

ΕΤΟΣ Α'. ΑΡΙΘ. 1 (25)
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.
15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1948

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ—ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Π. ΚΑΨΑΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΦΙΛΩΝΟΣ 99 Β ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 40-502

ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΜΑΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

ΑΡΧΟΝΤΟΥΛΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Δικηγόρος

ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
'Αντ'αρχης Πεζικού

ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
Βουλευτής 'Αθηνών

ΚΑΡΥΔΗ ΕΛΕΝΗ
Δικηγόρος

ΚΟΥΕΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Διτ. 'Υπάλληλος

ΚΡΙΘΑΡΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
'Ιατρός—Φυματιολ.

ΚΑΛΟΥΤΣΗΣ ΣΟΦΟΚΛΗΣ
'Υπάλ. Τραπέζης της 'Ελλάδος

ΜΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
'Εμπορος

ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ
'Υπάλ. 'Ελεγκ. Συν.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜ.
Δικηγόρος

ΠΑΥΛΙΝΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
Γεν. 'Επιθ. της Γυμν.

ΠΡΙΝΕΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Θεατρικός Συγγραφέας

ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ.
Τμημ. 'Ελεγκ. Συνεδρ.

ΤΣΙΤΣΙΛΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Δικηγόρος

Ἡ συντηρητικότης—προσὸν τοῦ συνετοῦ οἰκογενειάρχου καὶ φιλονόμου πολίτου—ἡ ὁποία χαρακτηρίζει τὸν Κυθηρίον, εἰς πάσας, σχεδὸν, τὰς σχέσεις του, δὲν ἀποκλείει τὸ ἐνδεχόμενον ἐπιφυλάξεων διὰ τὴν νέαν ἔκδοσιν τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος» ὡς πρὸς τοὺς σκοποὺς τοὺς ὁποίους πρόκειται νὰ ἐξυπηρετήσῃ. Ἄν καὶ δὲν εἶναι δικαιολογημένος οἰσोधήποτε δισταγμὸς διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος», τοῦ ὁποίου ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν δράσις ἔτυχε τῆς ὁμοθυμῶν τῶν συμπολιτῶν ἐγκρίσεως, σπεύδωμεν, διὰ τοῦ πρώτου φύλλου, νὰ χαράξωμεν τὰ ὅρια ἐντὸς τῶν ὁποίων αὐστηρῶς θέλει περιορισθῇ κατὰ τὴν μέλλουσαν σταδιοδρομίαν του καὶ τοῦτο διὰ νὰ διαλύσωμεν καὶ πᾶσαν τυχὸν ἀμφιβολίαν περὶ τῶν σκοπῶν μας. Πρὸ παντὸς ὀφείλομεν νὰ τονίσωμεν ὅτι, ὁ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ» δὲν εἶναι πολιτικὴ ἐφημερίς, οὔτε εἰς πολιτικὴν παράταξιν ἀνήκει. Κατ' ἀκολουθίαν δὲ τούτου ἄρθρα πολιτικοῦ περιεχομένου, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐξυπηρετοῦντα οἰανδήποτε πολιτικὴν παράταξιν ἢ διὰ τῶν γραμμῶν αὐτῶν διαδίδοντα ἀρχὰς τινὸς ἐξ αὐτῶν, κεῖνται ἐκτὸς τοῦ κύκλου δράσεως τοῦ ἀνὰ χεῖρας περιοδικοῦ καὶ θεωροῦνται, προκαταβολικῶς, ἀκατάλληλα διὰ τὰς σελίδας του καὶ ἀποκρουστέα. Διότι ὁ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ» οὐχὶ διὰ νὰ διαιρέσῃ ἀλλὰ διὰ νὰ ἐνώσῃ τοὺς Κυθηρίους ἀνακαλεῖται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Διὰ τὸν λόγον δὲ τούτον εἰς τὴν αὐτὴν μοῖραν, τῆς πολιτικῆς ἀρθρογραφίας, θέτομεν καὶ αὐτὴν τὴν ἐξυπηρετοῦσαν τὰς τοπικιστικὰς τυχὸν ἀντιλήψεις, ἐξ ἴσου ἐπιζημίας διὰ τὴν ἀπαραίτητον σύμπνοιαν τῶν συμπολιτῶν μας.

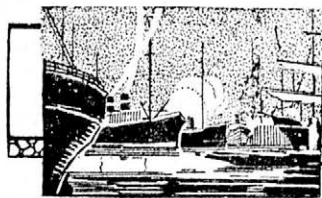
Μετὰ τὸν ἀποκλεισμὸν ἐκ τῶν σκοπῶν μας τῶν, κατὰ τὴν γνώμην μας, φθοροποιῶν ὡς ἄνω περιπτώσεων, νομίζομεν ὅτι ἐξουδετεροῦνται οἱ, προκαλοῦντες τὰς τυχὸν ἐπιφυλάξεις, φόβοι τῶν συμπολιτῶν μας, ταυτοχρόνως δὲ δημιουργεῖται

ὡσωμεν ποίους σκοποὺς πρόκειται τὸ περιοδικόν μας νὰ ἐξυπηρετήσῃ καὶ πῶς θέλει ἐπιτύχει εἰς τὴν σχετικὴν προσπάθειάν του. Ὁ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ» δὲν εἶναι ἐπιχείρησις. Διὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ ἡ διεύθυνσις βασίζεται εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν συμπολιτῶν, τῶν ὁποίων ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη καὶ τὸ διὰ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ Κυθηραϊκοῦ ὀνόματος ἐνδιαφέρον των εἶναι γνωστά. Θὰ ἦτο συνεπῶς ἀσέβεια μεγίστη πρὸς τὸ κοινὸν πρὸς ὃ ἀπευθυνόμεθα, ἐὰν μὲ τὴν ἐνίσχυσιν καὶ μόνον αὐτοῦ ἐδημιουργοῦμεν δημοσιογραφικὸν ὄργανον, πρὸς ἐξυπρέτησιν προσωπικῶν συμφερόντων ἢ διαιρέσεως καὶ δυσαρρεσκειῶν μεταξύ τῶν συμπολιτῶν. Ἀντιθέτως, τὸν «Κυθηραϊκὸν Κήρυκα» ἀποβλέπομεν νὰ καταστήσωμεν τὸν συνεκτικὸν κρίκον μεταξύ τῶν, εἰς πάντα τὰ σημεῖα τῆς γῆς εὐρισκομένων, Κυθηρίων διὰ τῆς κυκλοφορίας αὐτοῦ μεταξύ αὐτῶν, ἡ ὁποία δὲ τὴν ἐπαφὴν αὐτῶν θὰ κρατῇ συνεχῶς καὶ ταυτοχρόνως θὰ διδάσκη καὶ θὰ τέρπῃ διὰ τῆς μεταδόσεως πληροφοριῶν περὶ τῆς ζωῆς καὶ δράσεως τῶν συμπολιτῶν καὶ γνώσεων ἐκ τῆς ἱστορίας, λαογραφίας κ.λ.π. τῆς νήσου μας. Αἱ σελίδες του ἀνοίκαται πάντοτε διὰ τοὺς γράφοντας συμπολίτας μας, θὰ συγκεντρῶσιν πᾶν ἱστορικὸν στοιχείον, τὴν λαογραφίαν, τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμα τῆς νήσου μας καὶ θὰ ἀποθανατίσουν τοὺς χαριτωμένους τύπους τῆς πατρίδος, ἐνῶ τοὺς γράφοντας θὰ καταστήσουν γνωστοὺς καὶ τοὺς νέους θὰ ἐνθαρρύνουν εἰς τὴν λογοτεχνίαν, τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν ποίησιν, διὰ τὰς ὁποίας προσοχή, μελέτη καὶ ἐργασία ἀπαιτοῦνται.

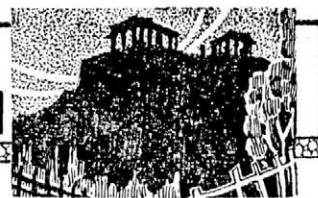
Τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ὑπὸ ἐλάχιστα ἐνθαρρυντικὰς οἰκονομικὰς συνθήκας ἀναλαμβάνομεν, εἶναι μέγα. Ἀναγνωρίζομεν τὸ βάρος τῶν εὐθυνῶν καὶ θὰ εἴχομεν ἐγκαταλείψει τὴν σκέψιν διὰ τὴν προσπάθειαν ταύτην, ἐὰν δὲν ἐλαμβάνομεν τὴν πρόθυμον διαβεβαίωσιν

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:
ΣΤΑΜΑΤ. Π. ΚΑΨΑΝΗΣ
ΟΔΟΣ ΤΣΑΚΑΛΩΦ 21
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ:
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ι. ΛΙΟΝΤΗΣ
ΟΔΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥ 31
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

ΟΙ ΚΥΘΗΡΙΑΙΟΙ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΞΙΩΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ
ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ
Κ. ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ

Τὸν παρεπιδημοῦντα ἀπὸ τινος ἐν Ἀθήναις Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Θεοφύλακτον αἱ Διοικήσεις τῶν δύο Κυθηραϊκῶν Σωματείων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἔσχον τὴν ὥραίαν σκέψιν νὰ προσκαλέσωσιν εἰς τιμητικὸν δαῖπνον. Ὁ Σεβασμιώτατος εὐγενῶς ἀπεδέχθη καὶ τοῦτο ἐδόθη εἰς μίαν τῶν αἰθουσῶν γνωστοῦ σοβαροῦ κέντρου τῶν Ἀθηνῶν τὴν 19 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. Κατ' αὐτὸ παρέστησαν, ἐκτὸς τοῦ τιμωμένου Μητροπολίτου καὶ ἐνὸς συγγενοῦς του, ἐκ μὲν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Κυθηραϊκοῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν οἱ κ. κ. Ἰωάν. Φώτιος, Βασ. Μπαβέας, Γεώργ. Μουλὸς καὶ Παν. Πανάρετος, ἐκ δὲ τῆς Κυθηραϊκῆς Ἀδελφότητος Πειραιῶς—Ἀθηνῶν οἱ κ. κ. Θεόδ. Ἀρχοντοῦλης, Νικ. Κορωνάιος καὶ Ἑμμ. Μεγαλοοικονόμος. Τὸν Σεβασμιώτατον προσεφώνησεν ἐκ μέρους τῶν Διοικήσεων ἀμφοτέρων τῶν Σωματείων ὁ κ. Ἰωάν. Φώτιος δι' ἐμπνευσμένης καὶ μεστής ἐννοιῶν προσλαλιᾶς, ἐμφανίσας τὴν ὅλην προσωπικότητα τοῦ τιμωμένου Ἱεράρχου, ἀλλὰ καὶ τὴν δραστηριότητα αὐτοῦ ἐν Αὐστραλῖᾳ, ἐνθα, ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ὡς Ἀρχιμανδρίτης ἀρχικῶς καὶ εἶτα ὡς Μητροπολίτης, κατευθύνει τὸν ἐκεῖ Ἑλληνισμόν, ὃχι μόνον ἀπλῶς ὡς Ἱεράρχης καὶ πνευματικὸς ἡγέτης, ἀλλὰ καὶ ὡς πραγματικὸς Ἐθνάρχης. Εἰς τὴν προσφώνησιν ταύτην ἀπήντησε, λίαν συγκεκριμένως, ὁ Σεβασμιώτατος, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἠδχαρίστησε τὰς Διοικήσεις τῶν δύο Σωματείων, ἔξηρε τὴν δραστηριότητα τοῦ ἐν Αὐστραλῖᾳ Ἑλληνικοῦ στοιχείου, ἰδιαίτερος δὲ τῶν συμπατριωτῶν μας Κυθηριῶν, οἵτινες διακρίνονται διὰ τὴν τιμότητα καὶ ἐργατικότητά των; ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς των καὶ τὰ ἀνώτερα πατριωτικὰ καὶ χριστιανικὰ συναισθήματά των. Κατὰ τὸν Σεβασμιώτατον οἱ Κυθηριοὶ ἀποτελοῦν, περίπου, τὰ 1/10 τῶν Ἑλλήνων τῆς Αὐστραλίας.

ρὶ τῆς τακτικῆς συνεργασίας των καὶ πάσης ἡθικῆς βοήθειάς των.

Εἰς τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν τούτων καὶ ἐκεῖνων ἀκόμη, οἱ ὁποῖοι ἐν τῷ μέλλοντι θέλουσιν ἐμφανισθῇ, στηρίζομεν πάσας τὰς ἐλπίδας μας διὰ τὴν εὐδωσίαν τοῦ ἔργου μας, τὸ ὁποῖον εἶναι καθαρῶς πατριωτικὸν ἔργον καὶ ἐνισχυτικὸν τῶν καλῶν ἐντυπώσεων διὰ τὸ Κυθηραϊκὸν στοιχεῖον.

ΣΤΑΜ. Π. ΚΑΨΑΝΗΣ

Ἡ ἐντύπωσις, τὴν ὁποίαν πάντες οἱ παρακαθήσαντες μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου ἐν τῷ κοινῷ τούτῳ τιμητικῷ γεύματι, προσωπικῶς ἀπεκομίσαμεν, ἀλλὰ καὶ ἡ ὁμόφωνος γνώμη πάντων τῶν συμπατριωτῶν μας εἶναι ὅτι πρόκειται περὶ ἐξαιρετικῆς φυσιογνωμίας, διακεκριμένου Ἱεράρχου, κεκτημένου ὃχι μόνον τὴν ἀνωτέραν ἐκείνην θρησκευτικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἐν γένει μόρφωσιν τὴν ὁποίαν θὰ πρέπη νὰ ἔχουν οἱ Μητροπολίται καὶ δὴ οἱ ἐν τῷ ἀποδήμῳ Ἑλληνισμῷ ἐπιφορτισμένοι μὲ τὰ ὑψηλὰ ταῦτα Ἑκκλησιαστικὰ καθήκοντα, ἀλλ' ἐπὶ πλέον, ἐμφερόμενον μὲ τὸν ἀνώτερον ἐκείνον ψυχικὸν καὶ πατριωτικὸν παλμὸν ὥστε νὰ ποδηγετήσῃ καὶ καθοδηγήσῃ τὸν ἐν Αὐστραλῖᾳ ἀπόδημον Ἑλληνισμόν καὶ νὰ τοῦ ἐμφυσήσῃ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Πατρίδα Ἑλλάδα.

Αἱ λέξεις «Ἐθνάρχης» καὶ «Ἱεράρχης» ταυτίζονται ἀπολύτως ἐν τῷ προσώπῳ του, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι ζωγραφισμένη ἡ μορφή τοῦ σεμνοῦ Λευίτου τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἐθνοπρεπῶς καὶ ἀθορυβῶς ἐπιτελοῦντος ἐκεῖ μακράν, εἰς ἀπόστασιν τόσων χιλιάδων μιλίων ἀπὸ τῆς πατρίδος ἡμῶν, τὸ καθήκον του, ὅσον, ἴσως, ἐλάχιστοι ἄλλοι πνευματικοὶ καὶ πολιτικοὶ ἡγήτορές μας ἐν τῇ Ξένῃ. Τὸν διακρίνει ἡ σεμνοπρέπεια καὶ ἡ ἀμετρος καλωσύνη, ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ὁ πατριωτισμός. Τοῦς ἐν Αὐστραλῖᾳ Κυθηριοὺς υπεραγαπᾷ καὶ τοὺς γνωρίζει σχεδὸν ὅλους καὶ μάλιστα μὲ λεπτομερείας περὶ τῆς οἰκογενειακῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς καταστάσεώς των. Ὀλίγοι Κυθηριοὶ διαφεύγουν ἀπὸ τὴν μνήμην του, ἡ ὁποία εἶναι ἀπέραντος. Εἶναι εὐτύχημα διὰ τὸν Ἑλληνισμόν τῆς Αὐστραλίας καὶ ἰδιαίτερα διὰ τοὺς συμπατριώτας μας Κυθηριοὺς ὅτι ἔχουν ταύτης ἀξίας Μητροπολίτην, πρὸς τὸν ὁποῖον εὐλαβῶς ἐδόμεθα καλὴν καὶ ταχεῖαν ἐπάνοδον πλησίον τοῦ ἐκεῖ Ποιμνίου του.

Θ. Ι. ΑΡΧΟΝΤΟΥΛΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ
ΤΟΥ ΚΥΘΗΡΑΪΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΑΘΗΝΩΝ

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν 29 Φεβρουαρίου, τὰ μέλη τοῦ Κυθηραϊκοῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν συνήλθον εἰς τακτικὴν Γεν. Συνέλευσιν, εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, μετέμειναν τὴν λογοδοσίαν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου καὶ ἀρχαιρεσίας.

Ὁ Πρόεδρος κ. Κων. Δελακοβίας ἀνέφερε δι' ὀλίγων τὴν δρᾶσιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου κατὰ τὴν περίοδον τῆς θητείας του καὶ τὰς ἐν γένει ἐκδηλώσεις τοῦ Κυθηραϊκοῦ Συνδέσμου ὡς πρὸς τὴν φι-

λανθρωπία καὶ τὴν σύσφιγξιν τῶν πατριωτικῶν δεσμῶν μετὰ τῶν συμπολιτῶν. Ἰδιαίτερος ἐτόνισε τὴν ἀπόλυτον σύμπνοιαν καὶ συνεργασίαν τοῦ Κυθηραϊκοῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν μετὰ τῆς Κυθηραϊκῆς Ἀδελφότητος Πειραιῶς.

Ἡ οἰκονομικὴ διαχείρισις ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1945 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1947 ἀφίνει, λήγοντος τοῦ ἔτους 1947, ὑπόλοιπον ὑπὲρ τοῦ Ταμείου τοῦ Συνδέσμου δραχ. 433.088. Τὰ ἔσοδα ἀνῆλθον εἰς δραχ. 6.462.188 τὰ δὲ ἔξοδα εἰς δραχ. 6.029.100, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ σοβαρώτερα κονδύλια διετέθησαν ὡς ἑξῆς: 3.603.000 δραχμαὶ διὰ βοηθήματα εἰς ἀναξιοπαθοῦντας Κυθηριοὺς καὶ δραχμαὶ 1.882.400 διὰ κοινοφελεῖς σκοποὺς ἐν Κυθέρῳ.

Μετὰ τὴν λογοδοσίαν ὁ Πρόεδρος κ. Κ. Δελακοβίας ἔφερεν ὑπ' ὄψει τῆς Συνελεύσεως ἕτερα θέματα πρὸς συζήτησιν ἐν σχέσει μὲ τὰς ἐπιβαλλομένας τροποποιήσεις τοῦ Καταστατικοῦ.

Ὁ κ. Φώτιος λέγει ὅτι αἱ τροποποιήσεις τὰς ὁποίας τὸ Διοικ. Συμβούλιον ἔκρινεν ἀναγκαίαι εἶναι ἡ προσθήκη ἄρθρου εἰς τὸ Καταστατικὸν ἐπιτρέποντος τὴν ἐγγραφὴν ὡς μελῶν καὶ τῶν Κυθηριῶν γυναικῶν καὶ ἐτέρου ἄρθρου ἰδρύοντος εἰδικὸν φιλανθρωπικὸν τμήμα ἐν τῷ Συνδέσμῳ.

Ὁ κ. Π. Στάθης ὅμως δὲν εὗρίσκει ἀναγκαίαν τὴν τροποποίησιν ἀφοῦ τὸ ἤδη ἰσχύον Καταστατικὸν δὲν ἀποκλείει τὰς γυναῖκας καὶ δύναται συνεπῶς τὸ Συμβούλιον νὰ δέχεται πρὸς ἐγγραφὴν καὶ γυναῖκας ὁ σκοπὸς δὲ τοῦ Συνδέσμου εἶναι φιλανθρωπικός. Εἶτα ἐζήτησεν ὅπως τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου στρέψῃ τὴν προσοχήν του καὶ εἰς τὴν προσκοπικὴν κίνησιν τῆς νήσου. Ἡ Γεν. Συνέλευσις δέχεται τὰς ἀπόψεις τοῦ κ. Π. Στάθης, παρὰ τὰς ἐπιφυλάξεις τοῦ κ. Παν. Κορωνάου, ὁ ὁποῖος φοβεῖται ὅτι τὸ δικαίωμα συμμετοχῆς τῶν γυναικῶν εἰς τὰς συνελεύσεις καὶ τὰς ἀρχαιρεσίας τοῦ Συνδέσμου θὰ τὰς ἀπομακρύνῃ τῆς φυσικῆς ἀποστολῆς των ἥτις εἶναι ἡ φροντίς διὰ τὰ τοῦ οἴκου.

Ἐπακολουθοῦν μετὰ ταῦτα ἀρχαιρεσίαι διὰ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ νέου Διοικ. Συμβουλίου. Ἐξελέγησαν οἱ κ. κ. Ἰωάννης Φώτιος, Ἰωάν. Στάθης, Βασίλ. Μαραβέας, Γεώργ. Μουλὸς, Παναγ. Πανάρετος, Παῦλος Στρατηγός, Μιχαὴλ Πετρόχειλος, Δημ. Πατρίκιος, Δημ. Στάθης, Ἰωάν. Π. Κορωνάιος, Βασίλ. Μαραβέας.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Τὴν 4ην Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. ἀπεβίωσεν ἐν Χαλανδρίῳ (Ἀττικῆς) ὁ συμπολίτης Ἰωάννης Π. Νικολόπουλος ἐτῶν 48 υἱὸς τῆς Ὀλυμπίας τὸ γένος Παναγ. Κατσούλη ἐκ Ποταμοῦ.

ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΟΙ ΚΥΘΗΡΙΟΙ

ΦΡΟΣΩ ΚΑΡΥΔΗ

Και ποιός από μās τούς Τσιριγώτες δέν ξέρει τήν συμπαθέστερη ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ τῆς Ἑλλάδος, πού μέ τόσην ἀγάπη πρὸς τὸ Νησί μας εἶχε δεχθῇ πρὸ ἐτῶν, προπολεμικῶς, καί εἶχε κατέβῃ στήν Ἀγία Πελαγία καί ἔκαμε τῆς μελέτες γιά τὸ λιμάνι μας;

Λοιπὸν ἡ Φρόσω Καρύδη, ἀπὸ τὸν περασμένο Ἰούλιο τοῦ 1947 βρίσκεται στήν Ἀμερική, ὡς ὑπότροφος τῶν Ἀμερικανίδων Ἐπιστημόνων. Ἐχει τιμηθῇ μέ διεθνή ὑποτροφίαν, δηλαδή, μέ ὑποτροφία γιά τὴν ὁποίαν διηγωνίσθησαν γυναῖκες Ἐπιστημόνες ὅλου τοῦ κόσμου.

Εἶνε αὐτονόητον τί σημασίαν ἔχει τὸ πρῶγμα, μὰ τὸ σπουδαιότερο δέν εἶνε αὐτό, ἀλλὰ... πολλὰ ἄλλα.

Ἐν πρώτοις ἡ Φρόσω Καρύδη, ἔχει τὸν τίτλο τῆς ΠΡΩΤΗΣ γυναικὸς Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ τῆς Ἑλλάδος, τί θὰ ἐλέγατε ὅμως ἂν ἀκούγατε ὅτι μέ τὸν τίτλον αὐτὸν καί μέ τὴν προσθήκη «καί τῆς Ἀμερικῆς», δηλαδή «Πρώτη Πολιτικός Μηχανικός τῆς Ἑλλάδος καί τῆς Ἀμερικῆς» τὴν προσαγορεύουν εἰς ὅλας τὰς δεξιώσεις, πού κάνουν πρὸς τιμὴν τῆς ἡ Ἀμερικανίδες Ἐπιστήμονες;...

Ἡ ὑποτροφία τῆς προέβλεπε *πρακτικὴν ἀπλῶς ἐξάσκησην* εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ΠΕΡΝΤΙΟΥ τῆς Λαφαγιέτ τῆς Πολιτείας Ἰνδιάνας, τὸ ὅποιον, κατόπιν αὐστηροῦ ἐλέγχου τῶν προσόντων τῆς, τὴν ἐδέχθη. Τὸ ὥραϊον εἶνε ὅτι, πιθανότατα, τὸ Πανεπιστήμιον θὰ ἐνόμιζε πῶς ἐπρόκειτο περὶ... συνήθους μυαλοῦ καί γι' αὐτὸ εἶχε τηρήσει αὐτὲς τίς ἐπιφυλάξεις. Σύντομα ὅμως ἠναγκάσθη νὰ... ἀναθεωρήσῃ τὰς πρώτας δηλώσεις του. Μὲ τὰ πρώτα μαθήματα οἱ Καθηγηταί τῆς *ὑπεχρέωσαν* τὴν Φρόσω, παρὰ τὰς ἀντιρρήσεις τῆς, νὰ ὑποβληθῇ εἰς εἰδικάς, αὐστηροτάτας δέ, σημειωθήτω, ἐξετάσεις, μετὰ τὰς ὁποίας ἐκρίθη ἄξια, ὅχι πλέον γιά «πρακτικὴν ἀπλῶς ἐξάσκησην», ἀλλὰ δι' «εὐρυτέρας θεωρητικὰς μελέτας» πρὸς πρόσκτησιν ἀνωτέρου πτυχίου.

Ἔτσι ἡ Φρόσω μας, *μοναχοκόρη* Πολιτικός Μηχανικός (δέν ὑπάρχει ἄλλη γιά... τὴν ὥρα) στὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Περντιοῦ, τὸ ἀριθμοῦν δύνάμιν ΔΕΚΑ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΧΙΛΙΑΔΩΝ φοιτητῶν καί φοιτητριῶν, Ἀμερικανῶν καί ξένων, μελετᾷ γιά τὸ δίπλωμα τοῦ Ἀρχιμηχανικοῦ (MASTER'S DEGREE), ὅπως θὰ ἐλέγαμε ἐμεῖς.

Αἱ Ἀμερικανίδες Ἐπιστήμονες, πού πληρώνουν τὰ τροφεῖα, δέν ἀστειοῦνται καθόλου καί δέν ἐννοοῦν νὰ πληρώσῃ τὸν ἑαυτῶν ἑαυτῶν.

Γι' αὐτὸ ἀλληλογραφοῦν μέ τὴν Πρυτανεῖαν τοῦ Περντιοῦ καί πληροφοροῦνται τὰ τῆς προόδου τῆς ὑποτρόφου τῶν. Ἀκούστε τώρα μέ πόσον λιτὸν τρόπο ἀναγγέλλουν αἱ Ἀμερικανίδες Ἐπιστήμονες—ἓνας Σύλλογος μέ τεραστίαν ἠθικὴν καί οικονομικὴν δύναμιν στὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ἀριθμῶν ὑπὲρ τὰ 80.000 μέλη — «...ἔχομεν ἀναφοράς τοῦ Πανεπιστημίου περὶ τῆς ἀρίστης ἐργασίας, τὴν ὁποίαν κάμνει ἐκεῖ ἡ Πολιτικός Μηχανικός Φρόσω Καρύδη». Γιά ὅσους ξέρουν τὴν Ἀμερικανικὴν πρακτικότητα, ἀλλὰ καί ἀκριβοδικαίαν κρίσι, πού δέν ἐννοεῖ νὰ χάνεται ὁ πολίτιμος σὰν χρήμα χρόνος» καί ἀμέσως μέ τὸ πρῶτο ἐξάμηνον διακόπτουν τὸν «μὴ ὑποσχόμενον» φοιτητὴν, γιά ὅσους, λέμε, ξέρουν τὰ κρατοῦντα ἐν Ἀμερικῇ, εἶνε πολὺ εὐκόλο νὰ ἐννοήσουν τί σημαίνουν αὐτὰ τὰ λιτά, μὰ βαρεῖα εἰς ἐννοίαν λόγια.

Ὁ Ἀμερικανικός τύπος ἔχει ἀσχοληθῇ καί μέ τὴν Φρόσω ἀρκετά.

Τῆς ἔχει ἀφιερῶσει ἄρθρα κολακευτικώτατα γι' αὐτὴν καί γιά τὴν Ἑλλάδα. Δείχνουν ὅτι τὴν καμαρῶνουν σὰν κάτι τὸ ἐξαιρετικό. Τὰ περασμένα Χριστούγεννα τὴν ἔβαλαν καί μίλησε ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο τοῦ Περντιοῦ, ἓνας ἀπὸ τοὺς ἰσχυροτέρους Ἀμερικανικοὺς σταθμούς.

Ἡ Φρόσω μίλησε ἐπὶ εἴκοσι πέντε λεπτά τῆς ὥρας, ἂν ἀγαπᾶτε καί εἶπε γιά τὰ Χριστούγεννα τῆς Ἑλλάδος καί γιά τὰ παλαιὰ εὐτυχισμένα καί γιά τὰ σημερινὰ τραγικά καί δυστυχισμένα καί τόνισε τὴν ἀνάγκη τὴν ἀνάγκη «οὐσιαστικῆς καί χωρὶς ὑπολογισμοῦς» βοηθείας πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα κι' ὅλας τὴν κατέκλυσαν τὰ γράμματα, τὰ τηλεφωνήματα, οἱ δημοσιογράφοι καί φυσικὰ αἱ προσκλήσεις γιά σειρὰν διαλέξεων... Ὅπου πάει πρῶτα ἡ Ἑλλάδα θὰ ἀκουσθῇ. Ἐνα ἄρθρον Ἀμερικανικὸ γράφει «εἶνε ἐκπληκτικὸ ἡ Ἑλλὰς τῶν ἐστιατορίων νὰ παραγγαί καί διάνοιες... Αὐτὸ τὸ κτυπᾷ ἡ Φρόσω μέ ὅλη τῆς τῆς δύναμι:» Ὅχι, ἡ Ἑλλὰς δέν εἶνε «Ἑλλὰς τῶν ἐστιατορίων» ἀλλὰ ἡ «χώρα τῶν θαυμάτων», πού ἔκαμε καί κάνει νὰ ξαναζοῦν οἱ βιβλικοὶ θρύλοι «τοῦ μικρόσωμου Δαυὶδ, πού νικᾷ τοὺς Γολιάθ τοῦ XX αἰῶνος»... Καί ἀκούγεται ἡ Φρόσω, ἀκούγεται μέ προσοχὴ καί μέ ἀποτελέσματα.

Οἱ Ἕλληνες τῆς Ἰνδιάνας «τὴν ἔχουν περηφάνεια» τὴν Φρόσω μας. Ἀμ' ἐμεῖς οἱ Τσιριγῶτες τί πρέπει νὰ λέμε; Ἡ Φρόσω μας Τσιριγωτοπούλα ἀπὸ Μάννα κι' ἀπὸ Πατέρα εἶνε τὸ

Εὐχόμεθα ὀλοψύχως νὰ γυρίσῃ μεγάλη καί τρανὴ καί νὰ «βοηθήσῃ στήν ἀνασυγκρότησιν τῶν ἐρειπίων τῆς Πατρίδος», ἰδανικὸ πού—διακηρύσσει ἡ ἰδία—ἀποτελεῖ τὸν βαθύτερο πόθο τῆς.

Γεῖα χαρὰ σου, Φρόσω Καρύδη, διακεκριμένη Κυθηρία, καί καλὴν ἀντάμωσι.

ΒΙΒΛΙΑ ΚΥΘΗΡΙΩΝ

ΠΑΓΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

(1926—1927)

ΤΟΥ Κ. ΚΩΣΤΑ Ε. ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Τμηματάρχου παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ.

Ὁ γνωστός ἀπὸ τὴν πρώτην ἐκδοσιν τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος» καὶ τὸν ἄλλον Κυθηραϊκὸν τύπον ἐκλεκτὸς συνεργάτης καὶ συμπολίτης μας κ. Κων. Ε. Σαραντοπούλου, Ἐλεγκτῆς—Τμηματάρχης παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ ἐξέδωκε τὸ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον βιβλίον.

Εἰς τὰς ὑπερτρισάκις, μεγάλου σχήματος, σελίδας τοῦ βιβλίου αὐτοῦ περιλαμβάνονται, κατὰ μεθοδικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν τρόπον κατανεμημέναι, εἰς σαφεῖς καὶ ἐμπειριστικῶς περιλήψεις ὑπερτρισχίλια ἀποφάσεις τῶν ἀνωτέρων φορολογικῶν δικαστηρίων μας, τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, διὰ τῶν ὁποίων λύονται παγίως ἀμφισβητούμενα ζητήματα ἀναφερόντα κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τῶν φορολογικῶν μας νόμων ἢτοι φόρον καθαρὰς προσόδου, ἐπιτηδεύματος, κληρονομίαν, δωρεῶν, προικῶν, κύκλου ἐργασίαν, μεταβιβάσεως ἀκινήτων, ἀσφαλίσεων, μεταλλείων, πλουτισάντων, οἰνοπνεύματος, τελῶν χαρτοσήμου, εἰσιτηρίων, κομίστρων κλπ.

Ἡ ἐπεξεργασία τῆς ὕλης, ἐγένετο ἐν συνδιασμῷ πρὸς τὴν ἰσχύουσαν φορολογικὴν νομοθεσίαν, τὸν νέον Ἀστικὸν Κώδικα, τὴν Πολιτικὴν Δικονομίαν καὶ τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου μετὰ παρατηρήσεων καὶ σχολίων τοῦ συγγραφέως. Τῆς ὅλης ἐργασίας προηγεῖται συνοπτικὴ εἰσαγωγή περὶ τῆς μεγάλης σημασίας ἣν ἔχει διὰ τὴν διάπλασιν τοῦ φορολογικοῦ δικαίου, ἡ φορολογικὴ νομολογία. Πρόκειται περὶ χρησιμοτάτου βοηθήματος διὰ τοὺς δικηγόρους, τοὺς ἐφορευικοὺς ὑπαλλήλους καὶ τοὺς λογιστὰς τῶν ἐπιχειρήσεων.

(Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ Βιβλιοπωλεῖα, παρ' ἡμῖν καὶ τῷ συγγραφῇ ἀντὶ 30.000 δρχ.)

ΔΗΛΩΣΙΣ

Οἱ ἐν Ἀθήναις συνεργάται μας καὶ ἄλλοι συμπολίται ἐφ' ὅσον κωλύονται νὰ κατέλθουν εἰς Πειραιᾶ, δύνανται νὰ παραδίδωσι τὰ πρὸς Δημοσίευσιν χειρόγραφά των εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Λυκούργου 3 Κατάστημα τοῦ συμπολίτου κ. Γεωργ. Μουλοῦ, μέχρι τῆς 12 ἐκάστου μηνός, ὁπόθεν καὶ πα-

ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ

ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ, ΒΟΥΛΕΥΓΟΥ

ΑΘΗΝΩΝ, ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ Κ. ΓΡΗΓ. ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Ἐφτασε λοιπὸν τῶν ἀναμνήσεων ἡ ὥρα; Ὅταν τὰ σημερινὰ εἶναι τόσο μπλεγμένα κι' ὅταν ἡ ἀλήθεια ἔχει γίνῃ τόσο δυσκολονόητη, χαμένη ὅπως εἶναι μέσα στὴν ἀγλὴ τῶν παθῶν, εἶναι καλύτερα νὰ γυρνᾷ κανεὶς πάλι πίσω καὶ νὰ ξαναθυμᾶται τοὺς καιροὺς ποὺ μέσα στῶν περασμένων στιγμῶν τις φευγάτες δυσκολίες, ἡ πίστις ἐγάλανε ιδέες καὶ ἡ πεποίθησις ἐπλάθε ὄνειρα, στηριγμένα στῶν ἀνθρώπων τὴν ὑποτιθέμενη καλὴ σὺνη καὶ τὴν ἐπίσης ἀδίκῃ ὑποτιθέμενη ἐξυπνάδα. Ὅσο νὰ περάσῃ ἡ μύθοι καὶ νὰ ξαναγίνουμε ὅλοι ὅτι εἴμαστε κάποτε, πρὶν, τότε ποὺ μᾶς φέρουν πίσω οἱ ἀναμνήσεις, ἀνθρωποί...

Πέρασαν χρόνια δέκα καὶ ἕξ. Τέλος τοῦ 1931 ἀρχὲς 1932. Ὁ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ» εἶχε πάλι, δηλαδὴ εἶχε τότε γιὰ πρώτη φορὰ κάνει τὸ τόλμημα. Ἐπήδησε εἰς τὸν στίβον τῆς ἀθηναϊκῆς περιοδικογραφίας μὲ μιὰ σεμνὴ μὰ ὑπέροχη ἐμφάνιση. Καὶ κατέπληξε τοὺς ἐκδότες τοῦ ἐπαρχιακοῦ τύπου. Στὶς στήλες του συγκέντρωσε τὰ ἐλλειπτότερα στελέχη τῆς μικρῆς μας πατρίδος. Νέους μὲ ἀπόλυτη πίστιν στὸ μέλλον τοῦ τόπου μας καὶ μὲ πλήρη συνείδησιν τῶν δυνατοτήτων ποὺ εἶχαν οἱ ἴδιοι γιὰ νὰ βοηθήσουν στὴν δημιουργίαν ἑνὸς νέου πολιτιστικοῦ ρεύματος στὸ νησί. Μὲ ἀπόλυτη καὶ στενὴ συνεργασία μὲ τὸν φίλιτον Σταμάτη, τὸν ἥρωα τῆς τοτίνης καὶ τῆς σημερινῆς ἐκδόσεως, θελήσαμε νὰ δώσουμε ὅ,τι ἦταν ἀνθρώπινα μπορετό. Ξέραμε πὼς τὸ ἐγχεῖρημα δὲν ἦταν εὐκόλο. Πὼς στὸ κάθε βῆμα θὰ βρῖσκαμε ἐμπόδια κάθε λογῆς, πὼς μετὰ μᾶς ἀκόμη δὲν μπορούσε νὰ ὑπάρχῃ ἀπόλυτη ταυτότης ιδεῶν καὶ ἀντιλήψεων γιατί ὁ χωρισμὸς τοῦ νησιοῦ σὲ παλῆς καθωρισμένες πολιτικὲς στρουγγές ἦταν μοιραῖον νὰ ἐπηρεάξῃ ὅλες τις ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς καὶ νὰ δημιουργῇ εὐκόλα παρεξηγήσεις. Καὶ ὅμως ἔπρεπε νὰ στηρίξουμε τὸν «Κήρυκα» σὰν πολιτιστικὴ γωνία προβολῆς τοῦ νησιοῦ στὴν Ἀθήνα. Ἐπρεπε, μὲ τὸν «Κήρυκα», νὰ δείξουμε τί εἴμαστε οἱ Τσιριγῶτες καὶ τί ἀξίζει τὸ νησί μας.

Ἐκτοτε καθένας ἀπ' τοὺς παλῆς συνεργάτες τοῦ περιοδικοῦ μας—γιατὶ τὸ νοιώθαμε ὅλοι δικό μας—ἔκανε τὸ δρόμο του. Καὶ ψάχνοντας τοὺς πίνακες τῶν περιεχομένων τῶν δύο του τόμων δὲν βρῖσκω κανένα παλῆ φίλο, ζωντανὸ ἢ πεθαμένο, ποὺ μὲ τὴν κατοπινὴ δράσιν του νὰ μὴν ἐτίμησε τὸ νησί. Ἀδιάφορο τὶ γνώμῃ εἶχε τὸ νησί γι' αὐτόν. Ὑπάρχουν μερικὰ πράγματα ποὺ εἶναι δυνατότερα ἀπὸ τὴν θέλησιν τῶν πολλῶν. Καὶ ἓνα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι, πολλὰς φορὲς, ἡ θέλησις τῶν λίγων δυνατῶν. Μὰ τότε ἀκόμα ἔπρεπε νὰ παλαίψουμε. Εἶναι κανεὶς

στὰ νειάτα του ρωμαντικός. Καὶ κανένας ἴσως ἀπὸ μᾶς δὲν εἶχε τότε φτάσει τὰ τριάντα, πολλοὺ γὰρ καὶ δὴ! Τότε τὸ πρόβλημα τοῦ Κυθηραϊκοῦ μέλλοντος ἦταν φοβερό. Ὅπως καὶ τώρα. Μὰ τότε δὲν ὑπῆρχε ὁ διεθνὴς ζόφος γιὰ νὰ κορώνη καθε ἀπομονωμένη προσπάθεια χωνεύοντάς τὴν στὴ σκοτεινὴ χολὴν τοῦ γενικοῦ φόβου. Βλέπουμε γύρω ἓνα κόσμον καὶ μαζὺ καὶ μιὰν Ἑλλάδα ποὺ παρὰ τὴν οἰκονομικὴ κρίσιν ποὺ πέρασαν ἦταν ὀργανωμένοι μὲ κάποια αἰσιοδοξία στὴν προοπτικὴ τῆς ἐξελίξεώς τους. Καὶ παρὰ τὰ βλήματα ἓνα Τσιριγῶ νὰ φθίνῃ καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρὲς. Τὴν οἰκονομικὴν πρῶτα, τὴν πολιτικὴν ὕστερα. Τί ἔπρεπε νὰ κάνουμε;

Τὸ βάρος τῆς ἀνακινήσεως καὶ τῶν δύο αὐτῶν πλευρῶν τοῦ Κυθηραϊκοῦ ζητήματος ἔπεσε στὸν ὑποφαινόμενο. Σήμερον ὅμως θὰ περιορισθῶ στὴν ἱστορίαν τῆς ἀνακινήσεως μόνον τοῦ οἰκονομικοῦ θέματος. Ἐτοίμῃ εἰς τὸ τρίτον φύλλον τοῦ «Κήρυκος» ἐδημοσιεύθη ἓνα ἐνυπόγραφον ἀρθρον μου μὲ τὸν τίτλον ἢ «Κυθηραϊκὴ οἰκονομία καὶ ἡ παγκόσμιος κρίσις». Εἰς τὸ ἀρθρον αὐτὸ περιεγράφετο πρῶτα ἡ διεθνὴς οἰκονομικὴ κατάσταση καὶ ἐλέγοντο τὰ ἐξῆς ποὺ δὲν ξεύρω ἂν ἴσχυαν μόνο γιὰ τὸ 1932.

«Καὶ ὅμως, πάνω ἀπὸ ὅλες αὐτὰς τὶς «συμφορὰς, ἀμναλοὶ πολιτικάντηδες καὶ «κούφιοι ἐκμεταλλεῖται προβάλλουν εἰς «ὅλον τὸν κόσμον μὲ τὸ πρόγραμμα νὰ «σώσουν τὴν κατάστασιν ἐφαρμοζόντες λύσεις τῶν ἁκρων. Ἐνῶ ἀπὸ τὴν «μίαν γωνίαν τῆς Εὐρώπης τὸ μπολσεβικικὸν φρόνητρον μὲ τὰς ὀλεθρίας «τον συνεπειὰς προκαλεῖ τὸν ἀλόγιστον φόβον τῶν μὲν διὰ κάθε κοινω-«νικὴν μεταρρύθμισιν καὶ τὴν ἀνόη-«τον πίστιν τῶν ἄλλων διὰ μιαν κα-«λυτέραν αὔριον, ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευ-«ρὰν ἀδιάντροπος καὶ κυνικὸς ὁ δι-«εθνὴς φασισμὸς μὲ τὰς συνδικαλιστι-«κὰς του παρωδίας προσελκύει χωρὶς «συνείδησιν καὶ χωρὶς κρίσιν...».

Ὑστερα ἐξηγοῦντο αἱ συνέπειαι τῆς κρίσεως εἰς τὴν Κυθηραϊκὴν οἰκονομίαν. Μετεβλήθησαν ἔκτοτε εἰς ἐνδημικὴν καχεξίαν ὀφειλομένην εἰς τὴν περιστολὴν τῶν μεταναστευτικῶν ἐμβασμάτων, εἰς τοὺς περιορισμοὺς τῆς μεταναστεύσεως, εἰς τὴν πτώσιν τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων ἔναντι τῶν βιομηχανικῶν, εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς ναυτιλίας ἀπὸ τοὺς Κυθηρίους. Καὶ γιὰ τὰ ἄλλα μὲν αἰτία τῆς παρακμῆς, ὀφειλόμενα εἰς γενικὸς λόγους, λίγα πράγματα ὑπῆρχεν ἔδαφος νὰ κἀνῃ ἡ πρωτοβουλία τῶν Κυθηρίων. Ἡ μόνη διέξοδος ποὺ φαινόταν πὼς ἔμενε ἦταν τὸ ξαναγύρισμα στὴ ναυτιλία:

«Μεταξὺ τοῦ 1850 καὶ τοῦ 1880, «ἐγρόφετο, ὑπῆρχον 20 περίπου Κυ-«θηραϊκὰ ἱστιοφόρα, ἐκ τῶν ὁποίων «τὰ μισὰ ἦσαν χωρητικότητος πάνω «ἀπὸ 100 τόνους. Εἰς τὰ Κυθηραϊκὰ «ἔκεινα ἱστιοφόρα ἀπασχολοῦντο πλεῖ-«στοι Κυθηριοὶ ἐργάται καὶ ναυτικοί, «ἐνῶ σήμερον (1932) δὲν ὑπάρχουν πα-«ρὰ δύο, ἂν δὲν ἀπατώμεθα, ἱστιοφό-«ρα μὴ ἀπασχολοῦντα παρὰ ἐλαχίστους «ἄνδρας».

Ἐκτοτε τὰ πράγματα δὲν ἐβελτιώθησαν σημαντικῶς. Τὰ σημερινὰ Κυθηραϊκὰ πετρελαιοκίνητα εἶναι πέντε ἐκ τῶν ὁποίων μόνον δύο μεγάλα ἢ δὲ κατάστασις ἡ αὐτή. Μία προσπάθεια μεγαλυτέρας ἀναπτύξεως ἔγινε ἀπὸ τὸ 1945 μὲ τὴν κοινοπραξίαν τῶν Κυθηραϊκῶν πετρελαιοκινήτων.

Τὸ ἀρθρον συνεχίζει:

«Παραλλήλως πρὸς τὴν ἱστιοπλοικὴν «αὐτὴν ἀνθρῶπιν ἤρρισε νὰ δημιουργεῖ-«ται μία ναυτικὴ παράδοσις εἰς τὸ «Τσιριγῶ. Πολλοὶ νέοι Τσιριγῶτες ἔ-«φευγαν μὲ τὶς τράτες προετοιμαζόμε-«νοι διὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ναυτικοῦ, «ἐνῶ ἕξ ἄλλου μεγαλοεπιχειρηματῆαι «συμπολῖται διαθέτοντες μεγάλα ποσὰ «προέβαιναν εἰς ἀγορὰς ἀτμοπλοίων. «Ἐτοίμῃ τὸ 1905 ἠγοράσθη ἀντὶ 14.000 «λινῶν τὸ φορτηγὸν «Κοσμάς Κορω-«ναῖος, χωρητικότητος 3.000 τόννων, «τὸ ὁποῖον ἀντικατεστάθη ὕστερα ἀπὸ «τὸν «Ἀναστάσιον Κορωναῖον» ποὺ «ἐξώκειλε κατὰ τὸν πόλεμον (τοῦ 1914 «—18). Τὸ 1905 ἐπίσης ἠγοράσθη ἀπὸ «τὸν συμπολίτην Γεώργιον Κατράκην «τὸ γνωστὸν ἐπιβατικὸν ἀτμόπλοιον «Νικόλαος» 600 περίπου τόννων ποὺ «ἐξακολουθεῖ ἕως τὰ σήμερον (1932) νὰ «παλεῖν μὲ τὰ φουρτουνιασμένα κύμα-«τα τοῦ κάβο—Μαλήα.

Τὸ περασμένο καλοκαίρι κουβεντιάζον-τας μὲ τοὺς Τσιριγῶτες τῆς Νέας Ὑόρκης γιὰ τὴ καλύτερη διάθεσιν τῶν 7.000 περίπου δολλαρίων ποὺ ἔχουν μαζέψῃ γιὰ κοινοφελεῖς σκοποὺς τοῦ νησιοῦ, τοὺς ὑπέβα-λα τὴν ἰδέα, ξαναγυρίζοντας στὴν παλῆ μου ἀντίληψιν πὼς θὰ μπορούσε νὰ ποῦν ὅτι προσέφεραν πραγματικὰ μεγάλην ὑπηρεσίαν στὸ νησί ἂν κατάρθωναν νὰ προμηθευθῶν ἓνα ὑπολογίσιμο ἐπιβατικὸ πλοῖο καὶ νὰ τὸ διαθέσουν γιὰ τὴν συγκοινωνίαν τοῦ νησιοῦ μὲ τὸν Πειραιᾶ. Τὸ πρᾶγμα δὲν θὰ ἦταν πολὺ δύσκολο ἂν στὸ τέλος τοῦ πολέμου τὸ εἶχαν σκεφθεῖ καὶ φροντίζαν νὰ πάρουν κανένα ἀπὸ τὰ ἐκποιούμενα μικρὰ πλοία τοῦ Κράτους. Ἐχοντας μά-λιστα τότε καὶ μπορῶντας νὰ μαζέψουν καὶ πολὺ περισσότερα χρήματα, σήμερον

(Συνέχεια εἰς τὴν Σελ. 11)

ΣΕΛΙΔΕΣ ΚΥΘΗΡΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΔΡΑΚΟΥΛΑ ΣΤΑΗ & Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ

Υπό του κ. Π. Κ. ΤΣΙΤΣΙΛΙΑ

|| || ||

Ἡ ἱστορία τῆς νήσου μας, τόσοι ἡ ἀρχαία ὅσον καὶ ἡ νεωτέρα, περιέχει λίαν ἐνδιαφέροντα κεφάλαια ἄγνωστα κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τοὺς συμπολίτας.

Ἐκ τῆς νεωτέρας ἱστορίας μας μέγα ἐνδιαφέρον παρέχουν τὰ κεφάλαια τ' ἀναγόμενα εἰς τὴν περίοδον τῆς Ἐνετοκρατίας (1207—1797), καὶ ἰδιαιτέρως πάλιν ἐκεῖνα τὰ μέρη, ἅτινα ἀφοροῦν τὰς προστριβάς χωρικῶν καὶ εὐγενῶν αἵτινες, ἐν τέλει, ὠδήγησαν εἰς τὴν γνωστὴν κατὰ τὰ μέσα τοῦ 1800 ἐξέγερσιν τῶν χωρικῶν καὶ τὸν φόνον τοῦ Ε. Στάη καὶ ἄλλων εὐγενῶν.

Ἡ διαιωνισθεῖσα, μέχρι τῶν ἡμερῶν μας σχεδόν, παράδοσις ἀποστροφῆς τοῦ χωρικοῦ στοιχείου τῆς νήσου πρὸς τὸ Ἀρχοντολόγιον αὐτοῦ εἶχε βαθυτάτας ρίζας.

Ἡ κακὴ συμπεριφορὰ τῶν εὐγενῶν, αἱ παντοειδεῖς βαρεῖαι φορολογαὶ καὶ ἀγγαρεῖαι, ἡ κακὴ διοίκησις, καὶ ἰδίως ὁ πονηρὸς τρόπος τῆς διαρπαγῆς ἐκ μέρους τῶν εὐγενῶν τῶν χωρικῶν περιουσιῶν, ἀπεξένωσαν τοὺς εὐγενεῖς πάσης χωρικῆς συμπαθείας καὶ ἐνέσπειραν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν χωρικῶν τὸ μῖσος καὶ τὴν ἀγανάκτησιν.

Ὅλαι αἱ ἐκθέσεις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἐνετίας, τόσοι τῶν γενικῶν αὐτῆς Προβλεπτῶν, ὅσον καὶ αἱ ἐκθέσεις τῶν Προβλεπτῶν τῆς νήσου καὶ τῶν παρὰ τῇ Ἐνετίᾳ Κυθηρίων πρέσβων, ὁμιλοῦν μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα περὶ τῶν καταπιέσεων καὶ τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ἐναντίον τῶν χωρικῶν. Καὶ μόνον ἡ ἀνάγνωσις αὐτῶν προκαλεῖ φρίκην καὶ ἀποτροπιασμόν.

Πλὴν πάντα ταῦτα ἀποτελοῦν ἀντικείμενον χωριστῆς μελέτης. Ἐνταῦθα παραθέτομεν μόνον μίαν περίπτωσιν ἀδικίας ἐναντίον τῆς οἰκογενείας τοῦ Πάππου τοῦ ἐνδόξου Κυθηρίου στρατηγοῦ Π. Κορωναίου, εἰς τὴν ὁποῖαν φέρεται ἀναμειγμένη καὶ ἡ κόρη τοῦ πλουσίου εὐγενοῦς καὶ ἐκ τῶν καταπιεστών τῆς νήσου, Βαλερίου Κασιμάτη, ἡ πολυθρύλητος Δρακούλα, σύζυγος κατόπιν τοῦ Ἐμμ. Στάη.

Περὶ τῆς γυναικὸς αὐτῆς ἀναφέρεται ὅτι ἦτο εὐφυὴς καὶ δραστηρία. Ἀνατραφεῖσα ὁμῶς εἰς πλούσιον οἶκον εὐγενῶν καὶ συνειθίσασα εἰς τὴν περιφρόνησιν τῶν χωρικῶν οἵτινες κατὰ τὰς Ἐνετικὰς ἀντιλήψεις ἔθεωροῦντο κατώτερα ὄντα ἱκανὰ μόνον πρὸς ἐκμετάλλευσιν, δὲν ἀντελήφθη ἐγκαί-

ἵποιαν ὑπέστη ἡ ψυχολογικὴ κατάστασις αὐτῶν μετὰ τὴν πῦσιν τῆς Ἐνετίας καὶ τὸν ἄνεμον τῆς ἐλευθερίας ὅστις ἔπνευσεν εἰς τὴν νήσον μετὰ τὴν κατάληψιν αὐτῆς ὑπὸ τῶν Γάλλων καὶ κατόπιν ὑπὸ τῶν Ρωσσοτούρκων. Ἐξῆ ἀκόμη εἰς τὸν κόσμον τὸν ἰδικόν τῆς καὶ ἐπίστευεν ὅτι ἀναλλοίωτος θὰ ἐξηκολούθη ἡ παντοδυναμία τῶν εὐγενῶν. Ὅτι δὲ τοῦτο φαίνεται ἀληθές, προκύπτει καὶ ἀπὸ τὴν παρότρυνσιν τὴν ὁποῖαν ἔκαμε πρὸς τὸν ἄνδρα τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ φόνου τοῦ ὑπὸ τῶν χωρικῶν. Ἀλλ' ἄς ὑπενθυμίσωμεν ἐν βραχυλογίᾳ τὸ γεγονός αὐτό.

Ὅταν τὸν Ἰούλιον τοῦ 1800 οἱ χωρικοὶ ἐπληροφορήθησαν ὅτι οἱ Ρωσσοτούρκοι ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς νήσου καὶ ὅτι συνεπῶς ἡ προσωρινὴ διοίκησις αὐτῆς ἦτο ἀνίσχυρος, εἰσῆλθον ἔνοπλοι εἰς τὴν πόλιν. Οἱ ἄρχοντες φοβηθέντες ἔστειλαν πρεσβείαν εἰς τοὺς χωρικοὺς διὰ νὰ πληροφωρηθοῦν τὰς ἀξιώσεις τῶν. Οἱ Ἐμμ. Καλοῦτσης ἀπέτρεπε τοὺς εὐγενεῖς νὰ μεταβοῦν εἰς τὸ Διοικητήριον καὶ συνίστα νὰ συνέλθουν εἰς τὴν ἐπισκοπὴν. Οἱ χωρικοὶ ὁμῶς ἐπέμειναν καὶ οὕτω χωρικοὶ καὶ ἄρχοντες, συνῆλθον εἰς τὸ ἐν Κάστρῳ Διοικητήριον, τὸ ἄλλοτε ἀνάκτορον τοῦ Προβλεπτοῦ. Ἐκεῖ, κατὰ τὴν ἀρχίσασαν συζήτησιν παρίστατο, ὡς ἀναφέρουν οἱ ἱστορικοὶ τῆς Ἐπτανήσου, καὶ ἡ Δρακούλα σύζυγος τοῦ Ἐμμ. Στάη, ἀριστοκράτου καὶ ὑπερόπτου (*fiero patrizio*), ἡ ὁποία παρώτρυνε τὸν ἄνδρα τῆς νὰ περιφρονήσῃ τὰς ἀξιώσεις τῶν χωρικῶν. Οὗτος δὲ ὑπακούων εἰς αὐτὴν ἐξύβρισε τοὺς χωρικοὺς καὶ τοὺς εἶπε: «*νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ ἱζαπὶ των καὶ νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τοὺς αὐθέντας των*». Τότε ὁ ἐκ τῶν χωρικῶν Μπελέσης ἐξαγριωθείς ὤρμησε μὲ γυμνὸν ξίφος κατὰ τοῦ Στάη καὶ τὸν ἐφόνευσε. Οἱ λοιποὶ ἄρχοντες ἐτράπησαν εἰς φυγὴν πλὴν οἱ χωρικοὶ τοὺς κατεδίωξαν καὶ τοὺς ἐφόνευσαν.

Ἡ Δρακούλα μετὰ τοὺς φόνους μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ὑπέβαλεν ἐκτενὴ ἀναφορὰν περὶ τῶν γεγονότων αὐτῶν τῶν Κυθηρῶν εἰς τὸν ἐκεῖ Ρῶσσον πρεσβευτὴν ὅστις ἐνδιαφερθεὶς, κατόρθωσε διὰ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης νὰ συλληφθῇ ὁ Μπελέσης, ὁ φονεὺς τοῦ Στάη, καὶ νὰ σταλῇ εἰς Ζάκυνθον ὅπου κατόπιν καὶ ἐτυφεκίσθη.

Ἡ ἀνάμιξις τῆς Δρακούλας Στάη εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς οἰκογενείας Κορωναίου ἦτο συνέπεια καὶ αὐτὴ τοῦ

δόσεώς της. Τὰς πληροφορίας δὲ περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἀνέμιχθη τὰς ὀφείλομεν εἰς πολῦτιμον ἰδιόχειρον σημεῖωμα τοῦ στρατηγοῦ Κορωναίου ὅστις συγχρόνως προτάσσει αὐτῶν καὶ πληροφορίας περὶ τῆς καταγωγῆς τῆς οἰκογενείας του. Αὗται ἔχουν ὡς ἐξῆς:

«Ἡ οἰκογένεια Κορωναίου, καθ' ὃ ἐκ παραδόσεως διασώζεται, προῆλθεν ἐκ Πελοποννήσου. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας ἐφθασεν εἰς Κύθηρα πρὸ 500 περίπου ἐτῶν ὡς φυγάς ἢ ἐκούσιος μετανάστης, καὶ ἐλέγετο Κορωναῖος, ὄνομα τὸ ὁποῖον ἡ ἔφερεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἢ τῷ ἐδόθη τοῦτο κατόπιν.

Περὶ τοῦ πρώτου αὐτοῦ Κορωναίου πλείονα δὲν εἶναι γνωστὰ εἰμὴ μόνον, ὅτι ἀφῆκεν ὡς ἀπόγονον ἕναν ὀνόματι Καλόγηρον ὅστις ἐγένετο εἰς ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους κτηματίας μὲ μεγάλην ἐπιρροὴν καὶ ὁ ὁποῖος ἐγκατεστάθη εἰς τὸν Ποταμόν. Ἐξ αὐτοῦ κατάγεται ἡ οἰκογένεια Κορωναίων, ὡς καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν Μπελιάων, Λεριάνων, Ψευτιάνων αἵτινες ὠνομάζοντο μὲν Κορωναῖοι πλὴν πρὸς διάκρισιν ἔλαβον καὶ τὰ παρατζούκλια αὐτά.

Οἱ κατὰ σειράν ἀπόγονοι τοῦ Καλόγηρου δὲν εἶναι γνωστοὶ μέχρι τοῦ πρώτου γνωστοῦ ἀπογόνου Γεώργη ἢ Γερογεώργη ἢ Καβογεώργη καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Νικολοῦ ἢ Καβονικολοῦ, οἵτινες ἦσαν οἱ πλουσιώτεροι καὶ οἱ ἔχοντες τὴν μεγαλυτέραν ἐπιρροὴν εἰς ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ Τσιρίγο.

Διὰ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Καβονικολοῦ διηγοῦνται ὅτι, ἐπὶ Ἐνετῶν, ὅταν οὗτος ἐκτύπα τὴν ράβδον του εἰς τὴν γῆν, ὁλόκληρος ὁ τόπος ἤρχετο εἰς τὰς διαταγὰς του. Ὅσακις δὲ τὸν ἐπεσκέπτοντο οἱ πρόκριτοι καὶ οἱ καλοὶ τοῦ τόπου ἄνθρωποι ἢ οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐξουσίας, τοὺς ἐδίδε διὰ κάθισμα μεγάλα κεφάλια τυριά, καὶ τυπάρια μεγάλα μελισσοκέρι ἀπὸ 10 ἕως 15 ὁκάδας τὸ καθ' ἕνα τὰ ὁποῖα ἐσκέπαζε μὲ ὠραία καὶ μεγάλα χαλάκια, καὶ τὰ ὁποῖα ἐδῶρει εἰς αὐτοὺς ὡς εὐρίσκοντο κατὰ τὴν ἀναχώρησιν των. Τὴν ἐπιρροὴν του ἡῴχησε πολὺ καὶ ἡ ἀνδρεία του.

Ἦτο πολὺ γενναῖος ἄνθρωπος.

Οὗτος νυμφευθεὶς μίαν νέαν ὀνόματι Ἀνναν ἐκ καλλίστης οἰκογενείας ἀπέκτησε δύο θυγατέρας τὰς ὁποίας καλῶς ἀπεκατέστησε, καὶ τέσσαρας υἱούς: Γεώργη, Μανώλη, Γιάννη ἢ Καβόγιαννη καὶ Μηνᾶ, οἵτινες ἦσαν

Οὗτοι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς των εὗρον μεγάλην περιουσίαν τὴν ὅποιαν καὶ διενεμήθησαν. Ἐπειδὴ ὁμῶς κατὰ τὴν διανομὴν ἔγινε μικρά τις διάκρισις ὑπὲρ τοῦ μικροτέρου Μηνᾶ ἐκ μέρους τῆς μητρός, ἥτις ἔτρεφε πρὸς αὐτὸν μεγαλυτέραν, φαίνεται, συμπάθειαν, ὁ Καβόγιαννης ἠρεθίσθη, καὶ φθονήσας τὸν Μηνᾶ, ὥμοσε τὴν καταστροφὴν του.

Οἱ πρῶτοι τρεῖς ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐνυμφεύθησαν μετρίως. Ὁ δὲ Μηνᾶς ἐρασθεὶς μανιωδῶς τῆς μόνης δεκαεπταετοῦς θυγατρὸς μιᾶς οἰκογενείας Βενάρδου, πλουσίας, καλῆς καὶ καταγωγῆς ἐκ τῆς Χώρας κατῴρθωσε, μετὰ πολλοὺς κόπους καὶ δυσκολίας, νὰ τὴν νυμφευθῇ. Ἡ νέα ἦτο ὠραιότατη, καλλίστης ἀνταρροφῆς, πολὺ φρόνιμος καὶ γραμματισμένη.

Διηγοῦνται ὅτι ἡ μήτηρ τῆς Βεναρδοπούλας δὲν ἤθελε νὰ νυμφεύσῃ τὴν μοναχοκόρην της, ὡς καταγομένην ἐξ εὐγενῶν, μὲ τὸν Μηνᾶ, καίτοι μεγαλύτερον κατὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ἐπιρροήν, προφασίζομένη δὴθεν ὅτι δὲν ἔστεργε νὰ τὴν δώσῃ εἰς χωρικὸν διὰ νὰ μὴν ἐργάζεται μὲ τὰς ἰδίας της χεῖρας ἅς πολὺ ἐπεριποιεῖτο. Ἀλλὰ καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Μηνᾶ ἀπὸ ὑπερηφάνειας καὶ οἰκογενειακῆς φιλοτιμίας, δὲν ἐπέιθετο, μ' ὅλας τὰς παρακλήσεις τοῦ ἀγαπητοῦ υἱοῦ της νὰ παρακαλέσῃ τὴν Βενάρδαινα. Ἀπ' ἐναντίας μεταχειρίσθη πολλὰ μέσα ὅπως ἐμποδίσῃ τὸν υἱὸν της ἀπὸ τὸν γάμον τοῦτον. Μεταξὺ τῶν ἄλλων κατέφυγε καὶ εἰς ἓνα ἱερεῖα τὸν ὅποιον παρεκάλεσε νὰ καλέσῃ ἰδιαίτερώς τὸν Μηνᾶ καὶ τὸν νουθετήσῃ. Ὁ ἱερεὺς ἔλαβε πράγματι τὸν Μηνᾶ καὶ τὸν ὠδήγησεν ἐντὸς ἐκκλησίας ἐκεῖ δέ, κατόπιν πολλῶν πιέσεων καὶ προσπαθειῶν, τὸν ἠνάγκασε νὰ θέσῃ τὴν χεῖραν ἐπὶ τοῦ εἰκονίσματος καὶ νὰ ὀρκισθῇ ὅτι δὲν ἤθελε πλέον ζητήσῃ τὴν νέαν. Ἐκεῖνος ὁμῶς θέσας τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ εὐαγγελίου, ὠρκίσθη μετὰ παρρησίας καὶ ἀποφασιστικότητος ὅτι, ἡ αὐτὴν θὰ νυμφευθῇ ἢ τὸν θάνατον θὰ ζητήσῃ.

Ὡς ἔμαθε τοῦτο ἡ μήτηρ τοῦ Μηνᾶ ἔσπευσε δι' ὅλων τῶν δυνατῶν θυσίων της νὰ ἐξομαλύνῃ τὰς δυσκολίας ὅλας καὶ νὰ κατορθώσῃ νὰ γίνῃ τὸ συνοικέσιον.

Ἡ μήτηρ τῆς νέας ἐπιμένουσα εἰς τὴν ἄρνησίν της, ἔφερε πάντοτε νέα προσκόμματα διότι δὲν ἐτόλμα ν' ἄρνηθῇ ἀποτόμως τὴν συγκατάθεσίν της εἰς μίαν τοιαύτην οἰκογένειαν. Μεταξὺ τῶν ἄλλων αὕτη ἠξίωσεν ἀπὸ τὴν μητέρα τοῦ Μηνᾶ, πρῶτον νὰ γίνῃ οὗτος ἱερεὺς καὶ δεύτερον νὰ προικισθῇ μὲ κτήματα διακεκριμένα καὶ ὠρισμένα, δυσκολίας ἅς διὰ τῆς συγκαταθέσεώς των, μήτηρ τε καὶ υἱός, ἐξωμάλυναν ἀμέσως (*).

(*) Σημ. Ἡ ἐξομάλυνσις φαίνεται νὰ ἦτο ἡ ἀποδοχὴ τῶν ὀρων τῆς Βενάρδαινας.

Μίαν νύκτα ἀπὸ τὰς πολλὰς καθ' ἃς ὁ Μηνᾶς ἔκαμε σερενάδες εἰς τὴν ἀγαπημένην του ἢ μήτηρ αὐτῆς τὸν ἔκραξε καὶ τοῦ εἶπε :

«Ὅπ' ἔρχεται στὴν γειτονιά
ἢ κλέφτει ἢ πορνεύει
ἢ ταῖς κοπέλλας ἀγαπᾷ
ἢ σκοτωμὸ γυρεύει».

Ὁ δὲ Μηνᾶς ἀπαντᾷ :

«Ἄν ἔρχομαι σ'τὴ γειτονιά
ἔρχομαι μὲ τὸ θάρρος
καὶ μὲ ταῖς πατινάδες μου
τὴν ἀγαπῶ νὰ πάρω».

Τέλος ὁ Μηνᾶς νυμφευθεὶς ἡτύχει καὶ διήγεν, ἐπὶ δώδεκα ὅλα ἔτη κάλλιστα μετὰ τῆς συζύγου του ἀποκτησας τρεῖς υἱούς : Ἐμμανουήλ, Νικόλαον καὶ Πιέρον καὶ δύο θυγατέρας, τὴν Ἄννα καὶ Κυριακοῦλα.

Ὁ Καβόγιαννης ὁμῶς, ὁ ὅποιος ἐφθόνην τὸν Μηνᾶ, ἤρχισε νὰ τὸν ραδιουργῇ καὶ νὰ βάνῃ σκάνδαλα. Κατόρθωσε δὲ διὰ συκοφαντιῶν καὶ ἄλλων μέσων νὰ ψυχράνῃ εἰς μέγαν βαθμὸν τὰς σχέσεις τοῦ Μηνᾶ μετὰ τῆς γυναικὸς του μέχρις οὗτου οὗτος, παρακινηθεὶς καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν μητέρα του, ἐθυμώθη τόσο, ὥστε ἀπεφάσισε καὶ ἀνεχώρησε ἀπὸ τὸ Τζερίγο, ἐγκαταλείψας, ἄνευ οὐδεμιᾶς προστασίας, τὴν οἰκογένειάν του καὶ τὴν μόλις τριακονταετὴ τὸτε σύζυγόν του. Κατηνύθνη δὲ εἰς τὴν Ἀνατολὴν μὲ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ μὴ ἐπανέλθῃ πλέον.

Μετὰ πέντε ὁμῶς ἐτῶν διαμονὴν εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὁ Μηνᾶς κατέβη εἰς Σμύρνην ὅπως ἐκεῖθεν φροντίσῃ διὰ τὴν ὑπανδρείαν τῆς μεγαλυτέρας τῶν δύο θυγατέρων του.

Καθ' ὁδὸν ὁμῶς ληστευθεὶς ἤλλαξε διεύθυνσιν καὶ μετέβη διὰ Σμύρνης εἰς Βλαχίαν. Ἀπὸ ἐκεῖ μετὰ ἀρκετὸν χρόνον κατῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπου εἶχεν φθάσει καὶ ὁ υἱὸς του Νικόλαος τὸν ὅποιον εὐθείς ἔβαλεν εἰς τὴν τέχνην τῆς βουτζαδοσύνης. Δὲν ἔμεινεν ὁμῶς οὗτος εἰς αὐτὴν πολὺν χρόνον διότι ἦτο καυγατζῆς καὶ οἱ μαστόροι του τὸν ἐδιώξαν.

Τότε ὁ Νικόλαος ἀνεχώρησεν εἰς Ὁδησσὸν ἔνθα ἐγνωρίσθη μὲ τινὰ Τσιριγώτην ἀξιωματικὸν τοῦ Ρωσικοῦ στρατοῦ ὅστις ἦτο διοικητὴς ἐνὸς μικροῦ τμήματος στρατοῦ ὁ ὅποιος καὶ τὸν ἐξετίμησε καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ σῶμα του, τὸ ὅποιον ἐμάχετο κατὰ τῶν Πρώσων.

Ὅταν ὁμῶς ὁ Νικόλαος ἔφθασεν εἰς τὸ μέρος ὅπου εὐρίσκετο τὸ σῶμα εὗρεν τὴν εἰρήνην κλεισμένην καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπου ὁ πατὴρ του Μηνᾶς κατῴρθωσε διὰ τοῦ Πρωτοσυγγέλου τῶν Πατριαρχείων νὰ τὸν βάλῃ καὶ πάλιν εἰς τὸ ἐργαστήρι τοῦ πρωτομάστορῃ του ὅπου, καίτοι καυγατζῆς, παρέμεινεν ἔκτοτε καὶ ἀπεκατεστάθη. Πλησίον του δὲ παρέμεινεν

καὶ ὁ πατὴρ του μέχρι τοῦ θανάτου του. (*).

Κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Μηνᾶ ἀπὸ τὸ Τζερίγο ὁ οἰκογένεια αὐτοῦ ἔμεινεν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀδελφοῦ του Καβόγιαννη ὁ ὅποιος, ὑπὸ τὴν ἀπατηλὴν πρόφασιν τοῦ προστάτου, ἐκινεῖτο ἀπὸ φθόνον πρὸς αὐτὴν καὶ ἰδιοτέλειαν διὰ νὰ τὴν καταστρέψῃ. Πρὸς τοῦτο οὐδενὸς μέσου ἐφείδετο. Συνεννοηθεὶς δὲ μετὰ τῆς Δρακούλας Στάη, μητρός τοῦ σήμερον Δετόρου Βαλέριου Στάη, ἤρχισε νὰ κακομεταχειρίζεται τὰ τέκνα τοῦ Μηνᾶ.

Μίαν ἡμέραν ὁ Καβόγιαννης μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι ὁ μικρὸς Μανώλης ἔσπασε τὸ σταμνὶ μὲ τὸ ὅποιον ἐπήγε νὰ φέρῃ νερό, κατέφερε ἐπὶ τῆς παρειᾶς του ἄγριον ράπισμα ὥστε νὰ πέσῃ κατὰ γῆς καὶ νὰ θραύσῃ τὸν πόδα του ἐξ οὗ καὶ ἔμεινε κουτζός.

Ἐπειτα ἐπροσπάθησε νὰ ὑπανδρεύσῃ με τοὺς τυχόντας τὰς δύο θυγατέρας τοῦ Μηνᾶ καὶ ν' ἀπομακρύνῃ τοὺς τρεῖς υἱούς του ἀπὸ τὸ Τζερίγο μὲ τὸν σκοπὸν νὰ πάρῃ δικά του αὐτὸς μετὰ τῆς Στάνας τὰ κτήματα τοῦ Μηνᾶ, ὅπως καὶ τὸ κατῴρθωσαν.

Διότι ἡ Στάνα ἀφ' ἐνὸς ἐξαπέστειλε τὸν ἓνα κατόπιν τοῦ ἄλλου καὶ τοὺς τρεῖς υἱούς του Μηνᾶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐπιβιβάζουσα αὐτοὺς εἰς καΐκια καὶ εἰς διαφορετικὴν ἐποχὴν τὸν καθέναν, ἄνευ χρημάτων, ἄνευ οὐδεμιᾶς συστατικῆς ἢ ἄλλης βοηθείας ἢ προστασίας, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἐδάνεισε μικρὸν τι ποσὸν χρημάτων εἰς τὴν σύζυγον τοῦ Μηνᾶ τὸ ὅποιον ἐξώγκωσε διὰ φανταστικῶν ἐξόδων καὶ τόκων καὶ ἄλλων ἀνυπάρκτων δαπανῶν, ἀντὶ τῶν ὁποίων οἰκιοποιήθη αὐτὴ μετὰ τοῦ Καβόγιαννη ὅλα τὰ κτήματα τοῦ Μηνᾶ.

Ἡ σύζυγος τοῦ Μηνᾶ κυρ - Ἄννα ἐκτὸς τῶν ἄλλων προτερημάτων μὲ τὰ ὅποια ἦτο προικισμένη εἶχε καὶ τὸ τάλαντο τῆς ποιήσεως. Καὶ εἰς αὐτὴν κατέφευγεν ὁσάκις ἤθελε νὰ ἐκφράσῃ τὰς πικρίας της διὰ τὴν κακὴν της τύχην. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔκαμνε ποιήματα καὶ διὰ τὴν Στάνα ἀπὸ τὰ ὅποια διεσώθησαν οἱ ἐξῆς στίχοι :

«Τὸ πρᾶγμα μοῦ τὸ πήρανε
τοὺς γυιούς μου τοὺς πουλοῦνε
καὶ μένα τὴ βαρυόμοιρη
πολλὰ μὲ τυραννοῦνε.

* *

«Ἐγδυσεν (ἡ Δρακούλα) ὅλη
τὴ φτωχὴ
ἔφυγε τὸ μυαλό της,
Δὲν ἤμποροῦσε νὰ βαστᾷ
ἢ μαύρη τὸν καὺμό της.

* *

(*) Ὁ Μηνᾶς Κορωνάιος πάππος τοῦ στρατηγοῦ Πάνου Κορωνάου ἀπέθανεν ἐν Κωνσταντινουπόλει περὶ τὸ 1885 ἐννενηκοντούτης σχεδόν.

«Θαμπώνανε τὰ μάτια της
σάν πήγαινε σ' τὴ Χώρα.
Κακὰ πολλὰ τῆς κάνανε
κάθε στιγμή καὶ ὥρα.

* *

«Τὸν Μαχαιριώτῃ τὸν καλὸ
μὴν εἶχανε σκοτώσει.
Χίλιες σπιουνιές δὲν ἔκαμε
ποτέ του νὰ προδώσῃ.

* *

«Μὰ ἡ Δρακούλα ἦτανε
πού τάρασσε **ρηγάτα**. (*)
Βασίλεια ἀνακάτεψε
καὶ τὰ πρεβεδουράτα». (**)

Ἐνταῦθα περατοῦνται αἱ πληρο-
φορίαι τοῦ στρατηγοῦ Κορωναίου πε-
ρὶ τῶν προγόνων του καὶ τῆς κακῆς
τύχης τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ οἰκογένεια
τοῦ πάππου του καὶ ἡ περιουσία της,
ἀπὸ τὴν συνεργασίαν ἐνὸς κακοῦ συγ-
γενοῦς του καὶ τῆς Δρακούλας Στάη.
Οὐδὲν δ' ἐπ' αὐτῶν σχόλιον ὁ στρα-
τηγὸς ἀφήκε. Ἡρέκσθη ἴσως εἰς τοὺς
στίχους τῆς μάμης του οἵτινες ἔφερον
καὶ μέχρις ἡμῶν τὴν σπαρακτικὴν
κραυγὴν μιᾶς πανευτυχοῦς ἄλλοτε
μητρὸς καὶ συζύγου, ἥτις εἶδε τὸν
ἄνδρα της νὰ ἐκπατρίζεται, τὴν πε-
ριουσίαν της νὰ διαρπάζεται, τὰ παι-
διὰ της νὰ δέρωνται καὶ νὰ διασκορ-
πίζονται βιαίως εἰς τοὺς τέσσαρας ὀ-
ρίζοντας καὶ τὴν ὑγείαν της νὰ κλο-
νίζεται ἀπὸ τὰς ἠθικὰς βασάνους εἰς
τὰς ὁποίας ὑπεβάλετο ἀπὸ τοὺς ἄρ-
παγας τῶν ἀγαθῶν της.

Οὐδεὶς ἴσως ἠδυνήθη ν' ἀποδώσῃ
ἐντελέστερον, ὅσον ἡ Κορωναίου, εἰς
τόσον ἀπλοῦς ἀλλὰ καὶ τόσον ῥωμα-
λαίους στίχους, τὴν πικρίαν καὶ τὴν
ἀγωνίαν τοῦ ἀδικουμένου ἀπὸ τοὺς
ἄρχοντας του ἥτις ἦτο καὶ ἀγωνίαν ὀ-
λοκλήρου τοῦ τότε Κυθηραϊκοῦ λαοῦ.

Οὐδεὶς δ' ἐπίσης, ἐζωγράφησε κατὰ
τόσον ἀριστουργηματικὸν τρόπον τὸν
χαρακτήρα μιᾶς ἀρχόντισσας τῆς νή-
σου μας ἡ ὁποία, ἐνῶ ἠδύνατο ν' ἀ-
ποβῇ ὠφέλιμος, λόγῳ τῆς εὐφυΐας
της καὶ τῆς μορφώσεώς της, καὶ εἰς
τὸν τόπον της καὶ εἰς τὸν ἑαυτὸν της,
ἀπέβη τούναντίον ἡ καταστροφὴ καὶ
αὐτοῦ τοῦ συζύγου της.

Παναγ. Κ. Τσιτσιλίας

(*) **Ρηγάτον** δηλαδὴ τὸ κράτος τοῦ ἡγός,
Βασίλειον.

(**) **Πρεβεδουράτο** ἦτο τὸ ἀξίωμα τοῦ **prove-
ditore** = προβλεπτοῦ — Διοικητοῦ κοινῶς
ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν νήσων Πρεβεδού-
ρου καλουμένου.

Σὰν Βραδυάζει

* * *

Σὰν βραδυάζει καὶ τὸ σούρουπο
ἀγάλια θὰ σκεπάζει
ὅ,τι ὁ ἥλιος ὅλη μέρα εἶχε χρυσώσει
ἄθελα στὴν καρδιά σου θ' ἀγοστάζει
τῆς χαμένης μας ἀγάπης τὸ μαράζι
καὶ στὴ σκέψη τ' ἀχρογυιᾶλι θὰ
φρυντώσει
ποὺ ἔνα ὀλόγιμο φεγγάρι εἶχε
ἀσημώσει.

* *

Κι' ἂν θὰ πῆς πὼς ξανά θὰ ξημερώσει
καὶ στὸ φέγγος τὸ αὐγινὸ θὰ
ξεδιαλύνῃ
ἡ οὐμίχλη, ποὺ τὴ σκέψη εἶχε θολώσει,
πάλι θάρρη χλωμόθωρη ἡ σελήνη
καὶ ξανά ἡ ψυχὴ θὰ βαλαντώσῃ
ἀπ' τὴ θλίψη ποὺ βαθειάθε εἶχε
ἀπομείνει.

* *

Σὰν βραδυάζει, ἀγαπημένη, ἐλπιδό-
φώρα
δὲν θὲ νῶρεται ἡ στιγμή πούχες
ἐλπίσει
νὰ ξεχάσῃς στὸ καινούριό σου με-
θύσι.
Σὰ βραδυάζει θὰ σοῦ λέει ἡ κάθε
ὥρα,
«τὸ μέλισσι τὴν αὐγὴ τὴ μυροφόρα
ὅλο τὸ ἄνθος τῆς ψυχῆς σου εἶχε
τρυγήσει».

ΚΩΝ. ΚΟΥΕΛΗΣ

Σ. Α. Γ. Ἀθήνας : Ἐφθασεν ἀργὰ εἰς τὰ
γραφεῖα μας τὸ διήγημά σας. Ἐπιφυλασσόμε-
θα νὰ τὸ δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ προσεχὲς ἐφ'
ὅσον ἐγκριθῇ. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ Παρακαλοῦμεν
ὑμᾶς καὶ ὅσους μᾶς τιμῆσουν μελλοντικῶς
διὰ τῆς συνεργασίας των ὅπως τὰ ἄρθρα των
ἢ διηγημάτων των ἀποστέλωσιν ἐγκαίρως.
Πέραν τῆς 12ης τοῦ μηνὸς εἶναι δύσκολον εἰς
ἡμᾶς νὰ δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ ἀμέσως προσε-
χὲς τεῦχος τὰ μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην
φθάνοντα κείμενα.

Πρόσκοπον Κόθηρα : Ἐλπίζομεν ὅτι ἀπὸ
τοῦ προσεχοῦς τεύχους θὰ καθιερώσωμεν εἰ-
δικὴν ἀθλητικὴν σελίδα, θὰ γράψωμεν δὲ
εἰδικῶς διὰ τὸν προσκοπισμόν. Εἴμεθα πρό-
θυμοι νὰ δημοσιεύωμεν τὴν προσκορικὴν κί-
νησιν τῆς νήσου καὶ θὰ θεωρήσωμεν μεγάλην
εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς βοηθήσωμεν παρέχοντες
ὑμῖν καὶ εἰς τὴν προσκορικὴν ὁμάδα τῆς νή-
σου πᾶσαν πληροφορίαν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν
τοῦ «προσκοπικοῦ παιγνιδίου» σας. Οἱ δεσμοὶ
μας μὲ τὸ Σῶμα τῶν Προσκόπων εἶναι ἀρ-
κετὰ στενοὶ ὥς ἐκ τῆς ἐνεργοῦς ὑπηρεσίας μας
ἐν αὐτῷ.

ΚΥΘΗΡΑΪΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΙΔΗΣΕΩΝ — ΕΓΚΥΚΛΟΠ. — ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΑΓΓΕΛΙΩΝ — ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Ἐτησίᾳ Δοχ. 30.000
ἑξάμηνος » 20.000

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ :

Ἀμερικῆς Δολ. 8
Ἀγγλίας Λίρ. 4
Αὐστραλίας » 4

Τιμὴ Τεύχους Δρ. 3.000

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

Ὀλόκληρος	Σελὶς	Δοχ.	70.000
Ἡμίσεια	»	»	40.000
Τέταρτον	»	»	25.000
Ὀγδοον	»	»	15.000
Δέκατον ἕκτον	»	»	10.000

Τὰ ἄνω τιμολόγια διαφημίσεων
ἰσχύουσι δι' ἀπλὴν δημοσίευσιν εἰς
τὸ ἐξώφυλλον. Ἐντὸς κειμένου ὑ-
πολογίζονται εἰς τὸ τριπλάσιον.

Διὰ πολλαπλὰς δημοσιεύσεις δια-
φημίσεων ἰδιαιτέραι συμφωνίαι.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ :

Μέχρι δέκα στίχων δοχ. 50.000
Μέχρις 25 στίχων δοχ. 100.000

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ & ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Σταμ. Π. Καψάνη

Φίλωνος 99 β. Πειραιᾶ

ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΤΩΡΑ

ΝΟΣΤΑΛΓΙΕΣ

Τοῦ Ἱατροῦ κ. ΧΑΡ. Ε. ΚΡΙΘΑΡΗ

Ὅταν πρὸ 16τίας περίπου διεκόπτετο ἡ ἐκδοσις τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος», ἐδημιουργεῖτο αὐτομάτως ἓνα σημαντικὸν κενὸν στὴν πνευματικὴ ζωὴ τῶν Κυθηρίων. Ἡ ἐκδηλώσις τῆς λύπης ἀπὸ τὸ γεγονός αὐτό, ἀπετέλεσε ἴσως τὴν μόνην ζωηρὰν ἔνδειξιν τῆς ἀξίας τοῦ περιοδικοῦ, καὶ τῆς σημασίας πού ἀπέδιδον εἰς τὴν ὑπαρξίν του, οἱ Κυθηριοὶ ἀναγνώσται του. Καὶ δὲν ἦσαν μόνον οἱ Κυθηριοὶ πού

Στὴ σεπτὴ κοιλάδα τῆς θρησκείας του...

Σκίτσο Χ. ΚΡΙΘΑΡΗ

ἀγαποῦσαν τὸ περιοδικόν τους. Καὶ ἀνθρώποι τῶν γραμμάτων, ξένοι πρὸς τὰ Κυθηρα τὸ ἐγνώρισαν καὶ ἐξετίμησαν τὴν προσπάθειάν του. Ὁ ἀείμνηστος λόγιος Παῦλος Νιρβάνας, ὅταν ἐπληροφορήθη ἀπὸ τὸν ὑποφαινόμενον τὸ σταμάτημα τῆς ἐκδόσεώς του, ἔκανε εἰς τὸν «Κήρυκα» τὸν ἐξῆς ὀλιγόλογον ἐπικήδειον: «Ἦταν τὸ καλλίτερον ἐπαρχιακὸ περιοδικὸ τῆς Ἑλλάδος».

Οἱ σελίδες του, τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἔδωσαν κατὰ καιροὺς ὥραιες εὐκαιρίες ν' ἀναζητήσῃ οἱ ἀναμνήσεις τῶν παιδικῶν χρόνων τῶν ξενιτεμένων Κυθηρίων καὶ ἐδημιούργησαν τὴν ψυχικὴν συνθῆκην τῆς πνευματικῆς ἀνασυνδέσεως, μὲ τὸ ἀγαπημένον νησί, καὶ τοὺς ἀνθρώπους του.

Ἡ ζωὴ του ὅμως, ὑπῆρξεν βραχεῖα, καὶ τὸ «διανοητικὸν ἐντεκτήριον τῶν Κυθηρίων», ὅπως τότε εἶχαν ὀνομάσει τὸν «Κυθηραϊκὸν Κήρυκα», ἔκλεισε τὴν πόρτην του, μετὰ ἀπὸ ζωὴν οἰκονομικῶν στερησέων δύο ἐτῶν.

Ἡ ἀποτολμουμένη ἐπ' ἀνέκδοσίς του, τοῦ εὐχόμεθα νὰ τοῦ χάριση Μαθουσάλεια ἔτη. Θὰ μᾶς εὕρῃ ὅλους τοὺς παλαιοὺς πνευματικοὺς συντρόφους του, εὐχαρίστως παρὰ τὸ πλεονέκτημα του, μὲ τὴν ἀνάλογον ὕλην πού καθέννας μᾶς πλέον ἀπὸ τὸν τόμει τῆς ἐπιστημονικῆς ἢ ἐπαγγελματικῆς του δράσεως εἶναι εἰς θέσιν νὰ τοῦ προσφέρει.

Πολὺ συχνὰ συναντῶμεθα παλαιοὶ συμμαθηταὶ ἢ συγγωριανοί, καὶ μιλάμε γὰρ τὰ περασμένα. Πόση χαρὰ μᾶς κάνει νὰ διηγούμεθα τὰ παλαιά! Εἶναι ἴσως, ἀπὸ τὴν λίγην εὐχάριστη στιγμὴν πού ὑπάρχουν εἰς τὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων. Σὲ τέτοιαις συντροφιῇς, ἡ χαρὰ ξεχειλίζει, τὸ ἐνδιαφέρον συναρπάζει, καὶ ἡ συζήτησις καταντᾷ φλυαρία, εὐχάριστη ὅμως, γιὰ τὴν σκορπίζει τὴν εὐθυμίαν καὶ τὴν χαρὰν. Κι' ἄλλοτε πάλι, πόσες φορὲς δὲν αἰσθανθήκαμε βαθύτερες συγκινήσεις, ἀπὸ τὴν παιδικὴν ἀναμνήσιν μᾶς καὶ τὴν ἀνεκδοτολογία τοῦ νησιοῦ μᾶς, καὶ νοσταλγίαι καὶ ὄνειρα ἐπιστροφῆς, εἰς τὰ ἴδια ἐκεῖνα μέρη τῶν παιδικῶν μᾶς χρόνων!..

Ἔτσι, εἰς τὸ περιοδικόν μᾶς πού ξαναβλέπει τὸ φῶς, θὰ συναντῶνται οἱ σκέψεις καὶ τὰ διανοήματα τῶν Κυθηρίων. Στὶς σελίδες του, ὅσοι μένουν εἰς τὸ νησί καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὰ πέλατα, θὰ βρίσκουν τὴν εὐχαρίστησιν τῆς πνευματικῆς ἐπαφῆς, θὰ διδάσκωνται, θὰ καθοδηγοῦνται, θὰ εὐθυμοῦν, θὰ πληροφοροῦνται....

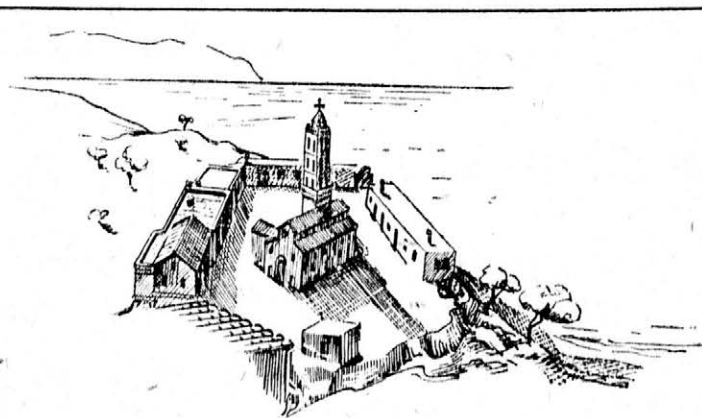
Ἐνας εὐρύτατος κύκλος, μιὰ μεγάλη Τσιριγιώτικη πνευματικὴ συντροφία ἀπ' αὐτοὺς πού πέρασαν, καὶ ἀπ' ἐκεῖνους πού ζοῦν, καὶ ἀπ' τοὺς ἄλλους πού ἔρχονται... Πῶς νὰ ξεχάσῃ κανεὶς ἀπὸ κείνους πού πέρασαν, ἓναν σχολάρχον σὺν τὴν εὐγενέστατῃ καὶ ἀλησμόνητῃ ἐκείνῃ μορφῇ τοῦ Γιαννάκη Κασιμάτη ἐν τῇ Χώρα, ἓνα Σπύρο Στάθ, ἓναν Κοντολέοντα Καθηγητὴ, ἓναν Εὐστάθιο Δηλαβέρη, τὸ Σπύρο τὸ Στάθ πού ἐμόχθησε γιὰ τὴν μόρφωσιν τῆς νέας Κυθηραϊκῆς γενεᾶς ἐντελῶς πέρα ἀπὸ τὰ καθήκοντα τοῦ δασκάλου πρὸς τὸν μαθητή!... Ὅλους αὐτοὺς τοὺς νοιώθουμε

οἱ νέοι, σὺν σύμβολα καὶ ξεχωρίζουμε τὴν μορφὴν τους, πάνω ἀπ' τοὺς ἄλλους.

Κι' ὕστερα πάλι, ἐκεῖνοι πού ζοῦν καὶ διεδέχθησαν τοὺς πρώτους στοὺς ἴδιους ἢ καὶ σ' ἄλλους τομεῖς δράσεως, πού προσφέρουν εἰς τὸ Κυθηραϊκὸν σύνολον τὴν πνοὴν τῆς δημιουργικῆς τῶν ἱκανότητος, ἢ πού σχεδιάζουν κάτι μεγάλο γιὰ κείνους πού ἔρχονται, ἀπὸ τὴν ξαναζωντανεμένην σελίδα θὰ μποροῦν νὰ ἐπικοινωνοῦν, νὰ συζητοῦν, νὰ ἐκφράζονται.

Ἐνα περιοδικὸν μὲ τέτοιο περιεχόμενον, μὲ τὸ πρῶτον τοῦ φύλλου θὰ φρεσκάσῃ τὴν ἀναμνήσιν πού ξεθώριασαν ἀπὸ τοῦ χρόνου τὸ πέρασμα καὶ τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου. Οἱ σελίδες του, θὰ φέρουν τὴν αὖρα τῶν βουνῶν τοῦ Τσιριγίου, ὡς τὴν μακρινὴν ξενιτειάν, πού ὁ τσιριγιώτης ἐν τῇ σκληρῇ βιοπάλῃ του, θὰ τὴν δέχεται σὺν παρηγορίᾳ καὶ σὺν βάλαμο. Ὅλα θὰ ξαναγεύονται ἐν τῇ μνήμῃ του... Καὶ μὲ τὰ φτερά τῆς φαντασίας, πού οὔτε ὠκεανοί, οὔτε ἀνεμοὶ ἐμποδίζουν τὰ ταξίδια τους, θὰ φθάνῃ νοσταλγὸς ἀπὸ τὰ γαλάζια πέλαγα, πάνω εἰς τὴν σεμνὴν γραμμὴν τῶν βουνῶν τοῦ Τσιριγίου, γιὰ νὰ προσγειωθῇ γιὰ λίγο κάπου.... ἴσως ἐν τῇ κορφῇ τοῦ Ὀλύμπου του! (τῆς ἁγίας Μόνης τὸ βουνό), πού θεοὶ του εἶναι ἡ Γαλήνη, καὶ τὸ Φῶς! Καὶ θὰ ὀνειρεύεται τότε θὰ γίνῃ πραγματικότητα!.. ἴσως, ὅχι γιὰ πάντα, μὰ γιὰ λίγο ἔστω ν' ἀπολαύσῃ, τὴν θαλπωρὴν τῆς πατριτικῆς γῆς, νὰ φθάσῃ προσκυνητὴς εἰς τὸ πατρικὸν του σπήτι, στοὺς λοφίσκους καὶ στοὺς δρομάκους τοῦ χωριοῦ του, εἰς τὰ κατακάθαρα ἀκρογιαλίες, ἐν τῇ σεπτῇ κοιλάδῃ τῆς θρησκείας του.

ΧΑΡ. Ε. ΚΡΙΘΑΡΗΣ

Στὸ θεῖο τοπίον τῆς Γαλήνης εἰς τὸ λευκὸ Φῶς...

Σκίτσο Χ. ΚΡΙΘΑΡΗ

ΕΠΙ ΤΗ ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΕΙ

Ο ΚΥΘΗΡΑΪΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ Ο "ΚΥΘΗΡΑΪΚΟΣ ΚΗΡΥΞ",

(Ο Κυθ. τύπος κατά τὸ παρελθόν καὶ σήμερον—Ἡ ἀποστολὴ καὶ οἱ σκοποὶ του—

Τὶ ἐπέτυχε καὶ τὶ ὑπόσχεται ὁ «Κυθ. Κήρυξ».—Ἀπαραίτητος ἡ συνεργασία ὄλων)

ΤΟΥ Κ. ΚΩΣΤΑ Ε. ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ συνεργασία εἰς περιοδικόν, ποῦ παρέχει ὑποσχέσεις νὰ ἐξετάσῃ ἀντικειμενικὰ καὶ ἀπὸ περιοπῆς τὰ διάφορα τοῦ τόπου ζητήματα ἀποτελεῖ ὑποχρέωσιν παντὸς κυθηρίου ἐπιστήμονος.

(Σπ. Στάθης: «Κυθηραϊκὴ Τουριστικὴ Πολιτικὴ». «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ» Νοέμβριος 1931).

I

Ὁνειρον ἢ πραγματικότης;

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὕστερα ἀπὸ δέκα ἔξ χρόνων σιωπῇ θὰ μᾶς συγκινήσῃ καὶ πάλιν τὸ ἀγαπημένον μας περιοδικόν, ὁ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ», ποῦ ἔβλεπε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας τὸν Νοέμβριον τοῦ 1931 μὲ τοὺς καλλιτέρους οἰωνούς, μὲ τὰς ἐγκαρδίους εὐχὰς καὶ τὰς ὑποσχέσεις συνεργασίας τῶν συμπατριωτῶν μας καὶ ποῦ ὕστερα ἀπὸ μία βραχεῖα ἀλλὰ πολὺ γόνιμη ζωὴ μόλις δύο χρόνων ἐγκατελείφθη τότε ἀπὸ τοὺς περισσότερους συνεργάτας καὶ φίλους του;

Ὁχι !!! δὲν εἶναι πλέον ὄνειρον ἀλλὰ μία πραγματικότητα, διότι ὁ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ» κυκλοφορεῖ ἤδη. Ἐπρεπε ὅμως νὰ μᾶς λείψῃ ἕνα τόσο μεγάλο χρονικὸ διάστημα διὰ νὰ αἰσθανθῶμεν ὅλοι μας ἀκόμη περισσότερον τὴν ἔλλειψιν καὶ τὴν ἀνάγκην του.

Θέτω λοιπὸν εἰς τὸν ἑαυτὸν μου τὸ ἐρώτημα—καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλοι ὅσοι ἐπερίμεναν τόσα χρόνια καὶ πάντοτε ἐπίστευαν εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν του, δηλαδὴ εἰς τὴν ἐπανεκδόσιν τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος»—θὰ θέτουν τὸ ἴδιο ἐρώτημα: διατὶ μὲ τόση χαρὰ ἠκούσθη ἀπὸ ὅλους τὸ χαρμόσυνον ἄγγελμα τῆς ἐπανεκδόσεως τοῦ ἀγαπημένου μας περιοδικοῦ;

II

Διὰ νὰ δώσωμεν μίαν σαφεῖ ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο εἶναι ἀλήθεια ὅτι πρέπει ν' ἀνατρίξωμεν κατ' ἀρχὴν ὀλίγον καὶ εἰς τὸ παρελθόν καὶ νὰ ρίψωμεν ἕνα βλέμμα εἰς αὐτό, ἀγνοοῦντες πρὸς στιγμήν ὅτι ἐξεδόθη ὁ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ».

Οὕτω θὰ διαπιστώσωμεν ὅτι ὁ Κυθηραϊκὸς τύπος εἰς τὸ παρελθόν, κατὰ τὴν τελευταίαν δηλαδὴ 25ετίαν, ἀντεπροσωπεύθη ἐπαρκῶς. Καὶ περὶ τοῦτου δὲν νομίζομεν ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ δευτέρα γνώμη. Διότι δύο ἐφημερίδες εἰς τὴν ἀρχὴν, ἡ «Φωνὴ τῶν Κυθέρων» καὶ ἡ «Κυθηραϊκὴ» καὶ τρίτη κατόπιν ἡ «Κυθηραϊκὴ Ἐνωσις» ἂν καὶ ἐξεπροσώπων πολίτευμένους συμπολίτας, δὲν δυνάμεθα—ἐὰν θέλωμεν νὰ κρίνωμεν ἀντικειμενικῶς τὰ γεγονότα—παρὰ νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι προσέφεραν καλὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν τόπον ὡς ὄργανα πνευματικῆς ἐπικου-

ρωνίας τῶν ἀπανταχοῦ συμπατριωτῶν μας καὶ ὅτι συνετέλεσαν μεγάλως εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶσων τοπικῶν ζητημάτων.

Ἦδη ὅμως ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν μὲ εἰλικρίνειαν ὅτι ὅλο τὸ βάρος τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς τοῦ τύπου τὸ ἔχει ἐπομισθῇ μία μόνον ἐφημερίς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1936 καὶ ἐντεῦθεν, ἡ «Κυθηραϊκὴ Ἀρὰς».

III

Ἀσφαλῶς ὅμως ὅπως ἔχουν σήμερον τὰ πράγματα δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι εἶναι δυνατόν ποτὲ νὰ ἐπαρκέσῃ ὁ νῦν Κυθηραϊκὸς τύπος εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν ὄλων τῶν σκοπῶν τοὺς ὁποίους εἶναι ἐπιφορτισμένος νὰ ἐξυπηρετήσῃ, διότι ἂς μὴ λησμονοῦμεν ὅτι λόγῳ τῶν δυσμενῶν μεταπολεμικῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας ζῶμεν, οἱ σκοποὶ αὐτοὶ ἀποκτοῦν σήμερον ἀνυπολόγιστον σημασίαν παρὰ ποτέ.

Καὶ ποῖοι εἶναι οἱ σκοποὶ αὐτοὶ ἐν ὀλίγοις διὰ τὸν Κυθηραϊκὸν τύπον;

Πρῶτον ἡ τόνωσις τοῦ Κυθηραϊκοῦ αἰσθηματος καὶ τῆς φιλοτιμίας τῶν ὁπουδήποτε ἐγκατεστημένων συμπολιτῶν μας διὰ τῆς ἐξονυχιστικῆς καὶ ἀντικειμενικῆς μελέτης θεμάτων γενικωτέρας σημασίας, ὥστε νὰ ἐπιδιαικῶν τὸσα δυσχερῆ προβλήματα ποῦ ἀπασχολοῦν τὴν ἰδιαιτέραν μας πατρίδα.

Δεύτερον—οὐχὶ μικρότερας σημασίας σκοπὸς—ἡ διὰ τῆς συνεργασίας τῶν Κυθηρίων λογίων, ἐπιστημονικῆ ἔρευνα ἐπὶ τῶν διαφορῶν ἐκδηλώσεων τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν νῆσον ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων μέχρι σήμερον εἰς ζητήματα ἀναφερόμενα εἰς τὴν λογοτεχνίαν, τὴν ἀρχαιολογίαν, τὴν ἱστορίαν, τὴν διοίκησιν κατὰ καιροὺς τῆς νήσου, τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, τὸν κοινωνικὸν βίον τῶν κατοίκων τῆς καὶ ἐν γένει τὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν τέχνην.

Εἰς τὸν δεύτερον αὐτὸν τομέα τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς τοῦ Κυθηραϊκοῦ τύπου εἶναι μοιραῖον νὰ ἐνθυμηθῶμεν καὶ τὸν «Κυθηραϊκὸν Κήρυκα» εἰς τὴν πρώτην του ἐκδόσιν κατὰ τὸ ἔτος 1931.

Θέλω λοιπὸν νὰ πιστεύω ὅτι δὲν θὰ ὑπάρξῃ οὐδεμία σοβαρὰ ἀντίρρησης ἐκ μέρους εἰλικρινοῦς καὶ εὐθέως χαρακτήρος συμπολίτου μας ὅτι εἰς τὸν τομέα αὐτὸν ὁ Κυθηραϊκὸς τύπος ἐξεπροσώπηθη λίαν ἐπαξίως ὑπὸ τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος», Αὐτὸ ὁμολογοῦν ἀκόμη καὶ ξένοι (μὴ Κυθηριοὶ) ἀναγνώσται του, οἱ ὁποῖοι παρηκολούθουν ἀνελλιπῶς τὸ περιοδικὸν αὐτὸ διὰ τὸ πλούσιον εἰς ὕλην περιεχόμενόν του.

Νομίζομεν ὅτι δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἀκόμη ἀντίρρησης παρ' οὐδενὸς ὅτι τὸ ἔξαιρετι-

κὸν περιεχόμενόν του εἰς παντοειδοῦς φύσεως ὕλην προσέφερεν τὴν καλλιτέραν πνευματικὴν τροφὴν εἰς ὅλους μας. Ἐὰν ρίψωμεν καὶ σήμερον ἀκόμη ἕνα βλέμμα εἰς τοὺς δύο ἐκδοθέντας τότε τόμους του, ἐὰν ἐξφυλλίσωμεν τὰς πυκνογραμμένας τετρακοσίας περίπου σελίδας του θὰ διαπιστώσωμεν περιτρώως τὴν παραπάνω ἀλήθειαν καὶ τὰς πολιτίμους ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφερεν τὸ περιοδικὸν τοῦτο εἰς ὅλους τοὺς τομείους τῆς Κυθηραϊκῆς δράσεως κατὰ τὸ βραχύτατον τοῦτο διάστημα τῆς ζωῆς του.

IV

Ἀλλὰ τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς μεγάλης ἀξίας τοῦ περιοδικοῦ τούτου εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μας ὅχι μόνον τὸ ὅτι συνεκέντρωσε εἰς τὰς στήλας του κατ' ἀρχὰς ὅλους σχεδὸν τοὺς Κυθηρίους ἐπιστήμονας εἰς τὴν δημοσίευσιν φιλολογικῶν καὶ ἱστορικῶν ἔργων ὡς καὶ πάσης φύσεως μελετῶν, ὅχι μόνον τὸ ὅτι ὑπῆρξε ἡ αἰτία νὰ γνωρισθῶσι εἰς τὸ Κυθηραϊκὸν κοινὸν καὶ ν' ἀναδειχθῶσι νέοι συμπατριῶται ἐπιστήμονες καὶ λογοτέχναι, ἀλλὰ τὸ ὅτι ἠκολούθησε μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πάντοτε κατευθύνσιν μέχρι τῆς ἡμέρας ποῦ ἔπαυσε νὰ ἐκδίδεται. Καὶ ποία ἦτο ἡ κατευθύνσις αὐτὴ τὴν ὁποίαν πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι καὶ πάλιν θ' ἀκολουθήσῃ; Ἡ ἐξέτασις παντὸς τοπικοῦ καὶ ἐν γένει Κυθηραϊκοῦ ζητήματος μὲ πλήρη ἀντικειμενικότητα, διὰ τὴν ἐξέυρεσιν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἐπωφελεστέρως πάντοτε λύσεως τούτων, ἡ καταχώρησις οἰασδήποτε γνώμης συμφώνου ἢ μὴ πρὸς τὰς ἀπόψεις τοῦ ἐκδίδοντος τὸ περιοδικὸν μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐκ τῆς ἀναπτύξεως ὄλων τῶν ἀπόψεων προκύπτει αὐτομάτως καὶ ἡ καλλιτέρα λύσις.

Ἐπιμένομεν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τῆς κατευθύνσεως ὅπως ἰδιαιτέρως καὶ μάλιστα προλαμβάνωμεν τὸν ἀξιότιμον ἀναγνώστην μας εἰς μίαν εὐλογον ἀπορίαν του.

Θὰ μᾶς ἐρωτήσῃ λοιπὸν ὁ ἀναγνώστης: Διατὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν κατῴρθωσεν ὁ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ» νὰ ἐπιζήσῃ πέραν τῆς διετίας, διατὶ ἡ πολῦτιμος συνεργασία τὴν ὁποίαν τοῦ εἶχον ὑποσχεθῇ ἀπὸ τὸν πρῶτον μῆνα τῆς ἐκδόσεώς του τόσο διαανοούμενοι συμπολίται δὲν ἐξηκολούθησαν νὰ παρέχεται; Προτιμῶμεν ν' ἀφήσωμεν ἀναπάντητον τὸ ἐρώτημα αὐτό, διότι τὰ βαθύτερα αἷτια τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ περιοδικοῦ εἶναι γνωστά εἰς τοὺς περισσότερους, ἀρκούμεθα μόνον εἰς τὸ νὰ ὑπενθυμίσωμεν ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ αἰώνητος συμπολίτης μας Σπύρος Στάθης, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ πρῶτον τεύ-

χος του «Κυθηραϊκού Κήρυκος» έγραφε επιγραμματικώς :

«Η συνεργασία εις περιοδικόν, πού παρέχει υποσχέσεις νά εξετάσῃ ἀντικειμενικά καί ἀπό περιορίως τὰ διάφορα τοῦ τόπου ζητήματα ἀποτελεῖ υποχρέωσιν παντός Κυθηρίου ἐπιστήμονος».

ἐπιπτε θύμα τῆς αὐτῆς παρεξηγήσεως καί ἐσφαλμένης ἐκτιμήσεως τῶν πραγμάτων.

IV

Ἡμεῖς ὅμως—καί ἐλπίζομεν ὅτι ὅλοι ὅσοι πονοῦν πραγματικά τὴν ἰδιαιτέραν των πατρίδα καί ἐπιθυμοῦν τὴν πνευματικὴν τῆς ἀνάπτυξιν θὰ συμφωνήσουν μαζί μου—πιστεύομεν ὅτι ἐρ' ὅσον οὐδεὶς δύναται νὰ προβάλῃ ἀδιάσειστα ἐπιχειρήματα, ὥστε ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ» εἰς τὴν σύντομον νεανικὴν του ζωὴν παρεξέκλινε ἔστω καί ἐπ' ἐλάχιστον τῆς ὁρθῆς κατευθύνσεως τὴν ὁποίαν καθώρισε ἀπὸ τοῦ πρώτου του τεύχους, ἐπιβάλλεται ὅπως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ σοφὸς Γυμνασιάρχης ἔγραφε τότε—καί τὸ ὁποῖον δι' αὐτὸ ἀναφέρομεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀρθρου μας—πρέπει ν' ἀποτελέσῃ τὸ βῆθρον ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ θεμελιώσωμεν τὸ ἀγαπημένον μας περιοδικὸ κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ μὴ παύσῃ πλέον ποτὲ νὰ μᾶς τροφοδοτῇ μετὰ τὴν καλλιτέραν δυνατὴν πνευματικὴν τροφήν.

«Ὅλοι μας συνεπῶς χωρὶς οὐδεμίαν ἐξαίρεσιν, ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν πεποιθήσεων καί μακρὰν ἀπὸ τὴν φθοροποιὸν ἐπίδρασιν τῶν τοπικιστικῶν ἀντιλήψεων καί τῶν κομματικῶν διαφορῶν, ἔχομεν ἱερὰν υποχρέωσιν νὰ ἐπιστρατεύσωμεν ὅλας μας τὰς δυνάμεις, ὥστε νὰ ἐξασφαλίσωμεν μίαν ἄνετον κατὰ τὸ μᾶλλον καί ἥττον ζωὴν εἰς τὸ περιοδικόν καί νὰ συντελέσωμεν εἰς ὅσον δυνατόν καλλιτέραν ἐμφάνισιν τούτου ἀπὸ ἀπόψεως ποικιλίας περιεχομένου.

Οὕτω μόνον πράττοντες νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι προσφέρομεν μίαν ἀπὸ τὰς καλλιτέρας ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μας πατρίδα. Οὕτω ἀσφαλῶς κληρονομοῦμεν εἰς τὴν νέαν Κυθηραϊκὴν γενεάν μίαν πλουσίαν πνευματικὴν κληρονομίαν ἐνῶ ἐκ παραλλήλου παρέχομεν διὰ τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος» μίαν ἀξιόλογον πηγὴν εἰς τοὺς νεωτέρους μας συμπατριώτας διὰ παντοειδῆς Κυθηραϊκᾶς μελέτας ἐφ' ὅλων τῶν πεδίων τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ.

Τολμῶμεν νὰ αἰσιοδοξῶμεν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἀγαπημένου μας περιοδικοῦ, τὸ ὁποῖον ἔρχεται νὰ συμπληρώσῃ ἀναμφιβόλως ἓνα ὑφιστάμενον κενὸν εἰς τὸν Κυθηραϊκόν μας τύπον.

Κώστας Ε. Σαραντόπουλος

ΑΠΟ ΤΟ ΕΠΟΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Ο ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ ΜΑΡΙΟ ΜΠΑΓΙΟΝΕΤΤΙ

ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ
Ἀντίσρχου Ι. Α. ΒΕΡΝΑΡΔΟΥ

Ὁ Ταγματάρχης Μάριο Μπαγιονέτι, ἓνας κοντόχοντρος πληθωρικὸς ἀνθρώπος μετὰ κατακόκκινον πρόσωπον καί γουρλωμένα μάτια, εἶχε τὴν καλύτερην ἰδέαν γιὰ τὸν ἑαυτό του... «Καλὸς κἀγαθός»!... ὅπως θὰ λέγανε οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες. Καί ἄς ἔμοιαζε μετὰ φουσκωμένον βάρβαρον... ἄς ἔτρεμε ἡ καρδούλα του πάνω στὶς λαχτάρες τῆς μάχης... Αὐτὸς ἔβρισκε γιὰ ὅλα καὶ ἀπὸ μιὰ δικαιολογία τόσο ἀντράντα-χτη, πὺν κατῶρθωνε νὰ εἶναι πάντοτε ἐν τάξει μετὰ τὴ συνείδησί του, νὰ φαίνεται ὑπηρεσιακὸς καί γενναῖος στοὺς ἀνωτέρους του νὰ ἐπιβάλλεται στοὺς πῖο κάτω ἀπ' αὐτόν...

Στὶς κακοτοπιὲς ἤξερε νὰ γλυστῶ σὰν τὸ χέλι, καὶ ἔβγαине πάντα στὸν ἀφρό...

Τὸ σακατιλίκι του ἦτανε «δυνάμειο»: καρδιοκατακτητὴς καί γενναῖος! Τὸ πρῶτο χάρι στὴν ὁμορφὴν στολὴν πὺν φοροῦσε καί τὶς λιγέττες πὺν ξώδεσε. Τὸ δεύτερο... ἄ!... μὴ ζητᾶτε νὰ μάθετε πῖο πολλά... αὐτὸ θὰ τὸ γράψῃ μιὰ μέρα ἡ Ἱστορία. Γιατί, ὅλα καὶ ὅλα ὁ ταγματάρχης Μπαγιονέτι δὲν ἔμιλλουσε ποτὲ γιὰ τὶς ἀνδραγαθίες του, οὔτε καί τὶς φανέρωσε ποτὲ ἡ πραγματικότητα. Τὶς εἶχε ζηλότυπα φυλαγμένες μέσα στὴν ἀκαταμάχητη φαντασία του καί τοῦτο ἦτανε ἀρκετό.

Ἔτσι εἶναι οἱ ἥρωες πάντοτε: σεμνοὶ καί λιγόλογοι!

Ἀμα τόφερε ἡ κατάρα καί ὁ ταγματάρχης Μπαγιονέτι πῆγε νὰ πολεμήσῃ στὴν Ἀλβανία μετὰ τὸ μηχανοκίνητο τάγμα του ἀνησύχησε φοβερά.

Ποῦ θᾶβρισκε τὶς εὐκόλες παρφουμαρισμένες κοπέλλες τῆς Νάπολης... καὶ ἂν πάλι καμμιὰ στραβὴ σφαῖρα τὸν... μὰ, ἄς μὴ κακομελετᾶ κανεὶς γιὰ τέτοια πράματα.

Ἐβαλε ὅμως στὸν κόρφο του, γιὰ καλὸ καί γιὰ κακό, δύο περίφημα φυλαχτά, πὺν τοῦδωκε κάποιος καλὸγέρος καί μέσα στὸ πορτοφόλι ἀφθονες λιθογραφημένες ἀγιογραφίες μικρὲς καί καλλιτεχνικὲς, νὰ τὸν βοηθοῦνε.

Τώρα... ἂν στὴν ἄλλη θήκη τοῦ πορτοφολιοῦ του ἐφρόντισε νὰ τοποθετήσῃ καί μερικὲς σκανδαλιστικὲς κάρτ-ποστάλ... αἱ τοῦτο δὲν σημαίνει πὺς ὁ ταγματάρχης Μπαγιονέτι δὲν ἦτανε θρησκός! Κάθε ἄλλο... μὰ ὁ Πανάγαθος Θεὸς ἔδωσε πλούσια τὰ ἐλέη τοῦ στὸν ἀνθρώπο καί τοῦ παράγγειλε πὺς ἓνα μόνο ἀπαιτοῦσε: ν' ἀγαπᾷ! Αἱ, αὐτὸ ἔκανε καί κεῖνος ἀγαποῦσε λυσσαλέα τὶς γυναῖκες. Γιατί νὰ μὴν ἔχη, λοιπόν, στὸ πορτοφόλι του κάμποσα ὁμορφα γυμνά συμπλέγματά τους,

γιὰ νὰ παρηγοριέται;...

Τὴν περιποιημένη στολὴν τοῦ ἀντικατάστησε τώρα μιὰ σταχτιά στολή ἐκστρατείας καί τὰ κομψὰ του μποτίνια ἓνα ζευγάρι χοντρές, στερεὲς ἀρβύλες μετὰ μισὴ δὲκα προκαδοῦρα στὴν κάθε μιὰ, πὺν τὶς ἔκανε νὰ μοιάζονε μετὰ ἀγρίους στρωτῆρες...

Πετσιὰ, λουριά, χαρτοφύλακες, σφουρίχτρες, κιᾶλια φορεμένα σταυρωτὰ ἀπὸ τοὺς ὤμους του καί πιστολοθήκη, ἐξάρτησι, μαστίγιο... συμπληρώνανε ὅλα μαζί τὴ φοβερὴ καί τρομερὴ ἐμφάνισιν τοῦ γενναίου ταγματάρχη, πὺν ἔμοιαζε πῖα μετὰ ἀστακό... *

Τὸ Μέτωπο μετὰ τὰ χιονισμένα βουνὰ του, τὶς κανονιὲς καί τὶς μετακινήσεις τοῦ στρατοῦ, μετὰ τὰ γραφικὰ χωριά, τὰ ὁρμητικὰ ποτάμια καί τὰ πυκνὰ δάση ἔδωσε κάτι ἀπὸ τὴν ἀγρία μεγαλοπρέπειά του καί στὰ φρεσμάτα τοῦ ταγματάρχη Μπαγιονέτι, πὺν ἔσωσε πῖα νὰ πιστέψῃ πὺς ἦτανε γεννημένος πολέμαρχος. Ἐπρόσταξε μετὰ κοφτὴ, βροντερὴ φωνή, ἀγρίευε μετὰ τοῦ ψύλλου τήδημα, ἐγούρλωνε τὰ μάτια ὅταν μιλοῦσε, καὶ ἂν τύχαινε νὰ χτυπήσῃ φουρκισμένα, τὴ σιδερόφραχτη ἀρβύλα του κατὰ γῆς... ἔτρεμε τὸ σύμπαν!

Σὲ κάτι τέτοιες στιγμὲς, ἂν καλοπρόσεχε κανεὶς, θὰ παρατηροῦσε πὺς ἡ ἀυστηρότητα καί οἱ φωνᾶρες τοῦ ταγματάρχη ἦτανε συστηματικὰ «ἀντιστροφῶς ἀνάλογες» πρὸς τοὺς κρότους τῶν κανονιῶν. Δηλαδή, ἅμα τύχαινε ν' ἀρχίσῃ κανονίδι ἐκεῖ κοντὰ τὴν ὥρα πὺν αὐτὸς ἔβροντοφώναζε ὁ τόνος τῆς φωνῆς του ἐξαμήλωνε αὐτόματα καί τὰ... «ἡμιχρόνια» ἐπέφτανε ἀπὸ τὴ «διαπασῶν» στὸ ἀβόξο, ἔπειτα γινώntonταν ἓνα μονομούρισμα... ἓνα ἀνοιγόκλεισμα τῶν χειλῶν ἀκατάληπτο καί στὸ τέλος «τὸ βούλωνε», ἐνῶ τὰ γουρλωτὰ μάτια του ἀποκτούσαν μιὰ κατωϊκίσια ἔκφρασι, καθὼς ἔστρεφε τὸ κεφάλι κατὰ τὸ μέρος πὺν πέφτανε οἱ κανονιὲς...

...Καὶ ἀντίστροφα ζωηρεύανε ὅλα του καί ξανάβρισκε τὴ φωνή του, ἅμα ξεθύμαινε ἡ ἔπαυε τὸ κανονίδι.

Μὰ τοῦτο δὲν σημαίνει πὺς ὁ ταγματάρχης Μπαγιονέτι ἔχανε τὴν αὐτοπεποίθησί του. «Α, ὅλα καὶ ὅλα... **Βινσερέμο!**... καὶ ἀλλοίμονο στοὺς Γραικοὺς πὺν θὰ πέφτανε στὴν πλώρη του. Εἶχε σκοπὸ νὰ τοὺς ἐξευτελίσῃ γιὰ τὴν τόλμην τους νὰ μὴν ὑποταχθοῦνε ταπεινὰ καί ὁμορφα στὴν πανίσχυρη Ἰταλία τοῦ Ντούτσε!

Στὸ Δελβινάκι κατῶρθωσε νὰ ξεμοναχίσῃ μιὰν Ἑλληνοπούλα δασκάλα μέσα

στο μισογχεμισμένο σπιτάκι της μιὰ κρυερή νύχτα του Νοέμβρη. Ήτανε μιὰ σεμνή και πανώρη. Ήπειρώτισσα καλοδεμένη, περήφανη.

Ή δὴδεν ἀνάκρισί της ἐκράτησε κάπου τρεῖς ὥρες καὶ στὸ τέλος ὁ ταγματάρχης Μπαγιονέττι τρελλός, μεθυσμένος ἀπὸ τὸ τρικύμισμα τοῦ αἰσχροῦ πόθου νὰ τὴν κατακτήσῃ, τῆς ὤχτηκε σὰν γουρουνί...

Μιὰ γροθιά **ντιρέκτ** στὸ πρόσωπο τὸν ἔκανε νὰ συνέλθῃ, νὰ τὸ βάλῃ στὰ πόδια καὶ νὰ φανῇ τὴν ἄλλη μέρα μὲ τὸ δεξί του μάτι φοβερὰ μελανιασμένο...

«Τὶ νὰ κάνεις;... αὐτὰ ἔχουνε οἱ νυχτερινές ἀναγνωρίσεις» σὲ ἄγνωστο ἔδαφος» ἔλεγε ἀγοιμενένος στὸν ἐπιτελὴ του.

Μὰ καὶ ἡ δασκάλα βρέθηκε τὴν ἄλλη μέρα σκοτωμένη στὴν κοντινὴ χαράδρα τοῦ χωριοῦ... «ἐπειδὴ ἦτανε ὑποπτη κατασκοπείας»!

Ἀδιόρθωτος ὁ γενναῖος ταγματάρχης Μπαγιονέττι, ἔδρασε μὲ ὁμοῖο τρόπο καὶ σ' ἄλλα χωριά τῆς Ἡπείρου, μὰ φρόντιζε ἀπὸ τότε νὰ προετοιμάζῃ προσεκτικώτερα τὶς ἐπιχειρήσεις του καὶ νὰ παίρνῃ ὅλα τ' ἀπαιτούμενα «μέτρα ἀσφαλείας» στὸ μέτωπο!

Τὸ μηχανοκίνητο τάγμα τοῦ Μπαγιονέττι μισοκαταστράφηκε στὴ μάχη τοῦ Καλπακιοῦ καὶ ὁ διοικητὴς του ἀναγκάστηκε νὰ προμηθευθῇ καινούργια ἐσωρροῦχα στὰ Δολιανά, ἐπειδὴ μέσα στὴ φούρια τῆς μάχης ἦταν ἀδύνατο νὰ ἀφίση τὸ τμήμα τοῦ καὶ ν' ἀποζητᾷ τὴν προσωπικὴ του ἀνακούφισι...

Φυσικά, ἡ λειτουργία τοῦ ἀνθρώπινου οργανισμοῦ εἶναι καμμιὰ φορὰ κατὶ τὸ ἀνώτερο ἀπὸ τὴ δύναμί μας. Ἀλλὰ καὶ ἡ θέλησι νὰ μὴν ἐγκαταλείψῃ ἓνας γνήσιος πολεμιστὴς τὴ γραμμὴ τῆς μάχης, παρὰ μόνον ἅμα τοῦ τσακίσουνε τὸ μισὸ ἢ καὶ περισσότερο τμήμα πού ἔχει τὴν τιμὴν νὰ διοικῇ εἶναι, μὰ τὴν ἀλήθεια, ἓνα σπάνιο προσὸν τῶν γενναίων!

Ποῦ νὰ τὰ ξέρουνε κατὶ τέτοια αὐτοὶ οἱ φαιφαρόνοι οἱ «Ἕλληνες! Γι' αὐτὸ καὶ κατηγορήσανε κακόπιστα τοὺς ἀντιπάλους τους, πὼς ἐσέρνανε μαζί τους πολλὰ ἐσωρροῦχα!

Μάλιστα, ἐσέρνανε, κύριοι Ἕλληνες!... ἐπειδὴ, ὅστερα ἀπὸ κάθε μάχη... καὶ πόσες μάχες, παρακαλῶ, ἔγιναν; ἄπειρες! Ἄρα πρέπει κανεῖς νάνα προβλεπτικός.

Αὐτὸ δὲν τόξερε ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὁ ταγματάρχης Μπαγιονέττι, τῷμαθε ὅμως ὅστερα ἀπὸ τὴν πρώτη μάχη καὶ ἄρχισε νὰ τὸ ἐφαρμόζῃ ἀπὸ τὰ Δολιανά.

Στὴ μάχη τῆς Ἄρτζας ντὶ Σόπρα μὲ τοὺς Κρητικούς ὁ ταγματάρχης Μπαγιονέττι ἔτυχε νὰ βρῖσκεται ἀποσπασμένος στὴ Μεραρχία Σφορτέσκα.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ κανονίδι δὲν ἔπαυε νυχθημερὸν ἐκεῖ, ὁ Μπαγιονέττι ἔπαυε ἀφασία. Οἱ συμπατριῶτες του, πού τὸν ἐγνωρίσανε τότε γιὰ πρώτη φορὰ, τὸν εἶ-

χανε χαρακτηρίσει: «ὁ ἀμίλητος ταγματάρχης»!

Ἀλλὰ τὶ πονηροὶ πού εἶναι αὐτοὶ οἱ «Ἕλληνες!... ἔχουνε τὸ παμπάλαιο ὀητὸ πού λέει: «Κρεῖττον τὸ σιγᾶν τοῦ λαλεῖν, ἔστι γάρ καὶ σιγῆς ἀκίνδυνον γέρας»!

Μὲ ἄλλα λόγια: «Εἶναι πιὸ καλὰ νὰ τὸ βουλώνῃς παρὰ νὰ λὲς πολλὰ, ἐπειδὴ ἔχει καὶ ἡ βουβαμάρα κάποιον βραβεῖο, πού τὸ παίρνεις χωρὶς κίνδυνο»...

Ἔτσι, λοιπόν, ἡ ἀφασία τοῦ Μπαγιονέττι τοῦ βγήκε σὲ καλὸ γιὰ κάμποσες βδομάδες. «Σοβαρός, ψυχραίμος, ὄγκος στρατιωτικῆς σοφίας!...» ἔλεγε ἀπὸ τοῦ οἱ ἄλλοι καὶ ἄπειρος θαυμασμὸς τὸν ἐκύκλωνε.

Μὰ ἐκεῖνοι οἱ ἄγριοι Κρητικοὶ ἐφταίξανε, πού ὁ ταγματάρχης Μπαγιονέττι ἔχασε κάθε ἐπιφυλακτικότητα καί... βάλτου ὀήγανη.

Καλὰ, πολεμᾷς, χτυπᾷς, τρέχεις σὰν τὸ ἀγρίμι ἀπὸ πέτρα σὲ πέτρα καὶ δὲ λογαριάζεις οὔτε βόλια οὔτε καννὸς καὶ ἀντάρα. Μά...χριστιανέ μου!... τὶ τίς θέλεις ἐκεῖνες κεῖ τίς φωνάρες ἀέρα!... ἀέρααα!... πού κόβουνε τὰ ἦπατα τοῦ ἀνθρώπου;... καννίβαλος εἶσαι; Τοῦτος δὲν εἶναι πολιτισμός!

Πολιτισμὸς εἶναι νὰ πολεμᾷς μὲ ῥέγουλα καὶ μὲ ἀξιοπρέπεια. Δηλαδὴ ὡς ἐκεῖ πού φτάνουν τὰ «μέσα πυρὸς» πού διαθέτεις. Καὶ ἅμα δὴς πὼς ὁ ἄλλος δὲν ἐπαλάβωσε νὰ κάθεται νὰ τὸν σκοτώνῃς ἀλλὰ τὸ βάζει στὰ πόδια, γιὰ νὰ σωθῇ, εἶσαι ὑποχρεωμένος νὰ σεβασθῇς σὰν πολιτισμένος ἄνθρωπος τὴ γνώμη του καὶ νὰ σταματήσῃς τὴ μάχη. Ὅχι νὰ θέλῃς, σῶνε καὶ καλὰ νὰ τὸν κυνηγᾷς μὲ φωτιά καὶ ἀγριοφωνάρες! Πολιτισμὸς λέγεται αὐτός;

Τέλος πάντων ὁ ταγματάρχης Μπαγιονέττι ἔχασε καὶ μὲ τὸ δίκιο του ὁ ἄνθρωπος, τὸ ἠθικὸ του τὴν ἀναθεματισμένη ἐκείνη μέρα πού οἱ Κρητικοὶ κατηφορήσανε ἀπὸ τὴ Τρεμπεσίνα στὴν Ἄρτζα ντὶ Σόπρα καὶ πετύχανε τὸ τάγμα του ἐπάνω στὸν ὕπνο...

Εὐτύχημα πού αὐτὸς κατόρθωσε νὰ τὸ βάλῃ σύγκαιρα στὰ πόδια, νὰ πέσῃ μὲ τὰ ἐσωρροῦχα μόνον στὴ χαράδρα τοῦ Μαρίτσαί, ἀπὸ κεῖ νὰ σκαρφαλώσῃ στὶς δειντόφυτες πλαγιὲς τοῦ ἀντικρυνοῦ λόφου καὶ νὰ φτάσῃ στὸ σταθμὸ διοικήσεώς του ξεσκισμένος, ματωμένος, λασπωμένος καὶ ὑπερχειμένος ν' ἀλλάξῃ ἀμέσως τὴ σκελεά του, ἐπειδὴ σὰν πολιτισμένος ἄνθρωπος ἦταν ἀδύνατο νὰ προκαλῇ τριγύρω του ἀποφορά...

Πέντε φορὲς τὸν ἐκάλεσε ὁ διοικητὴς τοῦ Συντάγματος «νὰ παρουσιάστῃ ἀμέσως ἐνώπιόν του», μὰ εἶχε τόσα πολλὰ χάλια ὁ Μπαγιονέττι, πού ἀργοπόρησε πολὺ γιὰ νὰ τὰ σιγυρίσῃ...

Ἐτρεξε, τέλος πάντων, συφοριασμένος στὸ ἀμπρὶ τοῦ Συνταγματάρχου μὲ μιὰ σκέτη στολὴ φαντάρου πού βόηκε πρόχειρα κι' ἓνα δανεικὸ κράνος... Ἦτανε νὰ τὸν κλαῖς!..

—Πὼς ἔγινε;... γιατί αἰφνιδιάστηκατε;... ποῖος ἦτανε στὰ φυλάκια τῆς Τρεμ-

πεσίνας;... καί... τί χάλια εἶν' αὐτὰ, ταγματάρχα;

—Φαίνεται, Συνταγματάρχα μου, πὼς ὁ ἐχθρὸς κινήθηκε ἀξημέρωτα... ἴσως οἱ σκοποὶ στὰ φυλάκια νὰ μισοκοιμώντουσαν καὶ τοὺς ἀρπάζανε ξαφνικά, χωρὶς νὰ βρεθῇ καιρὸς νὰ κάμουν συναγεμιά... μὰ καὶ ποῖος περίμενε τέτοια τρελλὴ ἐπιχείρησι: νὰ κατηφορήσουνε στὴ χαράδρα, μέσα στοῦ Χάρου τὸ στόμα, ἐνῶ κατέχουμε τὶς Ἀρτζες, τὴ Μετσηόρανη, τὸ Μάλι-Σεντέλι;... μεγάλη, ἀπίστευτη ἀποκοτιά!... ἐὰν δὲν μᾶς αἰφνιδιάζανε θὰ τοὺς τσακίζαμε μέσα στὴ χαράδρα μὲ τὸ πυροβολικὸ μας καὶ τοὺς ὀλμους, ἀλλά... Ὅσο γιὰ τὴ στολὴ μου... ἔμεινε στὴν Ἀρτζα ντὶ Σόπρα μὲ ὅλες μου τίς ἀποσκευές...

—Ὅστε... δὲν ἐρρίζετε οὔτε τουφεκιά;... ντροπὴ, ταγματάρχα Μπαγιονέττι!

—Συνταγματάρχα μου!... αἰφνιδιάσμιος ἦτανε τὶ θέλατε νὰ γίνῃ;... οἱ πιὸ πολλοὶ τὰ χάσανε... ἄλλοι πολεμήσανε μὲ πείσμα, ὁ ἐχθρὸς ὅμως μὲ κείνες τίς ἀγριοφωνάρες του... τὶ νὰ σᾶς πῶ...

—Καὶ σεῖς;

—...Διατάξτε!

—Τὶ νὰ διατάξω!... πηγαίνετε καί... θὰ σκεφθῶ!

Τοῦτο εἶναι παράξενο, μὰ τὴν ἀλήθεια—ἔλεγε στὸν ἑαυτό του ὁ ταγματάρχης Μπαγιονέττι, φεύγοντας ἀπὸ τὸ ἀμπρὶ τοῦ Διοικητοῦ του—μὴν κι' αὐτὸς σὰ ν' ἀπαγορεύεται ὁ αἰφνιδιάσμιος στὸν πόλεμο!... «... καὶ σεῖς;»... τὶ θὰ πῇ κι' ἐγώ... ἐγὼ ἔκαμα τὸ καθήκον μου... μὰ ὅταν ἔχω ἀπέναντί μου Κρητικούς καὶ κείνη τὴν ἀλεπού, τὸν Παπανικολάου τὶ ἤθελες νὰ κάμω;... θὰ εὐχαριστιώσουνα νὰ ἔμενα αἰχμάλωτος;...

Ἀντ'οχης Πεξ. **I. A. Βερνάρδος**

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 4)

ὅμως βέβαια τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον.

Ἡ κατάσταση λοιπὸν παραμένει ἀμετάβλητος, ἢ μᾶλλον ἐχειροτέρευσε ἀπὸ τὸ 1932 γιατί τώρα δὲν ὑπάρχει οὔτε ὁ «Νικόλαος».

Ἡ ἀνακίνησις τοῦ οικονομικοῦ προβλήματος τοῦ Τσιρίγου ἀπὸ τὸν «Κήρυκα» ἐπεριμέναμε πὼς θὰ εἶχε κάποιαν ἀπήχησιν καὶ θὰ προκαλοῦσε συζήτησιν καὶ ἐρευναν. Τίποτε ἐν τούτοις δὲν ἐπηκολούθησε. Ἀ! ἂν τὸ ζήτημα ἦταν πολιτικὸ θὰ ἔβλεπες τὶ γίνεται, ὅπως καὶ ὅλων...

Αὐτὸ ὅμως θὰ τὸ ἰδοῦμε ἄλλη φορὰ.

ΓΡΗΓ. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

Τὸ 2ον τεῦχος δά

κυκλοφορήσῃ τὴν

1ην ΜΑΪΟΥ 1948

Ἡ πραγματικότητα σ' ἄν παραμυθι

ΡΗΜΑΖΕΙ ΤΟ ΝΗΣΙ

Τῆς Δικηγ. κ. Ἑλένης Καρύδη

Ἡ Θειά Γιαννοῦ, καλή της ὥρα ν' ἄναι, εἶνε μιὰ τρισαχαιτωμένη Τσιριγώτισσα, πού κατ' ὠρθωσε νὰ προβαδίξῃ — εἰς μοντέρνες ἀντιλήψεις — τοῦ αἰῶνος της, χωρίς νὰ τῷ χη κουνήσει ροῦπι ἀπὸ τὸ Νησί. Τόση εἶνε ἡ προοδευτικότης της καὶ τόσο ἀνοιχτὸ τὸ μυαλό της, πού, μὲ τῆς πρῶτες κουβέντες πού θὰ κάμετε μαζί της, ἀμέσως τὸ πρᾶγμα σ' ἄς χτυπάει στὸ μάτι.

Θὰ πῆτε, πῶς τὸ κατ' ὠρθωσε αὐτό; Μὰ ἀπλούστατα, χάρις στὴν ἐξυπνάδα της, ἐξυπνάδα καλῆς ποιότητος, βασισμένη σὲ μιὰ φιλοσοφικὴ ἰδιοσυγκρασία καὶ μιὰ καλοπροαίρετη διάθεσι, ἀρετὲς πού ἐμεῖς «οἱ γραμματιζούμενοι», βλακωδῶς πῶς, θεωροῦμε σ' ἄν μονοπώλιο τῆς μορφώσεως... (ἀμ' δέ;) καὶ χάρις σ' αὐτὲς τῆς ἀρετῆς, συνδυασμένες πρὸς μιὰ τετραγωνισμένη λογικὴ, «θωρήτε τὴν καὶ ἀποράτε»...

Γιὰ νὰ καταλάβετε τὴν ἔκτασι αὐτῆς τῆς... πραγματικότητος, πού ἐγγίζει τὰ ὅρια τοῦ... παραμυθιοῦ, δὲν ἔχετε παρὰ νὰ σκεφθῆτε ὅτι ἡ Θειά Γιαννοῦ ἀπέκτησε τρεῖς (ἀριθμὸς 3) κόρες καὶ κανένα γυιὸ σὲ μιὰν ἐποχὴ, πού τὸ «φαίνόμενον αὐτὸ τῆς στραβῆς τεκνογονίας» ἀνηγγέλλετο μέ... συντριβὴ ψυχῆς, «καὶ μὲ τὸ συμπάθειο τρεῖς...». Λοιπὸν ἡ Θειά Γιαννοῦ ὄχι μόνον δὲν ζήτησε «συμπάθειο» γιὰ τῆς τρεῖς κόρες της, μὰ ἀπ' ἐναντίας τὸ εἶχε καμάρι.

Καὶ καμαρωμένα τῆς μεγάλωσε αὐτὲς τῆς τρεῖς κοπελλιές, καὶ τοὺς ἐμφύσησε ὅ,τι καλὸ εἶχε ἡ ἴδια στὴν ψυχὴ της καὶ τῆς ἔκαμε καὶ τῆς τρεῖς ν' ἀγαποῦν τὴν πρόοδο μέσα στὰ ὅρια τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τῆς σεμνότητος καὶ τῆς ἔκαμε καὶ τῆς τρεῖς νὰ σκέπτονται λογικὰ τετραγωνισμένα, μὰ καὶ μὲ μιὰ δόσι ἐνὸς καλοζυγισμένου ρωμαντισμοῦ, τοὺς ἔδωσε, δηλαδή, ὅ,τι χρειάζεται γιὰ νὰ γλυκαῖνῃ ἡ ἀκαμψία αὐτῆς τῆς τετραγωνισμένης λογικῆς.

Κι' εἶδε χαρὲς μικρὲς καὶ μεγάλες, ἡ Θειά Γιαννοῦ ἄν καὶ γνώρισε καὶ τὴν πίκρα μὲ τὸ καντάρι. Γνώρισε μέρες δόξας ὅταν ἡ μεγάλη της κόρη, πρωτοπόρος τῆς προόδου στὸ Νησί, ἔβαζε τὰ θεμέλια ἐνὸς καλοδεμένου φεμινισμοῦ, πού εἶχε ἔννοια καὶ προορισμό, ὄχι τὴν ἀναιδιὰ καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν φύσι «χειραφῆται», ἀλλὰ τὴν ἀπελευθέρωσι ἀπὸ ἀνόητες προλήψεις καὶ τὴν

χρησιμοποίησι τῆς προσωπικότητος πρὸς χάριν τοῦ γενικοῦ καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ καλοῦ.

Μετὰ ἀπὸ τὸν δρόμο πού ἄνοιξε ἡ μεγάλη μὲ τιμὴ καὶ μὲ περηφάνεια, κι' ἡ ἄλλες δυὸ μικρότερες βρῆκαν τὴν ἐξέλιξι τοὺς σ' ἄν χρήσιμα κοινωνικά ὄντα, καὶ ἦρθε μέρα πού σ' ὅλο τὸ Νησί κι' ἔξω ἀπὸ τὸ Νησί δὲν ἄκουγες παρὰ ἐπαίνους γιὰ τὴν φαμίλια τῆς Θειάς Γιαννοῦς καὶ δὲν ἔβλεπες παρὰ μιὰ τάσι τοῦ νεόκομου, νὰ τῆς μοιάσῃ.

Κι' ἡ Θειά Γιαννοῦ ζοῦσε πάντα στὴ σκιά τῆς μετριόφρονος χαρᾶς: Ἦταν ἡ καλλίτερη φιλενάδα τῶν θυγατέρων της, — κουβέντιαζε μαζί τοὺς σ' ἄν ἴση πρὸς ἴσες — ἔδινε τὴ συμβουλὴ της, πού πάντα εἶχε τὴν ἀξία χρυσαφιοῦ καὶ τὰ κατὰφερνε, ἡ ἀφιλότιμη, νὰ εἶνε πάντα ἐπὶ κεφαλῆς κάθε γενικῆς «κουζουλιάδας» τοῦ χωριοῦ, ἀπ' αὐτὲς πού θέλουν καὶ λεπτὸ πνεῦμα καὶ λεπτὸ γούστο μὰ καὶ φινέτσα ἀρτίου ἡθοιοῦ...

«Λιμοφρατσώτῃ» τὴν ἐβάφτισα ἀπὸ κάποια ἱστορία πού ἄφισε μέρες στὸ χωριὸ καὶ πού τὴν ἔπαιξε ἡ Θειά Γιαννοῦ μὲ ἀφάνταστη μαεστρία καὶ τώρα ἀκόμη, πού τὰ μαλλιά της εἶνε κάτασπρα, μπαμπάκι κι' ἡ καρδιά της μαύρη, κάρβουνο, ἀπὸ τὴν πίκρα, καὶ τώρα ἀκόμη Λιμοφρατσώτῃ θὰ τὴν ὀνομάσω, γιὰ νὰ τῆς δώσω τὴν ἀδρὴ προσωπικότητα τῆς τρισαχαιτωμένης Τσιριγώτισσας, τῆς ἐκπροσωπευτικῆς τοῦ πνευματοῦ τῆς προόδου καὶ τῆς κατανοήσεως μὰ καὶ τῆς τσαχπινιάς καὶ τῆς καλωσύνης.

Σ' ἄς εἶπα ἡ Θειά Γιαννοῦ γνώρισε μέρες χαρᾶς μὰ καὶ μέρες ἀπέραντης πίκρας. Σ' ἄν ὅπως ἡ μουριὰ βλέπη τὰ φύλλα της νὰ πέφτουν πρόωρα — πρόωρα μὲ τὰ πρῶτα, καλοκαιρινὰ σχεδόν, πρωτοβρόχια, ἔτσι κι' ἡ Θειά Γιαννοῦ εἶδε τὸ σπιτάκι της, τὸ τόσο ἔξυπνα γελαστό, νὰ κλείνῃ καὶ νὰ μαυρίζῃ πρὸ τῆς ὥρας του.

Καὶ πρῶτα — πρῶτα τὴν ἐπισκέφθηκε ὁ Χάροντας καὶ τῆς πῆρε τὸ μεγαλειτέρῳ της διαμάντι, τὴν πρωτοκόρη της. Χαμὸς ἀγύριος, καὶ μὸς ἀβάσταγος... Ὑστερα ἡ δευτέρῃ της, πού τόσο τῆς μοιάζει στὴν τσαχπινιά καὶ τὴ ζωηράδα, μὰ καὶ στὴ λογικὴ, ἔφυγε γιὰ τὰ ξένα. Ξενητεῖα μακρὰ, παρηγοριὰ λιγοστεμένη... Ἄλλοι δικοὶ τῆς ἀγαπητοί, στενοὶ καὶ μακρυνοὶ, τῆς ἔφυγαν γιὰ τὸ ἀγύ-

ριστο ταξεῖδι. Τὸ πυκνοφυτεμένο περιβόλι ἀρέωσε... Μὰ μὲ ὅλα αὐτὰ ἡ Θειά Γιαννοῦ οὔτε νὰ διανοηθῇ νὰ ξεμυτίσῃ ἀπὸ τὸ χωριό, οὔτε νὰ ζήσῃ κάτω ἀπὸ ἄλλη στέγη ἔξω ἀπὸ τὸ σπῆτι της. Ἀλλωστε εἶχε καὶ τὸ τελευταῖο της κορίτσι, σκοπὸ καὶ παρηγοριὰ τῆς ζωῆς της.

Τώρα ὁμως τῆς ἔφυγε κι' αὐτό.

Πῆρε τὸ ἀεροπλάνο καὶ πῆγε στὴν Ἀουστράλια κοντὰ στὴ δευτέρῃ ἀδελφῇ. Ἔτσι ὁ κόσμος ρῆμαξε γύρω ἀπὸ τὴ Θειά Γιαννοῦ. Τὸ σπιτάκι, πού ἀνηχοῦσε ἀπὸ τὰ γέλια καὶ τὰ κουβεντολογήματα, βουβάθηκε. Ἡ δουλειὰ περισσεύει. Τὰ χέρια λιγοστεύσαν. Ἡ ὄρεξι γιὰ τὴ ζωὴ ἐλαττώθηκε ἔως τὸ σημεῖο, πού συγχωρεῖ ὁ Θεός. Τώρα πειὰ ἀπὸ τὴν κονίστρα τῆς δραστήριας ζωῆς ἡ Θειά Γιαννοῦ μετέπεσε στὴ παθητικὴ ἀναμονή. Καὶ περιμένει. Θὰ πῆτε, σ' ἄν τι περιμένει πλέα ἡ κολόκαρδη γρηοῦλα μὲ τὴν ἀειθαλὴ καρδιά; Περιμένει ὅ,τι θέλει ὁ Θεός. Καὶ δὰ μὴ γάρῃ δὲν μποροῦσε νὰ πάῃ κι' αὐτὴ στὴν Ἀουστράλια μαζί μὲ τὰ παιδιὰ της; Ὅχι μιά, μὰ ἑκατό, χίλιες φορές, γιὰ τὴν πατρίδα της τὴ λατρεύουν. Μὰ κείνη οὔτε νὰ τάκούσῃ.

Γιὰ τὴν δὲ φεύγει ἀπὸ τὸ Νησί ἡ Θειά Γιαννοῦ, ὅπως δὲν φεύγῃ καμμιὰ Θειά ἀπ' τὸ χωριὸ της. Τὸ Νησί ρημάζει. Ὅλη ἡ νεότης του φεύγει, καὶ τὸ ἐγκαταλείπει πλέα. Ἐζήσαν, κουτσοέζῃσαν οἱ νέοι σ' ὅλο τὸν πόλεμο καὶ τὴν κατοχὴ μ' ἓνα γενικὸ ὄνειρο νὰ δοῦν τὴν Πατρίδα ἐλευθερωμένη καὶ μ' ἓνα εἰδικό, νὰ ποῦμε, ν' ἀνοίξουν γι' αὐτοὺς οἱ δρόμοι τῆς ξενιτειᾶς. Ἐχουν, βλέπετε, μέσα τοὺς τὸ μικρόβιο τῶν προγόνων τοὺς, τῶν ποντοπόρων καὶ τοὺς τρώει ἡ ψευδαίσθησις ὅτι «παντοῦ ἄλλοι εἶνε καλύτερα ἔξω ἀπὸ τὸ Νησί...»

Θεέ μου, αὐτὴ ἡ φοβερὴ ἀρρώστεια πού ρῆμαξε τὸν Τόπο καὶ θ' ἀπορρημάξῃ τὸ Νησί, πού λέγεται μετανάστευσις καὶ πού τὸ γιαντρικὸ της εἶνε τόσο γνωστὸ καὶ τόσο εὐκόλο καὶ πού μ' ὅλα ταῦτα τίποτα δὲν κάνομε γιὰ νὰ τὸ ἐφαρμόσωμε...

Τι ἄραγε νὰ λήῃ ἡ Θειά Γιαννοῦ; Μὰ τὸ θέμα εἶνε σπουδαῖο, ὁ χώρος λιγοστός καὶ πρέπει νὰ ἐπανέλθωμε καμμιὰν ἄλλῃ μέρα.

Ἑλένη Γ. Καρύδη

OTHON RIEMANN

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Μετάφρασις ὑπὸ κ. Μιχ. Κ. Πετροχείλου

ΤΣΙΡΙΓΟ

[Ὁ ἄρχαιολόγος Ριμάν (1853—1891) τοῦ ὁποῦ δημοσιεύομεν τὴν περὶ «Κυθήρων» μελέτην ἐκ τοῦ ἔργου «Recherches Archéologiques sur les îles Ioniennes» 1880, IV σελ. 17—45, περιηγήθη τὰς Ἰονίους νήσους τὸ 1876].

Βιβλιογραφία

Nicolo Stai, Raccolta di antiche autorità e di monumenti storici riguardanti l' isola di Citera. Pisa 1874.

Nicolas de Nicolai, Castellan κλπ. ἴδε κατωτέρω.

R. Jameson Notes on the natural history of the island of Cerigo, Edimb. neu philos. jour, 1863 t XXI p 263 et suiv.

1. Χάρται

Χάρτης τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου. Venetico to cape Malea with the island of Cerigo, par W. H. Swyth et T. graves, 1825—1844. Ἀτλας μετὰ χάρτου τοῦ Τσιρίγου, ὑπὸ Κορωναίου, λιθογραφηθεὶς εἰς τὸ Τσιρίγο τὸ 1853.

Ὁ συνοδεύων τὸ κείμενον χάρτης ἀποτελεῖ ἀπομίμησιν τοῦ Ἀγγλικοῦ χάρτου, ἄνευ τροποποιήσεως τῶν κυρίων ὀνομάτων.

Ὁ κ. Ἐμμανουὴλ Μόρμορης εἰς τὸ Τσιρίγο, ἔχει συλλέξει μέγαν ἀριθμὸν σημειώσεων σχετικῶν πρὸς τὴν νήσον. Τοῦ ὀφείλω πολλάς πολυτίμους πληροφορίας.

2. Φυσικὴ περιγραφή τῆς νήσου

Ἡ νήσος τοῦ Τσιρίγου σύγκεται ἀπὸ μίαν ὀροσειρὰν ἣτις τὴν καλύπτει ἐξ ὀλοκληρου. Τὸ κεντρικὸν τμήμα τῆς εἶναι οὕτως εἰς ὑψηλὸς τόπος ἀποτελούμενος ἀπὸ μικροὺς λόφους, οἱ ὁποῖοι ὁρῶμενοι ἀπὸ τῆς θαλάσσης φαίνονται ὄρη, καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης φαίνονται ὄρη, καὶ πεδιάδες, αἵτινες ἀπλοῦνται πρὸς τὰς πλευρὰς διὰ βαθέων καὶ ἀποκρήμων στενῶν. Ἀνωθεν τῆς μέσης στάθμης τοῦ ὑψιπέδου ὑψοῦνται δύο ὀροσειραί. Ἡ μία πρὸς Α. ἣτις σχηματίζει δύο κορυφάς. τὴν τῆς Ἀγίας Μόνης (1660 π. = 506 μ. κατὰ τὸν Ἀγγλικὸν χάρτην) καὶ τὴν τοῦ ὄρους Ἁγίου Γεωργίου, μικροτέρου ὕψους (1000 π.), ἡ ἄλλη πρὸς Δ. περιλαμβάνουσα ἀπὸ τοῦ Β. πρὸς Ν. τὸ ὄρος τοῦ Μυλοποτάμου, (τούτου δὲν δεικνύει τὸ ὕψος ὁ Ἀγγλικὸς χάρτης, ἴσως ἔχει τὸ αὐτὸ ὕψος

πρὸς τὴν Ἀγίαν Μόνην), ἐκεῖνο τοῦ Δρυμῶνος καὶ τὴν Ἀγίαν Ἐλεούσαν ἢ Ἐλέσαν (τὸ ὑψηλότερον, 1650 π. κατὰ τὸν Ἀγγλικὸν χάρτην).

Ὁρωμένη ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἡ νήσος παρουσιάζει τὴν πλέον ἔρημον ὄψιν. Μερικαὶ πλευραὶ τῆς εἶναι ἀπότομοι, γυμναί, βραχώδεις καὶ ἡλιοκαεῖς. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἡ πεδιάς δὲν εἶναι οὔτε περισσότερον, οὔτε ὀλιγώτερον ξηρὰ ἀπὸ ὅσον εἰς τὰς ἄλλας ἐν γένει Ἑλληνικὰς χώρας. Συναντᾷ τις ὀλίγας κοιλάδας πολὺ χαρεῖς, αἵτινες ἔχουν ὥραιαν βλάστησιν, ὥπως ἡ τοῦ Καραβᾶ καὶ πρὸ παντὸς ἡ τῶν Μητάτων. Ἡ τελευταία εἶναι λαιμὸς βαθὺς καὶ στενὸς περισφιγγόμενος μεταξὺ δύο ἀποτόμων ὀρέων μὲ βραχώδη κορυφήν. Εἰς τὸ βάθος κυλᾷ μικρὸν ὄνακιον. Αἱ δύο πλευραὶ εἶναι πεφυτευμέναι ἀπὸ πορτοκαλέας, λεμονέας, μυρσίνας, πλατάνους καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ τοῦ δάσους, βλέπει εἰς τὸ ὕψος τῶν βουνῶν τὰ Βιαράδικα καὶ τὰ Μητάτα. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συντελεῖ εἰς τὸ νὰ φαίνηται ὀροσειρὸν τὸ τοπεῖον εἶναι ἡ ξηρότης τῆς γύρωθεν περιοχῆς. Οὕτως ἵνα μεταβῇ τις ἀπὸ τοῦ Παλαιοκάστρου εἰς τὰ Μητάτα διασχίζει ἐπὶ ἀρκετὸν διάστημα βραχώδη στενὰ τῶν ὁποίων ἡ ξηρότης δὲν ποικίλλεται ἢ ἀπὸ ὀλίγας ῥοδοδάφνας αἱ ὁποῖαι αὐξάνουν εἰς τὰ θεῖθρα τῶν ξηρῶν ὄνακιον. Αἱ ἀντιθέσεις αὗται εἶναι συχναὶ εἰς τὸ Τσιρίγο καὶ προκαλοῦν πολὺ ἐνδιαφέρον διὰ τὸ τοπεῖον. Ἡ πόλις τοῦ Τσιρίγου ἔχει ὄψιν τελείως Ἑλληνικὴν, μὲ τὰς στενὰς ὁδοὺς, τὰς μικρὰς λευκὰς οἰκίας καὶ τὰς στέγας τῶν ἀπὸ ταράτσας, εἶναι τοποθετημένη εἰς μίαν ἀπὸ τὰς περισσότερον γραφικὰς θέσεις τῆς νήσου, εἰς τὴν πλευρὰν ἐνὸς ἀντερείσματος τῆς Ἀγίας Ἐλεούσης, ὑπεράνω ἐνὸς βαθέος στενοῦ, τοῦ ὁποῦ ἡ μία πλευρὰ ἐκτείνεται μέχρι τῆς εὐφόρου πεδιάδος τοῦ Λιβαδίου καὶ ἡ ἄλλη κατέρχεται εἰς τὸν λιμένα τοῦ Καψαλίου. Μετὰ τὴν πόλιν τὸ πλέον ἐνδιαφέρον χωρίον τῆς νήσου εἶναι ὁ Ποταμὸς. Οὐχὶ μακρὰν τοῦ Ποταμοῦ εὐρίσκεται μία τοποθεσία ἀπὸ τὰς ὥραιότερας τῆς νήσου. ΝΑ, τοῦ χωρίου Τριφυλλιάνικα, στενὸν ἀπότομον ἐκτείνεται πρὸς τὴν θάλασσαν, ὁπόθεν συναντᾷ ἕτερον τοιοῦτον κείμενον πρὸς τὰ ΝΑ. Εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἐνώσεως τούτων, ἐπὶ τοῦ ὄρους τὸ ὁποῖον τὰ χωρεῖται, βλέπει τις τὰ εἰρήνια ὄχρωμένον Μεσαιωνικὸν χωρίον. Τὸ φρούριον φωλεάζει καθέτως ἐπὶ τῶν βράχων καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης πλευρᾶς τοῦ στενοῦ, σώζονται

ἀκόμη μεγάλα λίθινα τεῖχη. Ἡ θέσις εἶναι ἀπὸ τὰς πλέον ἀγρίας καὶ ἔχει ἰδιαίτερον χαρακτῆρα. Τὸ μέρος ὀνομάζεται Παλαιόχωρα. Τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τοῦ χωρίου ἦτο κόμη τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, λέγουν δὲ ὅτι ἐκτίσθη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὴν ἀλῶσιν τῆς πόλεως ταύτης ὑπὸ τῶν Τούρκων. Κατὰ τὸ 1536 πειραταὶ κατῆλθον εἰς τὸ Τσιρίγο καὶ ὠδήγησαν ὡς σκλάβους ὅλους τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου (ἴδε Στάη II. σελ. 53 καὶ συνέχειαν). Οἱ τοῖχοι τῶν οἰκίων παραμένουν ἀκόμη ὄρθιοι. Τὸ ἱσόγειον δὲ μερικῶν σχηματίζει ἐν παρεκκλήσιον μὲ τοὺς τοίχους ἐξωγραφισμένους ἀπὸ εἰκόνας.

Εἶναι ἀνωφελὲς νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ἐὰν κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν τὰ Κύθηρα ἦσαν ἡ νήσος τῆς Ἀφροδίτης, τοῦτο δὲν ὀφείλετο ἐξ αἰτίας τῆς γοητείας τοῦ τοπεῖου. Δὲν ὑπάρχει τόπος ποὺ νὰ δυνάμεθα ν' ἀναζητήσωμεν τὶ ἔχουν ἀπογίνει τὰ ἀνθισμένα ἀλσύλλια τῆς θεᾶς. Τὰ Κύθηρα ἐνωρίτατα ὑπῆρξαν πρᾶκτορεῖον τῶν Φοινίκων οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο εἰς ταῦτα διὰ τὰ ἀλιεύσασιν τὴν πορφύραν (*). Οἱ Φοινῖκες ἔφερον αὐτόθι τὴν λατρείαν τῆς Ἀστάρτης, ἣν οἱ Ἕλληνες ἐταύτισαν μετὰ τῆς Ἀφροδίτης.

Ἡ νήσος παρουσιάζει ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς γεωλόγους λόγῳ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν πετρωμάτων τὰ ὁποῖα συναντᾷ τις εἰς αὐτήν. Πρέπει ἰδιαίτερος ν' ἀναφέρωμεν μίαν τοποθεσίαν ὀνομαζομένην τὰ «Κόκαλα» κειμένην ἐπὶ τῆς Ν. πλευρᾶς πρὸς Α. τοῦ Καψαλίου, μετὰ τὸ μέρος τοῦ λεγομένου Χαλκὸς καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Κάπελλα. Ὑπάρχει ἐκεῖ ἕνας λόφος τοῦ ὁποῦ ὁ βράχος εἶναι καθ' ὅλοκληρίαν πεπληρωμένος ἀπὸ ἐκταφιασμένα ὀστὰ ποὺ ἔχουν ἀπολιθωθῇ.

Ἐπὶ τῆς Α. πλευρᾶς τοῦ Μυλοποτάμου, ὁ ἐπισκέπτης ἀπαντᾷ τὸ σπήλαιον τῆς Ἀγίας Σοφίας, ἐν ἀπέραντον ἄντρον σταλακτιτῶν, σχηματίζον πλῆθος δωματίων, συγχρινωνοῦντων μετὰ τῶν, εἰς τὰ ὁποῖα εἶναι δύσκολον γὰρ φθάσῃ τις ἄνευ ὁδηγοῦ.

(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχές).

(*) E. Relius Παγκ. Γεωγρ. σ. 100, λέγει, ὅτι, ἀνευρίσκει τις εἰς τὰς ἀκτὰς τῶν σωρούς κογχυλίων προερχομένων ἀπὸ τὰ ἐργαστήρια τῶν Φοινίκων.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

ΔΥΟ ΝΕΑ ΚΥΘΗΡΑΪΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

Δύο έκλεκτοι συμπατριῶται μας εξέδωκαν τὰ κάτωθι βιβλία Κυθηραϊκοῦ περιεχομένου, ἐπεὶ δὲ πρόκειται περὶ ἐξαιρετικῶν ἐργασιῶν θὰ πρέπη νὰ τὰ παρουσιάσωμεν εἰς τὸ εὐρύτερον Κυθηραϊκὸν κοινὸν καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

ΔΗΜ. Γ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΛΛΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΤΣΙΡΙΓΟ....

(ΑΘΗΝΑΙ 1947)

Μὲ τὸν ὡς ἄνω τίτλον ἐδημοσιεύθη ἓνας μικρὸς, ἐξ 77 σελίδων, καλλιτεχνικὸς τόμος ἡθογραφικῶν διηγημάτων καθαρῶς Κυθηραϊκοῦ περιεχομένου. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἔργου, κατὰ τὴν ὁμολογίαν του, εἶναι Κυθήριος ἐκ Σμύρνης, ἕγγονος τοῦ ἐκ Ποταμοῦ ξυλογλύπτου Δημ. Ἀργύρη ἢ Ἀργυράκου. Ὅλα τὰ διηγήματά του, 11 ἐν ὅλῳ, εἶναι ὠραῖα γραμμένα εἰς δημοτικὴν εὐχάριστον γλῶσσαν, μὲ λεπτότητα καὶ χιοῦμορ, θὰ ἔλεγα δὲ συναρπάζουν τὸν ἀναγνώστην καὶ ζωντανεύουν ἀρκετοὺς Κυθηραϊκοὺς θρύλους, οἱ ὅποιοι, ἀτυχῶς, μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, ἀρχίζουν νὰ λησμονοῦνται. Ἐπὶ πλέον περιέχουν ἀφθονον λαογραφικὸν ὕλικόν, λαϊκὰ δίστιχα καὶ τετράστιχα, τραγούδια, ἰδιωματισμούς, τοπωνυμικά, ὅλα δὲ μὲ χροῦμα γνησίως Κυθηραϊκόν. Οὕτω εἰς τὸ διήγημα «Ξενολαὸς» μᾶς δίδει ὠραίας εἰκόνας καὶ ἀσχολεῖται μὲ τὸν θρόνον τῆς «Κακῆς μέλισσας», τοποθεσίας μετὰ Λειβαδίου καὶ Στραποδίου, ὅπου ὑπάρχει μικρὸν καταφύγιον καὶ εἰκονοστάσιον, κατὰ δὲ τὴν ἐποχὴν τῶν πειρατικῶν ἐπιδρομῶν ἓνα κοπάδι μελισσῶν ἐπέπεσε μὲ ὄρμην εἰς τὰ πρόσωπα τῶν πειρατῶν τὰ ὅποια πῆγαιναν νὰ λεηλατήσουν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας καὶ ἔτσι ἡ λεηλασία—χάρις εἰς τὴν Παναγίαν καὶ τὰς μελίσσας—ἐματαιώθη, ὅλοι δὲ οἱ χωρικοὶ πιστεύουν ὅτι ὅποιοι περάσει ἀπὸ ἐκεῖ τὴν νύκτα μπορεῖ νὰ πάθῃ κακὸν ἀπὸ τὰ ξιπάσματα ποὺ ὑπάρχουν.

Ἐπίσης εἰς τὸ διήγημα «Οἱ δυὸ Γιάννηδες» ἀσχολεῖται μὲ τὸ βρονκολάκισμα τοῦ πεθαμένου Γιάννη, ὁ ὅποιος εἶχεν ἀφεθῇ τὴν νύκτα μόνος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ χωριοῦ, κατὰ σύμπτωσιν δὲ ἐκεῖ κατέφυγε καὶ διενυκτέρευσε καὶ ἓνας ἄλλος.... ζωντανὸς Γιάννης, ὅταν δὲ τὸ πρῶτον ἐπῆγεν ὁ παπᾶς νὰ ψάλλῃ τὸν πεθαμένον καὶ εὐφρολογῶν τὸν ἠρώτησε (τὸν πεθαμένον!) πῶς τὰ πέρασε τὴν νύκτα, ἔλαβε τὴν κατάλληλον ἀπάντησιν ἀπὸ τὸν.... ζωντανὸν καὶ γι' αὐτὸ ὁ παπᾶς ἔφυγε σὺν δαιμονισμένῳ καὶ ἐξηφανίσθη. Τὸ θαυμάσιον αὐτὸ διήγημα ἔχει ὁμοιότητος μὲ τὸ τοῦ Γιάννη Κονδυλάκη «Ὁ βρονκολάκας», τῆς περιφήμου συλλογῆς του «Ὅταν ἦμουν δάσκαλος» (μὲ τὸν γέρο νεραϊδῇ Τζιρίτη—πεθαμένον

καὶ τὸν γέρο — ζητιάνον, ποὺ εὐρέθησαν μαζὺ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ νεκροταφείου τοῦ χωριοῦ). — Ὡραῖο, ἐπίσης, διήγημα εἶναι «Ὁ κ. Καθηγητής», ὅπου μυκηρίζεται ἓνας ἀμαθὴς τύπος ποὺ ἤθελε νὰ ἀσχολῆται μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ νησιοῦ, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχῃ ἰδέαν ἀπὸ ἱστορίαν. Εἰς τὸ διήγημα «Τὸ Κουσεγάκι» σατυρίζει τὸ Τσιριγώτικο κουτσομπολιό.—Εἰς τὸ «Ὁ Γιούπας» ἐμφανίζει ἓνα τύπον φαιδρὸν κυνηγοῦ, τοῦ γλυκοῦ νεροῦ, ὁ ὅποιος μετὰ περιπετειώδη πορείαν κατῳρθεσε νὰ σκοτώσῃ ἓνα γύπα, χωρὶς ὅμως νὰ γνωρίζει, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ὄρνέου καὶ ἔτσι κομπάζων μπῆκε εἰς τὸ χωριὸ μὲ τὸ θήραμα του, διὰ νὰ τύχῃ τῆς ἀναλόγου ὑποδοχῆς. (Σχετικῶς ὁ γυμνασιάρχης Σπύρος Στάθης ἔχει γράψῃ τὰ ὠραϊότατα «Κυθηραϊκὴ κυνηγετικὴ σάτυρα» καὶ «Κυθηραϊκὴ κυνηγετικὴ τερατολογία», ἐν ἐφημερίδι «Κυθηραϊκή», φύλλα 12)9)1937 καὶ 10)10)1934). — Ἐπίσης εἰς τὸ διήγημα «Τὰ ἡμερομῆνια» ἀναφέρει περὶ τῆς λαϊκῆς ἀστρονομίας κατὰ τὴν ὁποίαν κατὰ τὰς πρώτας 6 ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου μποροῦν ν' ἀποκαλυφθῶν οἱ καιροὶ τοῦ ἐπομένου ἔτους.—Καὶ τὰ ἄλλα διηγήματα «Σ' τὰ Μυρτίδια», «Τὰ βάσανα τῆς Μαρίας», «Τὸ Γεφύρι», «Τὸ Ξίπασμα» καὶ τέλος τὸ «Ἄλλος γιὰ τὸ Τσιρίγο....», (ἐξ οὗ καὶ ὁ τίτλος τοῦ ἔργου), εἶναι ὅλα ἐξυπνότατα διηγήματα—ἱστορία μὲ ἥρωας διαφόρους Τσιριγώτικους τύπους.

Τὸ βιβλίον κοσμοῦν ὠραῖα εἰκόνες—ξυλογραφαί παριστῶσι: «Τὰ Μυρτίδια» (ἐξωφύλλον), «Ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου», «Τύπος Κυθηραϊκοῦ σπιτιοῦ», «Ἡ παραθύρα ἢ Τρύπια πέτρα», «Ὁ Ἅγιος Χαράλαμπος Μυλοποτάμου», «Ἡ Ἁγία Πελαγία (μῶλος)», «Ὁ Ποταμός», «Τὸ Καφάρι».—Τοῦ ὅλου ἔργου προτάσσεται ἐν εἰδὲι προλόγον, κεφάλαιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Κύθηρα καὶ Κυθήριοι», ὅπου περιγράφονται δι' ὀλίγων ἀδρῶν ὅμως γραμμῶν τὰ τῆς Νήσου ἱστορικῶς, γεωγραφικῶς, καλλιτεχνικῶς, ὡς καὶ περὶ τῶν κατοίκων τῆς, ἰδιαίτερος δὲ περὶ τῶν διακριθέντων εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας Κυθηρίων, μνημονεύων ὠρισμένας περιπτώσεις, ὁμολογουμένως ἐπιτυχεῖς. Χωρὶς δὲ νὰ θέλωμεν νὰ θίξωμεν τὸν συγγραφέα ὀφείλομεν νὰ σημειώσωμεν μίαν παράλειψιν νὰ μνημονεύσῃ καὶ τὸν ἀειμνήστον Γυμνασιάρχην Σπύρον Στάθην, ὁ ὅποιος εἰργάσθη ὅσον, ἴσως, οὐδεὶς ἄλλος Κυθήριος διὰ τὴν διάσωσιν τοῦ Κυθηρ. λαογραφικοῦ ὕλικου καὶ ὅστις διὰ σειράς δημοσιευμάτων ἀφῆκε σημαντικὰ μνημεῖα τῆς πολυμύχθου ἐργασίας του καὶ οὐτινος τὴν ὅλην προσωπικότητα ἀνέλυσεν διὰ μακρῶν ὁ διακεκριμένος ἐκπαιδευτικὸς καὶ συμπατριώτης κ. Ἰωάν. Φώτιος εἰς εἰδικὸν φιλολογικὸν μνημόσυνον τελεσθὲν μερίμνη τῶν Κυθηραϊκῶν Σωματείων

Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς τὸν Νοέμβριον 1946 ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

ΠΑΝΟΥ ΦΥΛΛΗ

"Τ Σ Ι Ρ Ι Γ Ω Τ Ι Κ Α"

ΣΕΙΡΑ Β'. ΑΘΗΝΑΙ 1947

Μὲ τὸ ποιητικὸν ψευδώνυμον «Πάνος Φύλλης» ὁ ἐκλεκτὸς συμπατριώτης Παν. Ἀντ. Τριφύλλης εξέδωκε προσφάτως τὴν Β' σειρὰν τῶν «Τσιριγώτικων». Τὴν Α' σειρὰν, ἐκδοθεῖσαν τῷ 1940, ὅλοι εἴχαμεν διαβάσει μὲ ἐνθουσιασμόν καὶ χαρὰν, τὴν ὁποίαν ἄλλως τε τὸσον παραστατικὰ εἶχε προλογίσῃ ὁ ἀειμνήστος Σπύρος Στάθης. Τώρα μὲ τὴν Β' σειρὰν ἀναδεικνύεται ποιητὴς ὃχι ἀπλῶς ἀξιόλογος, ἀλλὰ ἐκ τῶν ἀρίστων. Ὁ προλογίζων τὴν ἐκδοσιν αὐτὴν, ἀειμνήστος πλέον, Μιχ. Ῥοδάς—ὁ γνωστὸς διακεκριμένος κριτικὸς ποὺ ἔγραφε τελευταῖα εἰς τὴν ἐφημερίδα «Τὸ Βῆμα» τὸσον ἀμερόληπτα, ἀλλὰ καὶ ὡμὰ τὴν γνώμην του, ἀδιαφορῶν ἂν θὰ ἐπικραῖνε τοὺς κρινομένους ἢ μᾶλλον ἐπικρινόμενους—γράφει διὰ τὸν Πάνον Φύλλον ἐπιγραμματικὰ τὰ ἑξῆς: «Ὁ κόσμος παραδέρνει γύρω σὲ μεγάλη ἄβυσσος. Ὁ ξενομὸς κινδυνεύει νὰ καταπνίξῃ κάθε Ἑλληνικὴ πηγὴ καὶ σκέψιν. Θολοῦρα γεμίζει τὸν ὁρίζοντά μας καὶ ἀσυναρτησία πλημμυρίζει τοὺς πνευματικοὺς ἀνθρώπους μας. Ἀς σταματήσουμε τοῦλάχιστο μὲ ἀγάπη καὶ εὐλάβεια μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν καθαρὴν πηγὴν τοῦ Φύλλη γιὰ ν' ἀκούσουμε γνώριμες φωνὲς ἀπὸ τὴν πατρίδα γῆ, ν' ἀπολυτρωθῶμεν γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀπὸ τὸ λιοπύρι καὶ νὰ δροσιστοῦμε στὴν Τσιριγώτικη σπηλαία....». — Ὁ ἴδιος Μιχ. Ῥοδάς εἰς τὴν ἐφημερίδα «Τὸ Βῆμα» τῆς 6)8)1947 εἰς εἰδικὴν κριτικὴν τοῦ ἔργου ἀναφέρει «ὅτι ἡ ποίησις μὲ τὴν λαογραφία σφίχταγκαλιάζονται καὶ μᾶς δίνουν μετὰ τῶν ἄλλων τὸν περίφημο «Ψαρά» — ὅπερ ποίημα παραθέτει ἐπὶ λέξει — διὰ νὰ καταλήξῃ ὅτι «μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν Τσιριγώτικη φαντασίᾳ, σ' αὐτὴ τὴν λαϊκὴν ἀπλότητα ὡχριοῦν χίλιοι περίτεχνοι στίχοι». — Βέβαια ἐγὼ δὲν πρόκειται νὰ προσθέσω τίποτε εἰς τ' ἀνωτέρω λόγια τοῦ Μιχ. Ῥοδά, τοῦ ἀειμνήστου αὐτοῦ πρυτάνεως τῶν Ἑλλήνων κριτικῶν, εἰμὴ νὰ παρωδήσω τὸν συγγραφέα εἰς τὴν συνέχισιν τοῦ ἔργου του, ὅπερ τιμᾷ τὸ Κυθηραϊκὸν ὄνομα. Κοντὰ εἰς τὴν ποίησιν καὶ ἡ λαογραφία τῆς Νήσου ἀποδεικνύεται ὅτι εἶναι κτῆμα τοῦ Πάνου Φύλλη. Τὸ ἱστορικὸν — λαογραφικὸν ποίημά του «Ἡ Ἁγία Φόνισσα» εἶναι ἐξαιρετόν, ὡς καὶ «Ἡ ὄμιλα τῆς Γιαννούλας» διήγημα καὶ ποίημα δὲν ὑστερεῖ εἰς τέχνην καὶ νόημα. Τέλος τὸ «Λεξιλόγιον» περιέ-

Η «ΔΡΑΚΟΥΛΑ ΚΑΣΙΜΑΤΗ»,

ΟΜΙΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΟΥΛΟΥ

Ἀφορμὴν λαμβάνοντες ἐκ τοῦ εἰς ἄλλην σελίδα δημοσιευμένου ἱστορικοῦ ἄρθρου τοῦ κ. Παν. Τσιτσιλία, θέλομεν ἀπὸ τοῦ προσεχούς τευχούς ἀρχίσαι τὴν δημοσίευσιν τοῦ θεατρικοῦ ἔργου τοῦ κ. Ἰωάν. Πρινέα ὑπὸ τὸν τίτλον «Δρακούλα Κασμάτη» βασιζομένου εἰς τὴν αὐτὴν ἱστορικὴν ὑπόθεσιν. Πρὸ αὐτοῦ ἐκρίναμεν σκόπιμον καὶ τὴν δημοσίευσιν τῆς, κατὰ τὴν γενομένην τὴν 26 Ἰανουαρίου 1947 ἐν τῷ θεάτρῳ Ἀργυροπούλου παραστάσιν, προεισαγωγικῆς ὁμιλίας τοῦ συμπολίτου κ. Γεωργ. Μουλοῦ, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ, τρόπον τινά, τὸν πρόλογον τοῦ ὧς ἄνω ἔργου.

Τὴν ὁμιλίαν ταύτην, τοῦ κ. Γ. Μουλοῦ, ἂν καὶ στηριζομένην εἰς τὰ αὐτὰ ἱστορικά στοιχεῖα, εἰς τὰ ὁποία καὶ τὸ ἄρθρον τοῦ κ. Π. Τσιτσιλία, δι' ὃν λόγον ἴσως ἠδύνατο νὰ ἀναβληθῇ ἡ δημοσίευσίς της δι' ἕτερον τεῦχος, δημοσιεύομεν διότι δι' αὐτῆς ὁ ὁμιλητὴς εἰσάγει τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ θεατρικοῦ ἔργου καὶ διευκολύνει σημαντικῶς τὴν κατανόησιν αὐτοῦ. Ἄλλως ἡ ὁμιλία ἀναφέρεται εἰς τὰ ἐνδιαφέροντα τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἔργου μόνον σημεία, ἐνῶ τὸ ἄρθρον τοῦ κ. Π. Τσιτσιλία ἐπεκτείνεται καὶ εἰς περισοτέρας ἄλλας ἱστορικὰς πληροφορίας διὰ τὸν ἀναγνώστην καὶ τὸν μελετητὴν.

Δὲν πρόκειται Κυρίες καὶ Κύριοι στὸ ὀλιγόλεπτο αὐτὸ προλόγιμα τῆς τιμητικῆς αὐτῆς παραστάσεως ν' ἀναλύσῃ κανεὶς τὸ πολυσύνθετο ἔργο τοῦ κυρίου Γιάννη Πρινέα.

Γιατί, ὁ δημοφιλὴς αὐτός καὶ τρισυπόστατος ἱεροφάντης τῆς τέχνης, ἔχει τόσο πολὺ διεισδύσει στοὺς πολυδαίδαλους μαϊνάνδρους αὐτῆς, ὥστε, ὅρες δολόχληρες θὰ ἐχρειάζοντο γιὰ ἓνα τέτοιο θέμα. Γιατὸ, ἄλλοι καταλληλότεροι ἐμοῦ καὶ εἰς εὐθετώτερον χρόνον, θ' ἀσχοληθοῦν, ἀσφαλῶς, μὲ τὸ θέμα αὐτό.

Ὁ Πρινέας δὲν ἔγραψε μόνον ἔργα, τὰ ὁποῖα μὲ τὴν ἀπεικόνισιν διαφόρων λαϊκῶν τύπων, ἐδόνῃσαν αὐτὸν δονοῦν τὴν λαϊκὴν ψυχὴν. Ἐγραψε καὶ ἔργα Κυθηραῖκά.

Γνήσιον τῶν Κυθέρων τέκνον ὁ Πρινέας, πῆρε τὴν ἱστορίαν τοῦ νησιοῦ, τοὺς θρύλους καὶ τὰς παραδόσεις, τὰ ἥθη καὶ ἔθιμά του, καὶ τοὺς τύπους του καὶ πάντα στ' ἀχνάρια αὐτά, ἐδημιούργησε ἔργα, στὰ ὅπο ἴσθαι καθεστῆται ἡ «ἱστορικοκοινωνικὴ» ζωὴ του.

Τέτοια ἔργα εἶναι τὸ «Κόκκινο σπαλέτο», ἡ «Μαγεμένη βρύση» καὶ ἡ «Δρακούλα Κασμάτη». Τὰ δύο πρῶτα στηρίζονται πρὸς θρύλους Κυθηραϊκοῦ καὶ ἡ «Δρακούλα Κασμάτη» πρὸς ἱστορικὰ γεγονότα τοῦ περασμένου αἰῶνος.

Βρισκόμαστε στὴν ἐποχὴ, ποὺ ὁ Λέων τοῦ Ἁγίου Μάρκου—τὸ σύμβολον αὐτοῦ τῆς Ἑνετικῆς Δημοκρατίας—εἶχε πέσει ἀπὸ τὸ Κάστρο τῶν Κυθέρων.

Γιατί, τὸ ἄστρον τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας, σύμφωνα μὲ τὴ μοῖρα τῶν ἀνθρωπίνων τῆς ἀκμῆς καὶ παρακμῆς, εἶχε φθάσει εἰς τὴν δύσιν του.

Χεῖ ὄχι ἀπλῶς ξηρὸν ὑπομνηματισμὸν—ἐρμηνείαν λέξεων, ἀλλὰ καὶ πλούσιον ὕλικὸν φρασσεολογιῶν, ἰδιωματισμῶν, τύπων, κλπ. τὸ ὁποῖον θὰ πρέπη νὰ περιυλλεγῇ καὶ διασωθῇ διὰ τὴν ἱστορίαν καὶ λαογραφίαν τῆς Νήσου μας.

Τὸ ὁρατότατον ἐξώφυλλον, περιέχον πλὴν τοῦ τίτλου τοῦ ἔργου καὶ σκίτσον παριστάνον χωρικὸν ἐπὶ ὄνου καλπάζοντος πρὸς τὴν Μονὴν Μυρτιδίων, ἐφιλοτεχνήθη παρὰ τοῦ καλλιτέχνου Ν. Καστανίκη.

ΘΕΟΔ. ΑΡΧΟΝΤΟΥΛΗΣ

Μετὰ τὸν θρίαμβον τοῦ Βοναπάρτη, ἡ Ἐπανάστασις—καὶ τὰ Κύθηρα φυσικὰ—ἀπὸλλύσθησαν τῆς Ἑνετικῆς κυριαρχίας. Σύμφωνα δὲ μὲ τὸ πνεῦμα τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, τὸ ὁποῖον ἀφύπνισε τὰς πνευματικὰς καὶ ἑθνικὰς συνειδήσεις, μετεβλήθη τὸ ὑπάρχον **Μεσαιωνικὸν Φεουδαρχικὸν Κοινωνικὸν** σύστημα, καὶ ἡ μονόπλευρος ἐξουσία τῆς Διοικήσεως ἀφηρεθῇ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Εὐγενῶν καὶ Ἀρχόντων—οἱ ὁποῖοι ἦσαν τιτοῦχοι καὶ προστατευόμενοι τῶν κυριαρχῶν Ἐνετῶν—καὶ περιήλθε στὰς χεῖρας τῶν πολιτικῶς καὶ ἰδεολογικῶς ἀντιφρονούντων Ῥιζοσπαστῶν καὶ τῶν Χωρικοῶν.

Κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦ χρονογράφου τῆς ἐποχῆς Ἱερομονάχου Γρηγορίου Λογοθέτη, τὸ ὁποῖον δημοσίευσεν τὸ ἔτος 1923 εἰς τὴν «Κυθηραϊκὴν Ἐπιθεώρησιν» ὁ ἀείμνηστος γυμνασιάρχης Σπύρος Στάθης:

«Στὰ 1797, Αὐγούστου 10, ἦλθε νέος Κομισάριος Φραντσέζος, λεγόμενος Βιζέντζος Ρενόν, μὲ ἐξουσίαν ἀπὸ τὸν Γενεράλε τῶν Κορσῶν Φραντσέζον λεγόμενον Ἀγγελοῦ Γενιλλῆ καὶ στὶς 14 Αὐγούστου τοῦ ἰδίου ἔτους ἔκαμε πρόσταγμα νὰ χαλαστῇ καὶ ἐξαλειφθῇ κάθε ἀρχαία καὶ Ῥετράτο (θυρεοὶ καὶ οἰκόσημα) καὶ ἐμβλήματα Εὐγενείας καὶ Ἀριστοκρατίας Μεσαιωνικὰ καὶ Φεουδαλικὰ ὅπου νὰ εὐρίσκονται εἰς τὸ Κάστρο καὶ εἰς τὰ σπίτια τῶν Ἀρχόντων».

Ἔτσι, ὁ νέος Κομισάριος διώρισε προστοὺς καὶ Κριτήρια (Δικαστήρια) εἰς τὰ διάφορα χωριά, ἅτινα ὀνομάσθησαν «Μονιτιπάλια Προβέξιοι Κυθήρων».

Καίτοι ἡ διαμορφωθείσα κατάστασις δυσχερῆσθη κατὰ πολὺ τὰς εἰς τὸ παλαιὸν σύστημα προσκεκολλημένας Ἀρχοντικὰς οἰκογενείας—Κασμάτη, Μόρμουρ, Μαχαιριώτη, Στάη, Καλούτση, Δουρέντη, Δαντώνη, Λεβούνη, Λαζαρέτη, Κοντολέοντος καὶ ἄλλας—δὲν διήρκεσε πολὺ, γιατί κατὰ τὴν μετὰ ἔν ἑτος περίπτωσιν κατὰληψιν τῆς νήσου ἀπὸ τὸν Ῥωσσοτουρκικὸν στόλον τῇ ἐνεργείᾳ τῶν Ἀρχόντων, ἐπαγλήθη τὸ Κριτήριον εἰς τὴν Χώραν καὶ διορίσθη Πρόεδρος αὐτοῦ ὁ Δεῖτορος (Διδάκτωρ) Ἑμμανουὴλ Στάης.

Ἡ ἐνεργεία ὁμοῦ αὐτῇ ἐξηρέθησε τοὺς ἀντιφρονούντας καὶ τοὺς χωρικοὺς οἵτινες δι' ἀνυπακοῆς πρὸς τὴν Διοίκησιν, ἱδρυσαν ἴδιον Κριτήριον, τὸ ὁποῖον ἐγκατέστησαν εἰς τὸ Μυλοπόταμον καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Γεωργίου Μαλάνου. Ἀργότερον μετέφερον τοῦτο εἰς τὰ Ἀρωνιάδικα.

Ὁ ἐρεθισμὸς ὁμοῦ καὶ ἡ ἔξαρσις τῶν πνευμάτων εἶχε τόσον ἐνταθῇ, ἰδίως μετὰ τὸν φόνον τῶν ἀδελφῶν Τζαννέτου καὶ Παναγιωτάκη Κασμάτη κατὰ τὴν πανήγυριν τοῦ Ἀγίου Θεοδώρου, 12ην Μαΐου 1799, ὥστε, ὁ Πρόεδρος τοῦ Κριτηρίου Χώρας, Ἑμμανουὴλ Στάης, ἠναγκάσθη ν' ἀναχωρήσῃ διὰ Ζάκυνθον ἐπὶ τετραμήνιον.

Ἐξάρεσιν εἰς τὴν δυσαρμονίαν αὐτὴν, ἀπετέλει ἡ ἐπαμφοτερίζουσα πολιτικὴ τοῦ Ἀρχοντοῦ Ἑμμ. Καλούτση, ὅστις ἦτο καὶ συμπάθετος πρὸς τοὺς χωρικοὺς.

Αὐτὴ ἦτο ἡ κατάστασις, ὅτε, μετὰ τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1800 ἀποχώρησιν τῆς Ῥωσικῆς φρουρᾶς ἐκ τοῦ Κάστρου, οἱ χωρικοὶ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Ῥιζοσπαστοῦ Τζωρτζῆ Μπελέση καὶ υἱῶν καὶ τῶν Προσπῶν Παπα Γιώργη Ἀρώνη, Γεωργίου Μαλάνου, Πέτρου Μαρσέλλου, Θεοδώρου Μουλοῦ, Γιάννη Σοφίου, Πέτρου Κωλοβελῶνη καὶ ἄλλων, τὴν 22αν Ἰουλίου εἰσῆλθον ἐνοπλῶς εἰς τὸ Κάστρο καὶ ἤξισαν παρὰ τῶν Ἀρχόντων τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἀδίκως πληρωθέντων φόρων, διὰ τὸν στρατωνισμὸν τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων καὶ τῶν εἰς τὸν Ῥώσον Ναύαρχον Οὐζάκωφ καταβληθέντων τοιούτων.

Τῇ ἐπεμβάσει τοῦ Ἐπισκόπου Ἀνθίμου

Λεβούνη, ἡ ἐν τῷ Κάστρῳ συγκληθεῖσα σύσκεψις ἀμφοτέρων τῶν παρατάξεων ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ—πρὸς διευθέτησιν τῆς διαφορᾶς καὶ συμφιλίωσιν—δὲν θὰ εἶχε δυσάρεστα ἀποτελέσματα—παρὰ τὴν πολιτικὴν καὶ Ῥιζοσπαστικὴν ἰδεολογικὴν ἀντίθεσιν τῶν ὀλοφροούντων—ἂν δὲν ὑπῆρχε προσωπικὸν μίσος τοῦ Τζωρτζῆ Μπελέση πρὸς τὸν Ἑμμ. Στάη, δι' οἰκονομικὰς καὶ κτηματικὰς διαφορὰς.—Ἐπειδὴ ὁ Στάης, πληρεξούσιος ὢν κτήματος ἀνήκοντος εἰς συγγενὴ τινὰ τοῦ Μπελέση (παρὰ τὴν θέσιν Κακόπρινον) κατὰ τὴν εἰς Ζάκυνθον ἀπουσίαν τῆς ἐσμετερίσθη αὐτό, ὁ Μπελέσης ἐξήτει εὐκαιρίαν νὰ φανεύσῃ αὐτόν. Διεκήρυξε μάλιστα, ὅτι εἶχε ὁ Κάστρα (πέντε γυνοὺς) καὶ αὐτὸς 6 καὶ ὅτι εἶχε τὴν δύναμιν νὰ τὸν ἐκδικηθῇ. Τὴν ἀπόφασίν του ταύτην, ἀνεκρίνωσε εἰς τὸν ἐκ Λοκάνων Βασιλὴν Γλυττὸν καὶ τὸν ὁποῖον ὑπερέβωσε νὰ τὸν ἀκούλουθῇ. Οὗτος ὁμοῦ χριστιανικώτατα σκεφθεὶς, ἐκρόθη παρὰ τὸ Μανιτοχώρι καὶ ἐπέστρεψε. Ὅταν λοιπόν, εἰς τὴν ἀξίωσιν τῶν Χωρικῶν ὅπως ἀποδοθῶν οἱ ἀφροὶ καὶ ὁ Ἑμμ. Στάης ἐξήτησεν ὀλιγοήμερον ἀναβολήν, ὁ γυιὸς τοῦ Μπελέση, Δημητράκης Μπελέσης, διεγείρας τοὺς Χωρικοὺς, ἐφόρμησε καὶ ἐφόρυσεν αὐτόν. Τὴν αὐτὴν τὴν ἡμέραν εἶχε καὶ ὁ Τζωρτζῆς Δουρέντης. Καθὼς καὶ οἱ κρυβέντες παρὰ τὴς στέγης (ἐπειδὴ εἶχαν κλεισθῇ οἱ πόρτες τοῦ Κάστρου) Ἰωάννης Μαχαιριώτης καὶ Παῦλος Δαντώνης. Οἵτινες παρὰ τὰς ἐκείσεως τοῦ Ἐπισκόπου, ἐσφάγησαν ὑπὸ τὰ ὄμματα αὐτοῦ.

Ἡ Ἡρώς τοῦ ἔργου, Δρακούλα Κασμάτη, ἦτο κόρη τοῦ Ῥαγιονάτου Βαλερίου Κασμάτη (μεγαλυτέου κτηματίου τῆς ἐποχῆς), μὲ δυὸ ἀκόμη ἀδελφάς, τὴν Ῥεγγίνα καὶ τὴν Καμηλίτσα. Καὶ ἡ μὲν Δρακούλα ἐνυμφεθῇ τὸν Δεῖτορον Ἑμμ. Στάη, ἡ Ῥεγγίνα τὸν Ἰωάννην Μαχαιριώτην καὶ ἡ Καμηλίτσα τὸν Ἑμμαν. Κλάδον.

Ἀρχοντοπούλα ἡ Δρακούλα καὶ στολισμένη μὲ σωματικὰ καὶ πνευματικὰ στολίδια, ὡμορφὰ καὶ χάρι, σταθερότητα χαρακτῆρος, ἀσθηρότητα ἥθους, πνευματικὴ ὀριμότητα καὶ δικαιολογημένη ἔπαρσι, δὲν μπόρεσε ν' ἀντιστῇ στὸν ἀκαταμάχητον γυιὸς τῆς Κυθέρης Θεᾶς, ἀλλὰ κάποιο ἀνοήτιστον καὶ παραμυθιὸν δελνίον, δελνίον ἀπὸ ἐκείνα ποὺ μὲ τὴς μαβιές τους ἀνταύγειες προδιαθέτουν τὴς ψυχῆς νὰ φτερουγίσουν εἰς τὸ ἄπειρον, σὲ κάποιο ἀλόμωρο τοῦ Κάστρου μέρος, ἐκεῖ ποὺ οἱ ἀνάλαφρες πνοὲς τοῦ μλάτης φέρονται σὰν μουσικὸν πρελούδιον τοῦ γλοιοβλασμοῦ τῶν κυμάτων τοῦ Αἰγαίου καὶ τοῦ Ἰονίου, ἀντίκρουσε τὸν Βενετιάνον Φρούραρχο Λουίτζη. Ἡ γοητευτικὴ του ἐκφρασις τὴν συνελῆρε τόσο, ὥστε, ἐνοίωσε τὰ στήθη της νὰ φλογίζονται ἀπὸ τὸ πανανθρώπινο αὐτὸ αἶσθημα, τὸν Ἑρωτα.

Πιθανὸν ἡ Δρακούλα στὶς πανοραμτικὰς πλαγὰς τοῦ Μπελβετέρ, νὰ ἐπανελάβε στὸν Βενετιάνον, τὸν ὅρκον τῆς αἰώνιας λατρείας, μὲ τὸν ὁποῖον ὀρκισθῇ ἡ Ἰουλιέττα στὸ Ῥωμαιο, ἡ Λάουρα στὸ Πετράρχη καὶ ἡ Βεατρίκη στὸν Δάντη.

Παρὰ ταῦτα ὁμοῦ, δὲν ἄφισε νὰ κυριαρχήσῃ τὸ αἶσθημα της, ἀλλὰ ὁ νοῦς, ἡ συνέσις, καὶ ἡ λογικὴ. Γιατὸ ἂν καὶ ἀγάπησε δὲν ἔξφυγε ἀπὸ τὸ δόγμα τῆς γυναικείας Κυθηραϊκῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ ἔμεινε πιστὴ καὶ ἀφοσιωμένη εἰς τὸν σύζυγόν της, τόσον ὅσον εὐρίσκετο ἐν τῇ ζωῇ, ὅσον καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του, μετὰ τὴν δολοφονίαν του.

Ἔτσι ἡ Δρακούλα μὴ ὑλακούσασα εἰς τὴν φωνὴν τῆς καρδίας της ἀλλὰ εἰς τὴν φωνὴν τῆς λογικῆς καὶ τὰς ὑποδείξεις τῶν δικῶν της, ἐνυμφεθῇ ὡς προαναφέρθη τὸν Δεῖτορον Ἑμμ. Στάη.

Μετά την δολοφονίαν του συζύγου της, έπειδή ο μὲν φονεύς Δημητράκης Μπελέσης έδραπέτευσε εἰς Κων/πολιν, οἱ δὲ λοιποὶ αὐτοῦργοι καὶ συνεργοὶ λόγῳ ἀσυνδοσίας, ἔμειναν ἀσύλληπτοι, ἀνεχώρησαν εἰς Κων/πολιν ὅπου, διὰ τοῦ Ῥώσσου Προξένου καὶ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης επέτυχε τὴν σύλληψιν τοῦ Δημητράκη Μπελέση, εἰς δὲ τὰ Κύθηρα τὸν Τζωρτζή Μπελέση, Πέτρου Μαρσέλλου, Γεωργίου Μαλάνου καὶ Πέτρου Κωλοβελόνη. Καὶ οἱ μὲν Μαλάνος καὶ Κωλοβελόνης φυλακισθέντες, ἀφ'έθησαν ἀργότερον ἐλευθέροι. Οἱ δὲ Μπελέσης καὶ Μαρσέλλος μεταφερθέντες εἰς Ζάκυνθον ἐδικαστήσαν εἰς ἐλαφρὰς ποινάς, πλὴν τοῦ Δημητράκη Μπελέση, ὁ ὁποῖος ἐμοσχεταρίσθη (ἐτυφεκίσθη).

Καὶ τὴν ἐπιστροφὴν της ὅμως εἰς Κύθηρα, οἱ προεστοὶ μετὰ τὸν Χωρικὸν, θεωρήσαντες ὡς ἀδικον τὴν καταδικὴν τοῦ Μπελέση καὶ ἐκμανέντες, μετέβησαν ἐν σώματι εἰς τὴν Χώραν, ἀξιούντες παρὰ ταύτης τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἀδίκων πληρωθέντων φόρων. Ὅπου ἐμφανίζεται ὡς ἀπὸ μηχανῆς θεοῦ ὁ Βενετσιάνος, ὁ ὁποῖος δὲν ἀπεμακρύνθη ὅπως οἱ ἄλλοι Βενετσιάνοι ἀπὸ τὸ νησί, ἀλλὰ, ἐπ'γενεὶ ἐκεῖ, ὅπου τὸν ἔφερε ἡ πρὸς τὴν Δρακούλα ἀγάπη. Δηλαδή στο Μοναστήρι τῆς Ἁγίας Μόνης. Σύμφωνα δὲ μετὰ τὴν τύχην τῶν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας δορυκτιτόρων, ἔγινε ἀπὸ Δήμαρχος κλητήρας. Ἀφ'έθη δηλαδή εἰς τὸν οἶκτον καὶ τὸ ἔλεος τῶν προσκυνητῶν, ἐκτελῶν χρεὴ κωδωνοκρούστη καὶ κανδηλανάπτη. Θελήσας δὲ νὰ συναποκομίση, ὡς ἄλλος Πάρις, τὴν ὥραιάν του, εἰς ἀρνησίαν της προσεπάθησε νὰ τὴν ἐκβιάσῃ. Ἠπειλήσεν αὐτήν, ὅτι ἂν δὲν δεχθῇ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, θὰ βροντοφωνίσῃ στοὺς Χωρικοὺς ὅτι αὐτὴ τὸν ὑπεχρέωσε νὰ δολοφονήσῃ τὸν ἄνδρα της καὶ ἐπομένως ὁ Μπελέσης ἀδίκως κατεδικάσθη.

Εἶπε πὰ διαβῇ τὸν *Ρουβίζωνα τῆς νεότητος ἡ Δρακούλα, ὅτε τὸ ὄραμα τῆς μεγάλης ιδέας εἶχε μεταλαμπαδεύῃ τὴν Ἐπάνησο καὶ τὰ Κύθηρα.

Ὅταν λοιπὸν ὁ Γέρος τοῦ Μωρηά διωκόμενος ἀπὸ τοὺς Τούρκους διεπεραιώθη ἀπὸ τὴ Μάνη στὰ Κύθηρα καὶ ἐγκατεστάθη στὴν Ἁγία Μόνη, ἀπ' ὅπου ἀντικρύζοντας τὴς βουνοκορφῆς τοῦ Μωρηά κατέστρωσε τὰ σχέδια τοῦ γενικοῦ ξεσηκώματος (πρὶν ἀναχωρήσῃ διὰ Ζάκυνθον) ἡ Δρακούλα τοῦ ἐπρότεινε τὴν διὰ τῶν ὅπλων ἐνίσχυσιν. Ὁ Κολοζοτρώων, ὅμως, δὲν ἐδέχθη, θεωρήσας ἴσως, πρόωγον αὐτὴν. Ἐδέχθη ὅμως οἰκονομικὴν τοιαύτην. Τότε ἡ Δρακούλα διενήργησε τὸν μεγαλύτερον ἐν Κυθήροις ἔργον, συλλέξασα ἀρκετὰς οὐγίε ἀσημινοὺ καὶ Βενετικῶν χρυσαφικοῦ, προσφέραςα ἡ ἰδίᾳ τὰ κοσμήματά της.

Αὕτῃ Κυρίες καὶ Κύριοι εἶναι ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον μετὰ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν συγγραφέα, εἰς τὸν ὅλον τοῦ Κοσμᾶ Κωλοβελόνη (τοῦ περιέργου καὶ φαιδρου αὐτοῦ τύπου, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὴν ἐπιχώριον ἔκφρασιν τὸσον «ζαβοζαβέας» ἦτο, ὥστε ἐκαναῦτο καὶ ἔλεγεν ὅτι εἶχε λάβει γράμμα ἀπὸ τὸν Μέγα Ναπολέοντα καὶ τοῦ ἐξητοῦσε τὴν ἐνίσχυσίν του) πρόκειται ν' ἀναλυθῇ ἀπὸ σκηνης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΜΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΧΑΙ

Ὁ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ» ἐπανεκδίδεται ὡς φιλολογικὸ περιοδικό. Ἐπανεκδίδεται μὲ πολλὰς καλὰς ὑποσχέσεις ἐκ μέρους τῶν ἐκδοτῶν καὶ μὲ περισσώτερας θερμὰς εὐχὰς ἐκ μέρους τῶν Κυθηρίων.

Ἐνα φιλολογικὸ περιοδικό μετὰ τοπικὸ κυρίως χρῶμα καὶ λογοτεχνικὸ ὕλικό, ὅπως συμπεραίνω ἀπὸ τὸν τίτλο του ὅτι θὰ εἶναι ὁ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ», θὰ ἀντιμετωπίσῃ δυσχερῆ προβλήματα καὶ θὰ ἀπαιτήσῃ ἐξαιρε-

τικὰς προσπάθειας διὰ νὰ σταδιοδρομήσῃ καὶ πρὸ πάντων νὰ διατηρήσῃ τὸν ἰδιαίτερο τοπικὸ χαρακτήρα του. Ἐχει ὅμως νὰ ἐκπληρώσῃ ἓνα μέγα καὶ εὐγενικὸ προορισμό.

Τὰ ὀνόματα τῶν ἐκδοτῶν του ἀσφαλῶς ἀποτελοῦν ἐγγύησιν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν.

Τὸ καθαρὸς λογοτεχνικὸ ὕλικό ποῦ θὰ εὕρῃ ἐτοιμοὶ δὲν εἶναι βέβαια πλούσιο. Ἀλλ' ἂν περισυλλεγῇ ἐπιμελῶς θὰ ἀποτελέσῃ ἐνδιαφέρον περιεχόμενον διὰ τὸ περιοδικό καὶ θὰ δώσῃ εὐκαιρίαν καὶ σχόλια, κριτικὴ καὶ ἀναζητήσεις φιλολογικοῦ καὶ ἱστορικοῦ χαρακτήρος ἀπὸ τοὺς νεωτέρους.

Ἐπειτα ἔρχεται ἡ σειρά τῆς νέας δημιουργίας. Ὅλοι οἱ Κυθηριοὶ ποῦ ἤμποροῦν νὰ ἀσχοληθοῦν μετὰ τὸν κύκλον τῶν θεμάτων ποῦ ἐνδιαφέρουν τὸ περιοδικό πρέπει προθύμως νὰ ἐσφάου τὴν συμβολὴν των. Καὶ ἀπὸ τοὺς νέους ποῦ μορφώνονται τώρα — καὶ εἶναι εὐτυχῶς πολλοὶ — ὅσοι ἔχουν μέσα τοὺς τὴν λογοτεχνικὴ σπῆθα θὰ εὕρουν τὸ ὄργανο ποῦ θὰ τοὺς βοηθήσῃ καὶ θὰ τοὺς ἀναδείξῃ, ἂν τὸ ἀξίζουσιν.

Ἐγώ, μὴ δυνάμενος δυστυχῶς νὰ προσφέρω φιλολογικὴ συνεργασία, περιορίζομαι ν' ἀποστείλω πρὸς τὸν «Κυθηραϊκὸ Κήρυκα» τὰς καλυτέρας εὐχὰς μου διὰ τὸ μέλλον του.

Ἰωάν. Α. Κοντολέων

ΧΑΙΡΕΤΙΖΟΜΕΝ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΙΝ

Εἰς ἐποχὴν μιᾶς συγχύσεως καὶ ἀναρχίας, ὡς ἡ σημερινὴ καὶ καθ' ἣν ἡ Πατρίς μας δοκιμάζεται καὶ ἡ Φυλὴ μας τόσους κινδύνους διατρέχει, πιστεύω ὅτι τὸ περιοδικὸν «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ» θὰ συντελέσῃ εἰς τὸν φρονηματισμὸν πρὸς κάθε ὥραϊον καὶ εὐγενὴ ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἀγαπημένης μας Πατρίδος.

Οἱ Κυθηριοὶ ἀγνοοῦ τὴν ψυχὴν καὶ ὑπέροχοι τὸ φρόνημα, ἐστάθησαν πάντοτε εἰς τὰς ἐπάλξεις τῶν ἀγῶνων καὶ θυσιῶν.

Χαιρετίζω λοιπὸν μετὰ ἰδιαίτεραν χαρὰν τὴν ἐκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ» ποῦ ἦτο τόσον ἀπαραίτητον διὰ τοὺς ἀπανταχοῦ Κυθηρίους καὶ τὰ Κύθηρα.

Εὐγνωμονῶ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ, διότι μοῦ παρέχει τὴν στιγμὴν αὐτὴν τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀναμνησθῶ τῶν ἀγῶνων καὶ μόχθων τοῦ ἀληθμονήτου φίλου μου ΣΠΥΡΟΥ ΣΤΑΘΗ Γυμνασιάρχου, ὅστις τὴν ζωὴν του ὀλόκληρον εἶχε δώσει εἰς τὸ Νησί καὶ τοὺς Κυθηρίους.

Βασίλ. Μαραβέας

Ἀντιστράτηγος

Η ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ

Ο ΞΕΙΝΟΛΑΟΣ

ΤΟΥ Κ. ΕΥΑΓΓ. ΠΑΥΛΙΝΗ

Ὁ Ξεινολαὸς εἶναι φαιγόμενο ἀφύσικο ποῦ παρουσιάζεται... Εἶναι σωστὴ ἡ λέξη παρουσιάζεται; μᾶλλον εἶναι. Παρουσιάζεται, ὅχι πραγματικὰ στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων, παρὰ τὴν φαντασίαν τῶν ἀνθρώπων ἐνὸς νησιοῦ ἓνα δάχτυλο πάρα κάτω ἀπὸ τὸ Μαλέα.

Ἡ περιγραφή τοῦ φαινομένου αὐτοῦ εἶναι δύσκολη. Κάθεται ὁ ἄνθρωπος νύχτα ἔξω, ὅχι στὴν πόλη. Ξαφνικὰ ἀκούει θόρυβο καὶ σὲ λίγο βλέπει ποῦ περνᾷ ὁ Ξεινολαός. Ὅλα τὰ δαιμόνια ποῦ ὑπάρχουν περνοῦν καὶ θορυβοῦν καὶ φωνάζουν καὶ παίζουν καὶ ὄργανα καὶ χαλοῦν τὸν κόσμον, σὰν νὰ εἶναι ἄνθρωποι μενόμενοι. Ὁ δυστυχισμένος ὁ θεατὴς πρέπει νὰ μὴ μιλήσῃ καὶ νὰ κἀνὴ τὸ σταυρό του, γιατί διατρέχει μεγάλο κίνδυνον. Εἶναι φόβος νὰ λαμπαστῇ. Τὸ ὄμμα εἶναι «λαμπαζώ» καὶ παθητικὸ λαμπαζομαι. Ἐλαμπαστῇ. Τὸν ἐλάμπαξαν. Εἶναι λαμπασμένος. Μὴ κάθεσαι ἔξω. τὴ νύχτα θὰ σὲ λαμπαζοῦνε». Τὰ δαιμόνια αὐτὰ δὲν ἔχουν ὅλα μωρφή, ἢ σχῆμα ἀνθρώπινον. Μερικὰ ἔχουν. Ἄλλα μερικὰ παρουσιάζονται μετὰ σχῆμα ἄνθρωπου, βωδιοῦ, γαϊδάρου ντυμένα ἔτσι ἢ ἄλλοιως, ὅπως τύχη. Ντυμένα δηλαδή, ἐκεῖνα ποῦ ἔχουν σχῆμα ἀνθρώπινον. Καὶ τελευταῖο, τελευταῖο ἀκολουθεῖ τὸ κουτσὸ δαιμόνιο. Αὐτὸ εἶναι ἓνας διάβολος κουτσὸς καὶ θεωρεῖται ὡς τὸ πιὸ πονηρὸ καὶ ἐπικίνδυνον δαιμόνιο. Δηλαδή Βαλπουργία νύχτα σωστὴ. Καὶ εἶπαμε, ἀναγνώστη μου, πὼς ἂν δὲν κάνεις τὸ σταυρό σου, θὰ σὲ λαμπαζῇ ὁ Ξεινολαός. Καὶ πρέπει, ἀναγνώστη μου, νὰ ἴδῃς λαμπασμένο νὰ καταλάβῃς τί συμφορὰ εἶναι αὕτη.

Ὁ λαμπασμένος ἔχει τὸ βλέμμα ἀπλανές. Ἐχει ὅλες τὴς αἰσθήσεις μειωμένες. Ἐχει τὸ χρόνον τῆς ἀντιδράσεως, ποῦ λένε οἱ φυσιολόγοι, ὑπερβολικὰ μεγάλο. Πολλὸ δύσκολα πέρνει χαμπάρι. Τοῦ χτυπᾷς καρδιά καὶ μὲ δυσκολία σηκώνει τὸ χεῖρ του νὰ διώξῃ τὴ μυῖγα, ποῦ κάθησε στὸ κεφάλι του, γιατί τὴν καρπαζιά τὴν αἰσθάνεται σὰν μιὰ μυῖγα. Καὶ χαμμιὰ φορὰ ἔχει χάσει καὶ τὴν ὁμιλίαν του. Γιατὶ δὲν πρέπει νὰ μιλήσῃ τὴν ὥρα ποῦ περνᾷ ὁ Ξεινολαός.

Ἄς κάνωμε καὶ λίγη γραμματικὴ. Γιατὶ τὸ ξεῖ τὸ γράφω μετὰ εἰ. Ἄν τὸ γράψωμε μετὰ υ, ὅπως ἔρχεται φυσικὰ στὸ μυαλό, ξεινολαὸς δὲν θὰ πῇ τίποτε, Λαὸς ποῦ εἶναι ξυνός; Δὲ στέκει. Ἐνῶ γιὰ τὸν ξεινολαό, θὰ μπορούμε νὰ ποῦμε πὼς εἶναι τὸ ξενικόν, ἢ ξεινικόν, τὸ μισθοφορικὸ στρατεύμα, ποῦ ἦταν στὴν ἀρχαιότητα ὀργὴ καὶ κατάρα θεοῦ γιὰ τὸ δυστυχισμένο κοσμάκη. Φαίνεται δηλαδή πὼς ἡ λαϊκὴ παράδοση τοῦ ξεινολαοῦ εἶναι ἀρχαιότατη.

Εὐάγγελος Παυλίνης

ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΕΥΧΟΣ

Τὸ δευτέρον τεύχος, ἐξαιρετικῶς, θὰ κυκλοφορήσῃ μετὰ ἓνα καὶ ἡμισυ μῆνα, δηλαδή τὴν 1ην Μαΐου. Τοῦτο ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον πρῶτον, διὰ νὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν παλαιὰν τακτικὴν τῆς κατὰ τὴν 1ην ἐκάστου μηνὸς ἐκδόσεως τοῦ φύλλου καὶ δευτέρον διὰ νὰ ἔχωμεν περισσότερον χρόνον νὰ ἐπικοινωνήσωμεν μετὰ τῶν ἐπιθυμούντων νὰ γίνουν συνεργάται μας, ἀνταποκριταὶ ἢ συνδρομηταὶ μας καὶ συμπληρώσωμεν οὕτω ὅσας ἑλλείψεις παρουσιάζει τυχόν τὸ παρὸν τεύχος. Παρακαλοῦμεν συνεπῶς πάντας τοὺς συμπολίτας, μέλλοντας συνεργάτας μας, τοὺς ἐπιθυμούντας νὰ ἀναλάβωσιν ἐν τῇ νήσῳ ἢ τῷ ἐξωτερικῷ τὴν φροντίδα τῆς ἀποστολῆς εἰδήσεων καὶ τοὺς συνδρομητὰς μας ὅπως ἐπικοινωνήσουν μεθ' ἡμῶν ἢ τακτοποιήσουν τὰς μεταξὺ μας οἰκονομικὰς τῶν σχέσεις. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνδρομητῶν θὰ ἐξαρτηθῇ καὶ ἡ σὺν τῷ χρόνῳ βελτίωσις τοῦ φύλλου καὶ θὰ μᾶς δοθῇ τὸ μέτρον τῶν ἐκάστοτε ἀπαιτουμένων τευχῶν.

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ἐάν διὰ πάντα τὰ κυκλοφοροῦντα ἔντυπα ἢ προκαταβολικὴ πληρωμὴ τῆς συνδρομῆς εἶναι συνήθεια, ἐπαναλαμβανομένη στερεοτύπως διὰ τῆς φράσεως «Συνδρομαὶ προπληρωτέαι», διὰ τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν εἶναι ἀνάγκη, τὴν ὁποίαν παρακαλοῦνται θερμῶς οἱ ἀγαπητοὶ συμπολίται νὰ ἐκτιμήσουν. Διότι ἡ διεύθυνσις τοῦ προκειμένου περιοδικοῦ μὴ ἀποβλέπουσα εἰς κερδοσκοπικὴν ἐπιχείρησιν ἀλλὰ κενὸν προτιθεμένη νὰ καλύψῃ διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος» δὲν ὑπελόγι-σεν εἰς τὴν ὑπαρξίν κεφαλαίων—τῶν ὁποίων ἄλλως στερεῖται—ἀλλὰ εἰς τὴν ἀγάπην καὶ τὴν συνδρομὴν τῶν Κυθηρίων, χάριν τῶν ὁποίων καὶ πραγματοποιεῖται ἡ ἐκδοσις. Λογικὸν προκύπτει ἐκ τούτων τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ καθυστέρησις καταβολῆς τῶν συνδρομῶν θὰ δυσχεράνῃ τὴν κανονικὴν ἐκδοσιν καὶ κυκλοφορίαν τοῦ φύλλου πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἐπιθυμοῦμεν. Παρακαλοῦμεν συνεπῶς τοὺς συμπολίτας ἢ ἐν γένει πάντας ἐκείνους πρὸς τοὺς ὁποίους ἀποστέλλεται τὸ πρῶτον τεύχος ὅπως, ἐφ' ὅσον μᾶς κάμουν τὴν τιμὴν νὰ γίνουν συνδρομηταὶ μας, ἐμβάσουν τὴν συνδρομὴν τῶν τὸ ταχύτερον. Πρὸς διευκόλυν-

σιν αὐτῶν γνωρίζομεν ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν τακτικῶν συνεργατῶν μας ἐδέχθησαν νὰ μᾶς βοηθήσουν εἰς τὴν εἴσπραξιν τῶν συνδρομῶν δι' ὃ καὶ ἐφωδιάσαμεν τούτους διὰ σχετικῶν διπλοτύπων ἀποδείξεων. Βασιζόμενοι εἰς τὴν τᾶσιν τῶν Κυθηρίων ὅπως τακτοποιοῦν ἐγκαίρως τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θὰ μᾶς δώσουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, τὸ ὁποῖον, ἐκτὸς τῶν ἐμποδίων τὰ ὁποῖα μᾶς δημιουργεῖ, καθίσταται καὶ ὀχληρὸν πολλὰκις ἐπαναλαμβανόμενον.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

Παρ' ὅλην τὴν ἐπιθυμίαν μας νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς συμπολίτας μας περιοδικὸν πλούσιον εἰς περιεχόμενον καὶ ἐμφάνισιν μὲ μικρὰν συνδρομὴν δὲν ἡδυνήθημεν νὰ ἐπιτύχωμεν τὸ τελευταῖον. Ἀτυχῶς ὁ μικρὸς κύκλος ἀναγνωστῶν, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπευθύνεται καὶ τὰ βαρύτερα ἔξοδα τῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς διεκπεραιώσεως τοῦ περιοδικοῦ μας δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μᾶς ἐπιτρέψουν ὅρια μικρότερα διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς. Καὶ διὰ τοῦ ὁρισθέντος ὅμως ποσοῦ τῆς συνδρομῆς προβλέπομεν ὅτι δὲν πρόκειται νὰ καλυφθοῦν αἱ δαπάναι τῆς ἐκδόσεως ὅλου τοῦ ἔτους καὶ ὅτι μερικὰ ἑκατομμύρια θὰ μᾶς βαρύνουν, εἰς τὸ τέλος, προσωπικῶς. Διὰ τὴν κατὰ τὸ δυνατόν συνεισφοράν, τῶν δυναμένων, εἰς τὰ βαρύτερα ἔξοδα τῆς ἐκδόσεως καὶ ἀπαλλαγὴν ἡμῶν ἀπὸ παθητικοῦ μεγάλου, ὑποδεικνύομεν πρὸς τοὺς συμπολίτας τὸν τρόπον τῆς διαφημίσεως. Διὰ τούτου ἰκανὴ ἐνίσχυσις θέλει δοθῇ ἡμῖν ἐνὶν δὲν διὰ τοὺς διαφημιζομένους δὲν θὰ εἶναι μέγα βάρος ἀφοῦ τὸ καταβαλλόμενον παρ' αὐτῶν ποσὸν δὲν θὰ εἶναι δωρεὰ ἀλλὰ τίμημα παρεχομένης παρ' ἡμῶν ὑπηρεσίας. Καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία περὶ τῆς ἀξίας τῆς διαφημίσεως ἐπιστημόνων, ἐμπόρων ἢ ἐπαγγελματιῶν δι' ἐντύπου κυκλοφοροῦντος εἰς περιορισμένον κύκλον ἀναγνωστῶν συνδεομένων διὰ δεσμῶν πατριωτικῶν. Περὶ τῆς ἀξίας τῆς διαφημίσεως ἐν ῥητὸν λέγει ὅτι: «Μεγαλώνει τὰς ἀξίας ὅπως ἡ σκιά τὸ ἀντικείμενον».

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΚΑΙ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ

Ὡς εἶναι γνωστὸν καὶ ἐκ τοῦ παρελθόντος, τὸ περιοδικὸν μας εἶναι

ταυτοχρόνως καὶ ἔντυπον εἰδήσεων. Τὸ μέρος τοῦτο τοῦ περιοδικοῦ μας ἱκανοποιεῖ τὴν πλειονότητα σχεδὸν τῶν συμπολιτῶν μας καὶ δημιουργεῖ ἓνα τῶν σοβαρωτέρων σκοπῶν τῆς ἐκδόσεως οἷτινες τὴν ἐπικοινωνίαν τῶν συμπολιτῶν ἐπιδιώκουσιν. Ἐάν δὲν ἦτο δυνατόν οἱ ἐν τῇ ξένῃ συμπολίται νὰ πληροφοροῦνται ἐπεισὸς διὰ τῆς νήσου καὶ οἱ ἐν τῇ νήσῳ ἐπεισὸς διὰ τῆς ζωῆς τῶν συμπολιτῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ τότε φενάκη θὰ ἦσαν οἱ λόγοι περὶ ἐπικοινωνίας τῶν συμπολιτῶν. Ἐκ τούτων καταφαίνεται πόσῃ σημασίαν ἔχουν διὰ τὸ περιοδικὸν μας αἱ ἐξηκριβωμένα καὶ ἀμερόληπτοι πληροφορίαι, διὰ τὰς ὁποίας ἔχομεν ἀνάγκην καταλλήλων προσώπων εἰς ἕκαστον μέρος ὅπου ὑπάρχουν Κυθηριοί. Καλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμούντας νὰ μᾶς βοηθήσουν εἰς τὸν τομέα τοῦτον ὅπως μᾶς γράψουν ὅτι δέχονται νὰ τοὺς ἀναθέσωμεν τὴν φροντίδα ταύτην. Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἐάν εἰς ἕκαστον χωρίον τῆς νήσου εὕρισκετο ἀνὰ εἰς συμπολίτης νὰ μᾶς μεταβιβάσῃ εἰδήσεις ἐκ τοῦ χωρίου του. Περιμένομεν λοιπὸν διαβεβαιούντες τοὺς ἐπιθυμούντας νὰ μᾶς βοηθήσουν ὅτι τόσον ἡμεῖς ὅσον καὶ οἱ ἐν τῇ ξένῃ συμπολίται μας θὰ εἶναι εὐγνώμονες πρὸς αὐτοὺς διὰ τὴν συμβολὴν τῶν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς μεγάλης Κυθηραϊκῆς προσπάθειας μας.

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

ΘΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΟΥΝ

- 1) Κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. **Μιχ. Κ. Πετροχείλου**: «Περιγραφαὶ τῶν Κυθηρίων» ὑπὸ τῶν Saint—Sanuer, Castellani Coronelli, Spon et Wheler, Belle, Daper, Buondelmonti καὶ Bellaire.
- 2) **Σοφ. Καλούτση**: Ἡ ἀκολουθία τῆς Μυρτιδιωτίσεως.
- 3) **Κων. Σαραντοπούλου**: «Ὁ Σπῦρος Ἐμμ. Στάθης — Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργον του».
- 4) **Μ. Πετροχείλου**: Ὁ Λιθωραμβοποῦς Φιλόξενος.
- 5) **Ἰωάν. Πρινέα**: Ἀρακούλα Κασσιμάτη

